

GRUPA KAPITAŁOWA

POLSKI BANK KOMÓREK MACIERZYSTYCH

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK OBROTOWY
ZAKOŃCZONY DNIA 31 GRUDNIA 2019**

Warszawa, 31 marca 2020 roku

Spis treści

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	7
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	9
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	10
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	11
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	13
1. INFORMACJE OGÓLNE	15
1.1. Informacje o jednostce dominującej.....	15
1.2. Informacje o Grupie Kapitałowej	16
1.3. Szczegóły na temat jednostek zależnych, które mają istotne udziały niekontrolujące	19
1.4. Zmiany w strukturze Grupy i ich efekt, w tym łączenia działalności, nabycia i zbycia spółek zależnych oraz inwestycji długoterminowych.....	20
2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	23
2.1. Kontynuacja działalności.....	23
2.2. Podstawa sporządzenia.....	23
2.3. Zasady konsolidacji	23
2.4. Połączenia jednostek gospodarczych.....	24
2.5. Wartość firmy	24
2.6. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej.....	25
2.7. Aktywa niematerialne	25
2.8. Środki trwałe	26
2.9. Środki trwałe w budowie	26
2.10. Utrata wartości aktywów	26
2.11. Leasing	27
2.12. Zapasy	28
2.13. Należności krótko- i długoterminowe	29
2.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	29
2.15. Rozliczenia międzyokresowe	30
2.16. Aktywa z tytułu umów z klientami oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów.....	30
2.17. Rezerwy.....	30
2.18. Kredyty bankowe i pożyczki oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu	30
2.19. Podatek dochodowy	31
2.20. Odroczonego podatek dochodowy	31
2.21. Aktywa finansowe.....	31
2.22. Przychody ze sprzedaży.....	33

2.22.1.	Przychody z umów z przedsiębiorcami	33
2.22.2.	Przychody z umów z klientami indywidualnymi.....	34
2.22.3.	Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów, z terapii komórkowych.....	36
2.23.	Koszty finansowania zewnętrznego	36
2.24.	Odsetki	36
2.25.	Dotacje	36
2.26.	Dywidendy	36
2.27.	Płatności na bazie akcji	36
3.	ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH	37
3.1.	Zmiany błędów dotyczących lat poprzednich, danych porównawczych i prezentacji w rachunku zysków i strat, sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku przepływów pieniężnych.....	37
3.2.	Zmiany związane z wdrożeniem MSSF 16	37
4.	NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF	39
4.1.	Oświadczenie o zgodności	39
4.2.	Status zatwierdzenia Standardów w UE	39
5.	ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH	41
6.	SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI	43
7.	PRZYCHODY I KOSZTY.....	45
7.1.	Struktura przychodów ze sprzedaży i kosztów działalności operacyjnej	45
7.2.	Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	48
7.3.	Zyski (straty) z wyceny i sprzedaży inwestycji.....	49
7.4.	Przychody i koszty finansowe	50
8.	PODATEK BIEŻĄCY I ODROZCZONY	50
9.	AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA	52
10.	ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ	52
11.	DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY	53
12.	AKTYWA NIEMATERIALNE.....	54
13.	WARTOŚĆ FIRMY.....	55
13.1.	Test na utratę wartości	55
13.2.	Zmiany wartości firmy.....	56
14.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	60
15.	AKTYWA Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA	62
16.	NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE	63
17.	NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE	63
18.	AKTYWA FINANSOWE	63

19.	AKTYWA Z TYTUŁU UMÓW Z KLIENTAMI	64
20.	CZYNNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	64
21.	ZAPASY	65
22.	NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE	65
23.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY	67
24.	KAPITAŁ WŁASNY	67
24.1.	Kapitał zakładowy	67
24.2.	Struktura akcjonariatu	68
24.3.	Wykaz akcji i uprawnień w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących	69
24.4.	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	71
24.5.	Pozostałe kapitały	71
24.6.	Zyski zatrzymane	71
24.7.	Udziały niekontrolujące	71
25.	ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE	71
26.	REZERWY	72
27.	ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE	72
28.	KREDYTY I POŻYCZKI	72
29.	INSTRUMENTY POCHODNE	74
30.	ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE	74
31.	PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW	75
32.	ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE	75
33.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	76
34.	ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE Z TYTUŁU LEASINGU	77
35.	INSTRUMENTY FINANSOWE	77
36.	ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, W TYM RÓWNIEŻ UDZIELONE PRZEZ GRUPĘ GWARANCJE I PORĘCZENIA, TAKŻE WEKSŁOWE	79
37.	CELE I ZASADY ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	79
37.1.	Polityka zarządzania ryzykiem	79
37.2.	Ryzyko stopy procentowej	80
37.3.	Ryzyko walutowe	81
37.4.	Ryzyko kredytowe	81
37.5.	Ryzyko związane z płynnością	81
37.6.	Zarządzanie kapitałem	83
38.	PŁATNOŚCI REALIZOWANE W FORMIE AKCJI	83
39.	KURSY PRZYJĘTE DO WYCENY POZYCJI WALUTOWYCH	86

40.	INFORMACJA O WYNAGRODZENIACH, WYPŁACONYCH LUB NALEŻNYCH OSOBOM WCHODZĄCYM W SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ	86
41.	INFORMACJA O POŻYCKACH I ŚWIADCZENIACH O PODOBNYM CHARAKTERZE UDZIELONYCH OSOBOM WCHODZĄCYM W SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH	86
42.	INFORMACJA O WYNAGRODZENIU BRUTTO BIEGŁEGO REWIDENTA	86
43.	INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH DOTYCZĄCYCH LAT UBIEGŁYCH UJĘTYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO	87
44.	INFORMACJE O TRANSAKCIACH Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI	87
45.	INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH, JAKIE NASTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM NIEUWZGLĘDNIONYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO	88

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. w dniu 31 marca 2020 roku.

Zarząd:

Jakub Julian Baran

Prezes Zarządu

Tomasz Baran

Wiceprezes Zarządu

Marcin Radziszewski

Członek Zarządu

Tomasz Ołdak

Członek Zarządu

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA		31.12.2019	31.12.2018
		badane	badane
Aktywa trwałe	Nota	368 772 643,74	282 822 626,20
Aktywa niematerialne	12	6 823 603,14	7 087 719,60
Wartość firmy	13	137 190 066,23	104 118 554,55
Rzeczowe aktywa trwałe	14	32 691 773,75	30 087 962,40
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	15	31 289 044,58	-
Należności długoterminowe	16	601 470,34	371 230,93
Długoterminowe aktywa finansowe	18	2 006 951,87	2 903 431,66
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	5 218 259,56	4 200 134,85
Długoterminowe aktywa z tytułu umów z klientami	19	151 811 748,64	132 536 355,15
Inne długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20	1 139 725,62	1 517 237,06
Aktywa obrotowe		332 712 102,17	76 231 101,77
Zapasy	21	6 294 772,42	4 661 669,31
Należności handlowe	22	31 266 483,55	29 102 537,71
Należności z tytułu podatku dochodowego	22	1 389 264,08	194 140,04
Należność od akcjonariuszy z tytułu podwyższenia kapitału	22	218 407 710,00	-
Należności krótkoterminowe inne	22	5 244 971,89	3 118 724,73
Krótkoterminowe aktywa finansowe	18	10 638 931,71	7 890 712,49
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23	47 721 552,39	17 174 016,86
Krótkoterminowe aktywa z tytułu umów z klientami	19	9 844 993,31	10 177 150,91
Inne krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20	1 903 422,84	3 912 149,71
Aktywa razem		701 484 745,91	359 053 727,96

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (cd.)

KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA		31.12.2019	31.12.2018
		badane	badane
Kapitał własny ogółem	Nota	401 243 454,69	124 371 957,29
Kapitał podstawowy	24	2 840 891,00	2 381 527,00
Kapitał uchwalony niezarejestrowany		218 407 710,00	0,00
Pozostałe kapitały		160 048 497,09	87 834 627,91
Zyski/straty z lat ubiegłych		10 982 750,52	(1 689 327,43)
Zysk/strata okresu		15 040 168,57	34 686 909,33
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(903 258,40)	657 038,56
Kapitały własne przypadające akcjonariuszom jednostki dominującej		406 416 758,78	123 870 775,36
Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli		(5 173 304,09)	501 181,93
Zobowiązania długoterminowe		231 933 287,78	178 530 982,52
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8	42 037 022,83	38 098 960,21
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	28	66 344 036,56	58 238 888,33
Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	27	25 451 910,55	4 540 787,60
Rezerwy długoterminowe	26	1 001 640,81	974 025,72
Przychody przyszłych okresów	31	97 098 677,03	76 678 320,66
Zobowiązania krótkoterminowe		68 308 003,44	56 150 788,15
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	28	19 375 221,36	16 531 696,15
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu		6 578 031,05	1 530 867,70
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	30	14 288 071,21	12 378 060,69
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	30	441 785,79	462 078,85
Zobowiązania budżetowe	30	3 902 410,56	3 299 404,91
Pozostałe zobowiązania	30	7 088 923,84	7 303 201,51
Rezerwy krótkoterminowe	26	5 013 914,94	4 304 989,78
Przychody przyszłych okresów	31	9 762 322,29	8 268 362,56
Pozostałe rozliczenia międzyokresowe	32	1 857 322,41	2 072 126,00
Pasywa razem		701 484 745,91	359 053 727,96

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Rachunek zysków i strat	Nota	01.01.2019- 31.12.2019 badane	01.01.2018- 31.12.2018 badane
Przychody netto ze sprzedaży usług, towarów i materiałów	7.1	187 988 467,50	161 642 317,05
Koszty działalności operacyjnej	7.1	(175 462 868,31)	(130 550 875,46)
Amortyzacja	7.1	(12 854 784,15)	(6 436 399,16)
Zużycie materiałów i energii	7.1	(24 942 692,77)	(19 330 481,80)
Usługi obce	7.1	(57 259 428,27)	(47 757 776,37)
Podatki i opłaty	7.1	(1 217 720,43)	(1 003 410,10)
Wynagrodzenie	7.1	(53 036 288,30)	(36 699 852,62)
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	7.1	(11 357 300,62)	(8 081 369,14)
Pozostałe koszty rodzajowe	7.1	(13 548 370,85)	(9 847 785,45)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	7.1	(1 246 282,92)	(1 393 800,83)
Zysk (strata) ze sprzedaży		12 525 599,19	31 091 441,60
Pozostałe przychody operacyjne	7.2	6 618 118,53	15 281 174,63
Pozostałe koszty operacyjne	7.2	(3 820 270,85)	(2 573 029,14)
Zyski (strata) z wyceny i sprzedaży inwestycji	7.3	3 763 592,97	(66 170,57)
Przychody finansowe	7.4	2 401 317,52	89 113,57
Koszty finansowe	7.4	(3 622 501,49)	(1 980 991,43)
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		17 865 855,87	41 841 538,66
Podatek dochodowy	8	(3 887 163,19)	(7 468 969,77)
Zysk (strata) za okres sprawozdawczy		13 978 692,68	34 372 568,88
EBITDA	6	28 178 231,02	50 235 986,24
<i>Przypadający:</i>			
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej		15 040 168,58	34 686 909,33
Udziałowcom niekontrolującym		(1 061 475,90)	(314 340,44)
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)			
Podstawowy zysk na jedną akcję (w zł) ze skonsolidowanego zysku z działalności kontynuowanej za okres sprawozdawczy przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej		2,66	7,32
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł) ze skonsolidowanego zysku z działalności kontynuowanej za okres sprawozdawczy przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej		2,64	7,22
Ilość akcji		5 681 782,00	4 763 054,00

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Sprawozdanie z całkowitych dochodów	Nota	01.01.2019- 31.12.2019 badane	01.01.2018- 31.12.2018 badane
Zysk (strata) netto za okres		13 978 692,68	34 372 568,88
Składniki, które nie zostaną przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		(2 979,88)	11 730,00
Zysk/(strata) netto z tytułu wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite		(2 979,88)	11 730,00
Składniki, które mogą zostać przeniesione w późniejszych okresach do rachunku zysków i strat:		(2 312 041,10)	2 089 878,03
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		(2 312 041,10)	2 089 878,03
Razem pozostałe dochody całkowite		11 663 671,70	36 474 176,91
Suma całkowitych dochodów przypadająca			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		12 711 292,46	35 673 524,39
Udziałom niedającym kontroli		(1 047 620,76)	800 652,53

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Kapitał uchwalony niezarejestrowany	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	Kapitał własny Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
1 stycznia 2019 roku	2 381 527,00	-	83 329 597,94	2 715 100,00	1 789 929,97	657 038,55	32 997 581,92	123 870 775,38	501 181,93	124 371 957,31
Zysk za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	-	15 040 168,57	15 040 168,57	(1 061 475,89)	13 978 692,68
Suma pozostałych dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	(2 979,88)	(2 325 896,23)	-	(2 328 876,11)	13 855,13	(2 315 020,98)
Podział zysku	-	-	20 165 728,22	-	-	-	(20 165 728,22)	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	-	-	-	-	(25 000,00)	(25 000,00)
Emisja nowych udziałów	459 364,00	218 407 710,00	51 610 120,84	-	-	-	0,00	270 477 194,84	-	270 477 194,84
Transakcje z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych	-	-	-	441 000,00	-	-	-	441 000,00	-	441 000,00
Inne transakcje na udziałach niekontrolujących	-	-	-	-	-	765 599,27	(1 849 103,17)	(1 083 503,90)	1 096 020,60	12 516,70
Objęcia kontroli nad spółkami zależnymi	-	-	-	-	-	-	-	-	(5 697 885,86)	(5 697 885,86)
Pozostałe transakcje na udziałach niekontrolujących	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31 grudnia 2019 roku	2 840 891,00	218 407 710,00	155 105 447,00	3 156 100,00	1 786 950,09	(903 258,40)	26 022 919,10	406 416 758,78	(5 173 304,09)	401 243 454,70

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM (cd.)

	Kapitał podstawowy	Kapitał uchwalony niezarejestrowany	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zależnych	Zyski (straty) z lat ubiegłych i wynik okresu bieżącego	Kapitał własny Jednostki Dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
1 stycznia 2018 roku	2 367 410,00	-	62 037 650,03	2 039 100,00	1 778 199,97	(317 846,52)	12 045 540,31	79 950 053,79	975 634,61	80 925 688,40
MSSF15/MSSF9 - korekta stanu otwarcia	-	-	-	-	-	(547 256,48)	10 358 788,77	9 811 532,28	-	9 811 532,28
01.01.2018 po korektach	2 367 410,00	-	62 037 650,03	2 039 100,00	1 778 199,97	(865 103,00)	22 404 329,08	89 761 586,08	975 634,60	90 737 220,68
Zysk/(strata) za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	-	-	34 686 909,33	34 686 909,33	(314 340,44)	34 372 568,89
Suma pozostałych dochodów całkowitych za okres sprawozdawczy	-	-	-	-	11 730,00	1 522 141,54	-	1 533 871,54	1 114 992,98	2 648 864,52
Podział zysku	-	-	21 107 423,71	-	-	-	(21 107 423,71)	-	-	-
Dywidenda	-	-	-	-	-	-	(4 261 338,00)	(4 261 338,00)	-	(4 261 338,00)
Umorzenie udziałów	-	-	(1 052 125,00)	-	-	-	-	(1 052 125,00)	-	(1 052 125,00)
Emisja nowych udziałów	14 117,00	-	1 236 649,20	-	-	-	-	1 250 766,20	-	1 250 766,20
Transakcje z pracownikami rozliczane w formie instrumentów kapitałowych	-	-	-	676 000,00	-	-	-	676 000,00	-	676 000,00
Transakcje na udziałach niekontrolujących	-	-	-	-	-	-	1 275 105,22	1 275 105,22	(1 275 105,22)	-
31 grudnia 2018 roku	2 381 527,00	-	83 329 597,94	2 715 100,00	1 789 929,97	657 038,54	32 997 581,92	123 870 775,37	501 181,92	124 371 957,29

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Nota	31.12.2019 badane	31.12.2018 badane
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		17 865 855,86	41 841 538,66
Korekty:		4 787 157,59	(10 900 492,88)
Amortyzacja		12 854 784,16	6 436 399,16
Zysk (strata) z tytułu różnic kursowych		75 046,70	646 740,04
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		703 885,66	697 813,78
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		(3 778 671,87)	586 274,63
Zmiana stanu rezerw	33	724 269,62	(92 837,07)
Zmiana stanu zapasów	33	(1 631 200,43)	(946 721,26)
Zmiana stanu należności		(3 080 846,42)	(9 771 460,77)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem kredytów i pożyczek	33	118 226,33	4 933 437,09
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	33	(1 109 624,14)	(13 394 758,43)
Inne korekty		(88 712,03)	4 619,95
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		22 653 013,45	30 941 045,78
Podatek dochodowy zapłacony		(1 761 642,05)	(2 558 818,79)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		20 891 371,42	28 382 227,00
Działalności inwestycyjna			
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		137 461,82	431 124,40
Wpływy ze spłaconych pożyczek		3 481 520,00	-
Wpływy ze sprzedaży pozostałych aktywów finansowych		3 174 900,23	-
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne		(13 477 386,36)	(6 740 194,56)
Wydatki na nabycie spółek zależnych pomniejszone o środki pieniężne w nabytych spółkach zależnych		(28 083 209,46)	(69 343 210,80)
Udzielone pożyczki		(3 278 077,37)	(411 851,93)
Wydatki na zakup aktywów finansowych		(2 419 516,67)	(6 193 187,17)
Inne korekty		203 537,82	153 950,65
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(40 260 769,98)	(82 103 369,42)

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH (cd.)

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych	Nota	31.12.2019 badane	31.12.2018 badane
<i>Działalność finansowa</i>			
Wpływy netto z wydania udziałów (akcji)		52 069 484,84	1 250 766,20
Wpływy z tytułu kredytów i pożyczek		23 466 167,62	74 714 024,77
Nabycie udziałów (akcji) własnych		-	(1 066 725,00)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		(34 292,18)	(4 261 338,00)
Spląty kredytów i pożyczek		(17 416 805,54)	(15 705 903,64)
Inne wydatki finansowe		-	(927 137,96)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego		(5 978 912,56)	(1 124 984,57)
Odsetki zapłacone		(2 188 708,10)	(916 157,78)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		49 916 934,08	51 962 544,02
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		30 547 535,51	(1 758 598,42)
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		-	-
Środki pieniężne na początek okresu		17 174 016,87	18 932 615,28
Środki pieniężne na koniec okresu	23	47 721 552,38	17 174 016,86

1. INFORMACJE OGÓLNE

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską (dalej „MSSF”) i przedstawia dane finansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz dane porównawcze na dzień 31 grudnia 2018 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów i skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych, obejmujące dane za 2019 rok i za okres porównawczy 2018 rok, oraz noty objaśniające do wyżej wymienionych sprawozdań finansowych. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za 2019 rok obejmuje jednostkę dominującą i jej jednostki zależne (zwane łącznie „Grupą Kapitałową Polski Bank Komórek Macierzystych”, „Grupą Kapitałową” lub „Grupą”).

1.1. Informacje o jednostce dominującej

Spółką dominującą Grupy Kapitałowej jest Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. (PBKM S.A.) z siedzibą w Warszawie przy al. Jana Pawła II 29.

Na mocy uchwały Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z dnia 2 kwietnia 2003 roku dokonano przekształcenia Spółki Polski Bank Komórek Macierzystych spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Polski Bank Komórek Macierzystych Spółka Akcyjna. Spółka zawarta została na czas nieograniczony.

W dniu 28 czerwca 2003 roku Spółka została wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy z siedzibą w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000166106.

Spółce nadano numer statystyczny REGON 017452559 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 525-22-39-973.

Podstawowym przedmiotem działalności Spółki jest:

- pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana PKD 86.90.E,
- pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej PKD 86.90,
- praktyka lekarska specjalistyczna PKD 86.22.Z,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie biotechnologii PKD 72.11.Z,
- badania naukowe i prace rozwojowe w dziedzinie pozostałych nauk przyrodniczych i technicznych PKD 72.19.Z,
- produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych PKD 20.10.Z,
- produkcja leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych PKD 21.20.Z,
- pozostałą działalność wydawnicza PKD 58.19.Z,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność PKD 63.11.Z,
- działalność związana z organizacją targów, wystaw, kongresów PKD 82.30.Z

W trakcie okresu sprawozdawczego głównym przedmiotem działalności spółek z Grupy było:

- pobieranie, preparatyka i przechowywanie komórek macierzystych, pobieranych z krwi pępowinowej

Na dzień 31 grudnia 2019 roku skład organów zarządczych i nadzorujących jednostki jest następujący:

Organ	Funkcja	Imię i nazwisko
Zarząd	Prezes Zarządu	Jakub Julian Baran
	Członek Zarządu	Tomasz Baran
	Członek Zarządu	Marcin Radziszewski
Rada Nadzorcza	Przewodniczący Rady Nadzorczej	Michał Kowalczewski
	Członek Rady Nadzorczej	Witold Ryszard Kaszuba
	Członek Rady Nadzorczej	Tomasz Adam Modzelewski
	Członek Rady Nadzorczej	Agnieszka Masłowska
	Członek Rady Nadzorczej	Andrzej Jakubiak
	Członek Rady Nadzorczej	Konrad Milterski
	Członek Rady Nadzorczej	Nils Herzing

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania finansowego skład organów zarządczych i nadzorujących jednostki jest następujący:

Organ	Funkcja	Imię i nazwisko
Zarząd	Prezes Zarządu	Jakub Julian Baran
	Wiceprezes Zarządu	Tomasz Baran
	Członek Zarządu	Marcin Radziszewski
	Członek Zarządu	Tomasz Ołdak
Rada Nadzorcza	Przewodniczący Rady Nadzorczej	Michał Kowalczewski
	Członek Rady Nadzorczej	Witold Ryszard Kaszuba
	Członek Rady Nadzorczej	Tomasz Adam Modzelewski
	Członek Rady Nadzorczej	Agnieszka Masłowska
	Członek Rady Nadzorczej	Andrzej Jakubiak
	Członek Rady Nadzorczej	Konrad Milterski
	Członek Rady Nadzorczej	Nils Herzing

W dniu 27 lutego 2020 roku Rada Nadzorcza Spółki powołała z dniem 1 marca 2020 roku Pana Tomasza Ołdaka do pełnienia funkcji Członka Zarządu a pana Tomasza Barana na stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

1.2. Informacje o Grupie Kapitałowej

PBKM S.A. jest jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych. W skład Grupy na dzień sporządzenia sprawozdania wchodził Emitent oraz 24 podmioty, z których piętnaście prowadzi bank komórek i tkanek (w tym PBKM S.A.), trzy usługi diagnostyczne, jedna tzw. szpital jednego dnia natomiast pozostałe spółki prowadzą działalność komplementarną do podstawowej działalności operacyjnej Grupy.

Grupa Kapitałowa Polski Bank Komórek Macierzystych funkcjonując pod wspólną marką FamiCord Group tworzy międzynarodową grupę banków komórek macierzystych pozyskiwanych głównie z krwi pępowinowej. Zaangażowanie kapitałowe PBKM w zakresie ekspansji zagranicznej objęło podmioty działające na rynkach rumuńskim, łotewskim, hiszpańskim, węgierskim, włoskim, szwajcarskim, portugalskim oraz tureckim. Usługi Grupy dostępne są także m.in. w Serbii, Szwecji, Ukrainie, Litwie oraz w Wielkiej Brytanii, jak i w różnych krajach

bałkańskich oraz w Egipcie. W ramach współpracy zagranicznej, Grupa współpracuje ze specjalistycznymi laboratoriami m.in. w Niemczech, Stanach Zjednoczonych oraz na Ukrainie i w Szwajcarii.

Na datę sporządzenia sprawozdania w skład Grupy wchodzi Spółka, 15 podmiotów bezpośrednio zależnych oraz 9 podmiotów zależnych pośrednio.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące udziałów w kapitale własnym oraz przedmiotu działalności spółek zależnych, w których Polski Bank Komórek Macierzystych S.A. posiada udziały.

Nazwa podmiotu	Nazwa skrócona	Przedmiot działalności	Udział w kapitale zakładowym/ ogólnej liczbie głosów	Udział w kapitale zakładowym/ ogólnej liczbie głosów
			31.12.2019	31.12.2018
Cilmes Šūnu Banka, SIA (Ryga, Łotwa)	Cilmes Šūnu Banka	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%
KRIO Intezet Zrt. (Budapeszt, Węgry)	KRIO Intezet	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 97,52%	bezpośrednio 97,52%
Biogenis S.R.L. (Bukareszt, Rumunia)	Biogenis	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%
Sevibe Cells S.L. (Barcelona, Hiszpania)	Sevibe Cells	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 57,52%*	bezpośrednio 57,52%*
FamiCord Italia S.R.L. (Mediolan, Włochy)	FamiCord Italia	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%
Yaşam Bankası Sağlık Hizmetleri İç ve Dış Ticaret Anonim Şirketi (Ankara, Turcja)	Yaşam Bankası	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio - 85,0% kapitału zakładowego - 79% ogólnej liczby głosów	bezpośrednio - 85,0% kapitału zakładowego - 79% ogólnej liczby głosów
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych Sp. z o.o. (Kraków, Polska)	Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%
Cryoprofil S.A. (Warszawa, Polska)	Cryoprofil	spółka odpowiadająca za zakupy dla Grupy	bezpośrednio 100% minus jedna akcja	bezpośrednio 100% minus jedna akcja
Stemlab Diagnostic S.R.L. (Galati, Rumunia)	Stemlab Diagnostic	spółka prowadząca laboratorium diagnostyczne	łącznie 100% w tym: - bezpośrednio 99% - pośrednio (przez Cryoprofil) 1%	łącznie 100% w tym: - bezpośrednio 99% - pośrednio (przez Cryoprofil) 1%
Instytut Terapii Komórkowych S.A. (Olsztyn, Polska)	Instytut Terapii Komórkowych	spółka prowadząca tzw. szpital jednego dnia	bezpośrednio - 50,0% kapitału zakładowego - 53,5% ogólnej liczby głosów	bezpośrednio - 50,0% kapitału zakładowego - 53,5% ogólnej liczby głosów

FamiCord AG (Zurych, Szwajcaria)	FamiCord AG	spółka prowadząca działalność w zakresie pozyskiwania międzynarodowych partnerów biznesowych	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%
Krionet Kft. (Budapeszt, Węgry)	Krionet	spółka aktualnie nieprowadząca działalności operacyjnej	bezpośrednio 100%	bezpośrednio 100%
FamiCord Suisse S.A. (Lugano, Szwajcaria)	FamiCord Suisse	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio 100% (przez Famicord AG)	pośrednio 100% (przez Famicord AG)
Stemlab, S.A. (Cantanhede, Portugalia)	Stemlab, S.A.	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	bezpośrednio 95,58%	bezpośrednio 95,58%
Genelab – Diagnóstico Molecular, Soc. Unip. Lda. (Cantanhede, Portugalia)	Genelab	spółka prowadząca laboratorium diagnostyczne	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%
Celvitae Biomédica SL (Madryt, Hiszpania)	Celvitae Biomédica	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%
Stemlab AG (Zug, Szwajcaria)	Stemlab AG	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%
Bebécord Stemlife International S.A. (Lisbona, Portugalia)	Bebécord Stemlife International	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%	n.d.
Bebé4d My Family Ties, S.A. (Lisbona, Portugalia)	Bebé4d My Family Ties	spółka prowadząca sieć punktów ultrasonograficznych	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%	n.d.
MedicalMedia II – Mamãs e Bebés Unipessoal, Lda. (Lisbona, Portugalia)	MedicalMedia II	spółka prowadząca portal internetowy i działalność marketingową	pośrednio (przez Stemlab, S.A.) 95,58%	n.d.
FamiCordon S.A. (wcześniej IVI Cordon S.A.) (Madryt, Hiszpania)	FamiCordon	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Sevibe Cells SL) 54,64%	n.d.
FamiCells Sàrl (wcześniej IVIDA Switzerland Sàrl) (Marly, Szwajcaria)	FamiCells	spółka prowadząca bank komórek i tkanek	pośrednio (przez Sevibe Cells SL) 54,64%	n.d.
FamiCordTX S.A. (Warszawa, Polska)	FamiCordTX	spółka prowadząca działalność badawczą	bezpośrednio 98%	n.d.
FamiCord Deutschland GmbH (Lipsk, Niemcy)	FamiCord Deutschland	spółka rozpoczynająca działalność operacyjną	bezpośrednio 100%	n.d.

* zgodnie z MSSF 12, na dzień sporządzenia niniejszego Raportu w ocenie Zarządu Emitenta istnieje ograniczenie do podziału zysku w spółce zależnej Sevibe Cells S.L., w której wymagana jest zgoda udziałowców mniejszościowych

Wszystkie spółki zależne wskazane w tabeli powyżej objęte są konsolidacją metodą pełną.

Na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego spółka Sevibe Cells S.L. posiadała 8,99 % akcji własnych tej spółki. Udział PBKM w Sevibe Cells jest liczony tylko na udziałach należących bezpośrednio do PBKM, bez uwzględnienia akcji własnych.

Szczegóły na temat jednostek zależnych, które mają istotne udziały niekontrolujące w Grupie są zawarte w nocie 1.3 poniżej.

Rokiem obrotowym dla Spółki dominującej i spółek wchodzących w skład Grupy jest rok kalendarzowy. Czas trwania działalności wszystkich poszczególnych jednostek nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek zależnych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co jednostki dominującej przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Sprawozdania finansowe poszczególnych jednostek Grupy są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działają poszczególne jednostki (w „walucie funkcjonalnej”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Wszystkie dane finansowe przedstawia się w pełnych polskich złotych i groszach, chyba że zaznaczono inaczej.

1.3. Szczegóły na temat jednostek zależnych, które mają istotne udziały niekontrolujące

Na dzień 31 grudnia 2019 roku udziałowcy niekontrolujący posiadali istotne udziały w kapitale Grupy hiszpańskiej Sevibe Cells, którą tworzą spółki Sevibe Cells, Famicordon i Famicell.

Nazwa jednostki	Miejsce prowadzenie działalności	Procentowa wielkość udziałów posiadanych przez udziałowców niekontrolujących*	Procentowa wielkość praw głosów udziałowców niekontrolujących*
Grupa Sevibe Cells**	Hiszpania Szwajcaria	42,48%	42,48%

*Na dzień 31 grudnia 2019 roku Sevibe Cells S.L. posiadała 8,99% akcji własnych, udział PBKM w Sevibe Cells jest liczony tylko na udziałach należących bezpośrednio do PBKM, bez uwzględnienia akcji własnych.

**W związku z objęciem przez Sevibe Cells w 2019 roku kontroli nad spółkami zależnymi Famicordon i Famicell, na 31.12.2019 roku zostały zaprezentowane dane skonsolidowane Grupy Sevibe

Poniżej informacje według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku:

Nazwa jednostki	Miejsce prowadzenie działalności	Procentowa wielkość udziałów posiadanych przez udziałowców niekontrolujących	Procentowa wielkość praw głosów udziałowców niekontrolujących
Sevibe Cells**	Hiszpania	42,48%	42,48%

*Na dzień 31 grudnia 2019 roku Sevibe Cells S.L. posiadała 8,99% akcji własnych, udział PBKM w Sevibe Cells jest liczony tylko na udziałach należących bezpośrednio do PBKM, bez uwzględnienia akcji własnych.

** Na dzień 31 grudnia 2018 roku Sevibe Cells nie posiadała udziałów w spółkach zależnych, w związku z tym zaprezentowano dane jednostkowe spółki

Strata zaalokowana na udziały niekontrolujące za rok 2019 wynosiła 594 tys. zł natomiast za 2018 rok do udziałów niekontrolujących alokowano zysk w wysokości 631 tys. zł.

Skumulowana wartość udziałów niekontrolujących wynosiła na dzień 31 grudnia 2019 roku (5 590) tys. zł natomiast na dzień 31 grudnia 2018 roku (736) tys. zł.

Poniżej zaprezentowano podsumowanie informacji finansowych w odniesieniu do jednostek zależnych Grupy, posiadających istotne udziały niekontrolujące.

Na dzień 31 grudnia 2019 zaprezentowano dane skonsolidowane Grupy Sevibe Cells, w związku z nabyciem w 2019 roku Spółek zależnych, natomiast na dzień 31 grudnia 2018 roku zaprezentowane dane jednostkowe spółki Sevibe Cells:

- Aktywa trwałe: na dzień 31 grudnia 2019 roku 18 948 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2018 roku 8 606 tys. zł
- Aktywa obrotowe: na dzień 31 grudnia 2019 roku 9 675 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2018 roku 7 883 tys. zł
- Zobowiązania: na dzień 31 grudnia 2019 roku 11 764 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2018 roku 6 937 tys. zł
- Kapitały: na dzień 31 grudnia 2019 roku (2 493) tys. zł, na dzień 31 grudnia 2018 roku (2 765) tys. zł
- Przychody netto ze sprzedaży: w 2019 roku 22 814 tys. zł, w 2018 roku 10 746 tys. zł
- Przepływy pieniężne netto: w 2019 roku 1 402 tys. zł, w 2018 roku 173 tys. zł

1.4. **Zmiany w strukturze Grupy i ich efekt, w tym łączenia działalności, nabycia i zbycia spółek zależnych oraz inwestycji długoterminowych**

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wystąpiły następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej Polski Bank Komórek Macierzystych:

- W dniu 25 stycznia 2019 roku spółka zależna Sevibe Cells S.L. zawarła umowę z dotychczasowymi Akcjonariuszami spółki IVI Cordon S.A., na podstawie której sprzedano na rzecz Sevibe Cells 57.190 akcji w spółce IVI Cordon z siedzibą w Madrycie, stanowiących 95% kapitału zakładowego oraz głosów. Łączna wartość transakcji wyniosła 1,705 mln EUR, na którą złożyły się cena zapłaty za Akcje i przejęcie pożyczki udzielonej IVI Cordon. Płatność ceny jak również przeniesienie własności Akcji nastąpiły w dniu zawarcia Umowy. Łączna wartość ceny sprzedaży oraz Pożyczki stanowi równowartość ok. 7,3 mln zł. Transakcja została sfinansowana ze środków własnych Grupy Kapitałowej Emitenta obejmujących niezabezpieczoną pożyczkę celową udzieloną przez Emitenta Sevibe Cells na warunkach rynkowych. Wraz z Umową zawarta została pomiędzy IVI Cordon a Equipo IVI wieloletnia umowa dotycząca w szczególności uzgodnienia wyłączności w zakresie świadczenia usług bankowania komórek macierzystych z wykorzystaniem sieci klinik należącej do Equipo IVI na rynku hiszpańskim. Umowa ta została zawarta na standardowych dla tego rodzaju umów warunkach. W dniu 25 marca 2019 roku nazwy spółek IVI Cordon S.A. oraz IVIDA Switzerland Sàrl zostały zmienione na odpowiednio FamiCordon S.A. oraz FamiCells Sarl.
- W dniu 21 lutego 2019 roku pomiędzy Emitentem a Esperite N.V. z siedzibą w Holandii zawarty został list intencyjny, zgodnie z którym Spółka otrzymała na okres od dnia zawarcia listu intencyjnego do dnia 30 czerwca 2019 roku wyłączność na prowadzenie negocjacji w przedmiocie zakupu przez Spółkę aktywów/zobowiązań związanych z działalnością dotyczącą przetwarzania i/lub przechowywania preparatów komórek macierzystych i/lub zakupu akcji w wybranych spółkach zależnych Esperite (jednostka niepowiązana z Grupa PBKM), w szczególności Cryo-Save AG z siedzibą w Szwajcarii. W dniu 24 czerwca 2019 roku Zarząd Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr 22/2019 o odstąpieniu od negocjacji w przedmiocie zakupu wybranych aktywów/zobowiązań należących do Esperite N.V. lub jego spółek zależnych z uwagi na bardzo trudny do oszacowania bilans możliwych korzyści i ryzyk związanych z ewentualną transakcją.
- W mocy pozostała zawarta z Cryo-Save AG umowa (Back-Up Agreement) dotycząca przekazania Emitentowi przechowywania preparatów komórek macierzystych. Zobowiązanie Emitenta weszło w życie m.in. pod warunkiem uzyskania przez Emitenta zgód wymaganych przepisami prawa. Umowa została zawarta na okres 5 lat z możliwością jej przedłużenia za obopólną zgodą stron.
- Ponadto pomiędzy Emitentem jako pożyczkodawcą a CryoSave AG jako pożyczkobiorcą została zawarta umowa pożyczki na kwotę 800.000 EUR na warunkach rynkowych. Zwrot pożyczki został zrealizowany

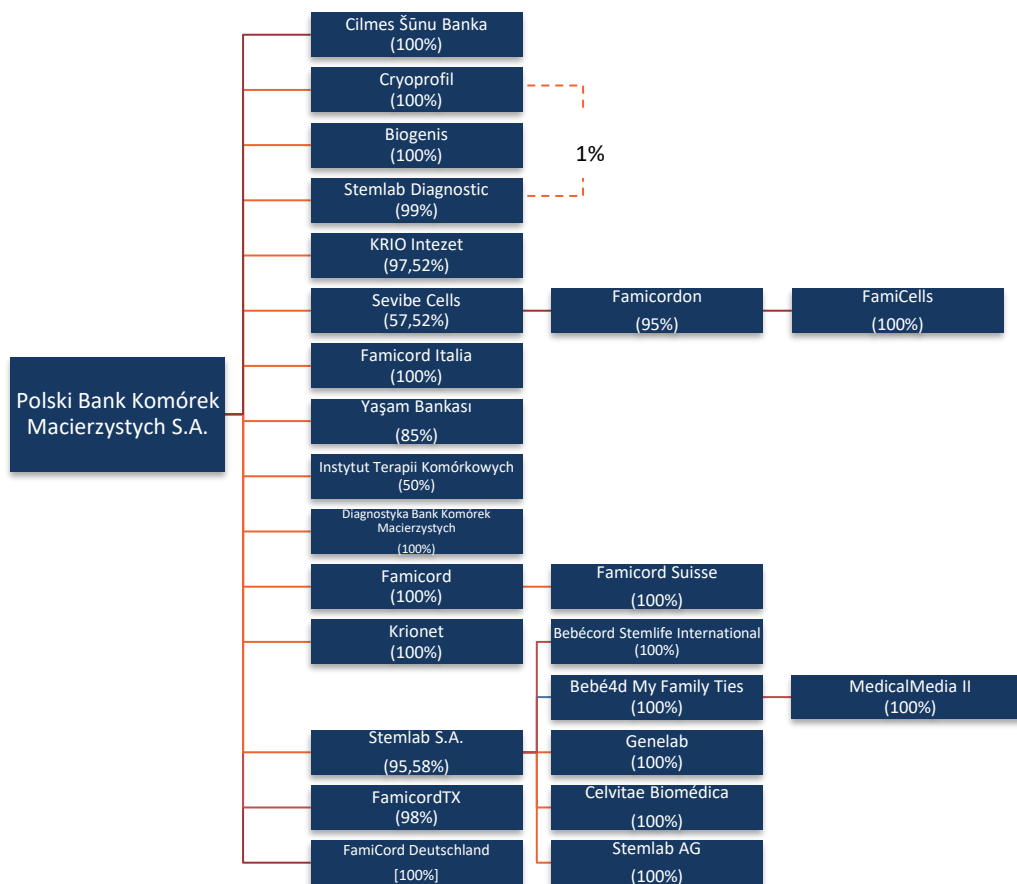
przez podmiot trzeci w sierpniu 2019 roku na nieznaną PBKM podstawie prawnej. Spółka nadal ujmuje należność z tytułu pożyczki w związku z istnieniem istotnego ryzyka prawnego związanego z prawidłowością dokonanej spłaty. Drugostronnie ujmowane jest zobowiązanie do zwrotu otrzymanych środków pieniężnych. Wyjaśnienie okoliczności spłaty jest oczekiwane w przyszłym roku i jest zależne między innymi od postępowań sądowych w Szwajcarii.

- W dniu 5 czerwca 2019 roku spółka zależna Stemlab S.A. zawarł umowy nabycia akcji spółki Bebécord Stemlife International S.A. stanowiących 65% kapitału zakładowego, jak również akcji spółki Bebé4d My Family Ties, S.A. stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% udziałów w spółce MedicalMedia II – Mamãs e Bebés Unipessoal, Lda., stanowiących 100% kapitału zakładowego. Łączna cena za wszystkie nabywane akcje wyniosła 7 mln EUR. Transakcja została sfinansowana przez Stemlab S.A. ze środków własnych oraz pochodzących z zaciągniętego długu. Szczegółowe informacje na temat transakcji zostały zawarte w raporcie bieżącym nr 20/2019 opublikowanym w dniu 5 czerwca 2019 roku. W dniu 25 lipca 2019 roku Zarząd Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr 27/2019 o spełnieniu się warunków zawieszających zawartych w umowie nabycia. W wyniku transakcji Stemlab S.A. posiada 100% udziałów w Bebécord Stemlife International S.A., Bebé4d My Family Ties, S.A. oraz MedicalMedia II – Mamãs e Bebés Unipessoal, Lda.
- W dniu 14 sierpnia 2019 roku zarejestrowana została nowa spółka zależna FamiCordTx S.A.
- W dniu 10 grudnia 2019 roku została zarejestrowana nowa spółka zależna FamiCord Deutschland GmbH. Na moment publikacji niniejszego sprawozdania skonsolidowanego Spółka nie rozpoczęła w pełnym zakresie swojej działalności.

Po dniu bilansowym miały miejsce następujące zmiany w strukturze Grupy PBKM:

- W dniu 2 stycznia 2020 roku PBKM S.A. podpisała umowę nabycia akcji szwajcarskiej spółki Stemlab AG od portugalskiej spółki zależnej Stemlab S.A. W wyniku transakcji PBKM posiada bezpośrednio 100% akcji w podmiocie szwajcarskim. Transakcja nie będzie miała wpływu na sprawozdanie skonsolidowane Grupy PBKM.
- W dniu 19 marca 2020 roku, po spełnieniu się warunków zawieszających, PBKM nabył za 2,8 mln euro 70 proc. udziałów w nowo utworzonej spółce Famicord – Acibadem, powstałej z wydzielonej części przedsiębiorstwa z Acibadem Healthcare Group, do której została przeniesiona działalność w zakresie pobierania, przetwarzania, badania oraz przechowywania krwi pępowinowej. Transakcja zakupu udziałów w tureckim banku komórek macierzystych została sfinansowana z środków pozyskanych w prywatnej emisji akcji spółki. Szczegółowe informacje na temat transakcji zostały zawarte w raporcie bieżącym nr 14/2020 opublikowanym w dniu 19 marca 2020 roku.
- W dniu 30 marca w Holandii została zarejestrowana fundacja Stichting Famicord Netherlands, której celem jest prowadzenie badań biotechnologicznych w zakresie objętym działalnością Grupy PBKM.

Poniżej przedstawiono strukturę Grupy Kapitałowej na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Spółka Bebécord Stemlife International została ujęta w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym metodą pełną od dnia 25 lipca 2019 roku, tj. od dnia objęcia kontroli nad tą spółką przez Stemlab S.A. Do momentu objęcia kontroli, spółka Bebécord Stemlife International S.A. traktowana była jako spółka stowarzyszona i ujmowana metodą praw własności.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Emitent posiadał ponadto 10% udziału w kapitale i głosach na zgromadzeniu wspólników zawiązanej w 2014 roku spółki RegenMed Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. Ponadto PBKM jest komandytariuszem w spółce RegenMed Sp. z o.o. Sp.k., dzięki czemu kontroluje 10% udziałów bezpośrednio i pośrednio.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Jednostka Dominująca posiadała ok 3% akcji w niemieckim podmiocie branżowym VITA34 AG notowanym na niemieckiej giełdzie papierów wartościowych. Dodatkowo w II kwartale 2019 roku Spółka dokonała wpłaty na kapitał zakładowy amerykańskiej spółki Dystrogen Therapeutics Corp w wysokości ok 0,3 mln USD, w wyniku czego PBKM S.A. objął ponad 8% w kapitale zakładowym tej spółki. Dystrogen posiada wyłączną licencję na unikalną technologię tworzenia chimer komórkowych, które mogą znaleźć zastosowanie w leczeniu dystrofii mięśniowych w szczególności dystrofii mięśniowej Duchenne’a. Dystrogen planował poprzez kontrolowaną przez siebie spółkę zależną rozpocząć próbę kliniczną lub medyczny eksperyment leczniczy bądź badawczy w Polsce w 2019 roku, jednakże została ona przesunięta na rok 2020. Dystrogen uzyskał już stosowną zgodę Komisji Bioetycznej na przeprowadzenie medycznego eksperymentu.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Jednostka Dominująca oraz spółki z Grupy PBKM nie posiadają oddziałów/zakładów.

2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

2.1. Kontynuacja działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji przez Grupę działalności w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Grupę.

2.2. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostały sporządzone zgodnie z koncepcją kosztu historycznego za wyjątkiem wyceny do wartości godziwej instrumentów pochodnych oraz udziałów w innych spółkach które stanowią pakiet poniżej 20%.

Przyjęte przez jednostki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej zasady rachunkowości stosowane były w sposób ciągły w obu prezentowanych okresach, za wyjątkiem zmian prezentacyjnych oraz zmian zasad rachunkowości wynikających z zastosowania nowych lub zmienionych standardów opisanych w Nocie 3.

Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek zależnych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co jednostki dominującej, przy wykorzystaniu spójnych zasad rachunkowości, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

2.3. Zasady konsolidacji

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli.

Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Grupa weryfikuje swoją kontrolę nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

Jeżeli Grupa posiada mniej niż większość praw głosu w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu wystarczają do umożliwienia jej jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, znaczy to, że sprawuje nad nią kontrolę. Przy ocenie, czy prawa głosu w danej jednostce wystarczają dla zapewnienia kontroli, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Grupę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- istotne powiązania osobowe;
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Grupa posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym wzorce głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę do dnia ustania tej kontroli. W przypadku utraty kontroli nad jednostką zależną, skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia wyniki za tę część roku objętego sprawozdaniem, w którym to okresie Grupa posiadała taką kontrolę. Nabycie jednostek zależnych rozliczane jest metodą nabycia. Wszystkie spółki zależne objęte są konsolidacją metodą pełną.

Zmiany udziału w kapitałach, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane, jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny (transakcje na udziałach niekontrolujących) i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

2.4. Połączenia jednostek gospodarczych

Przejęcia innych podmiotów rozlicza się metodą nabycia. Zapłatę przekazaną w transakcji połączenia jednostek gospodarczych wycenia się w wartości godziwej, obliczonej jako zbiorcza kwota wartości godziwych na dzień przejęcia przekazanych przez Grupę aktywów, zobowiązań zaciągniętych przez Grupę wobec poprzednich właścicieli jednostki przejmowanej oraz instrumentów kapitałowych wyemitowanych przez Grupę w zamian za przejęcie kontroli nad jednostką przejmowaną. Koszty związane z przejęciem ujmują się w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa i zobowiązania wycenia się w wartości godziwej na dzień przejęcia.

Wartość firmy wycenia się, jako nadwyżkę sumy przekazanej zapłaty, wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów oraz kwoty udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej nad kwotą wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywów netto i zobowiązań wycenionych na dzień przejęcia. Jeżeli po ponownej weryfikacji wartość netto wycenionych na dzień przejęcia możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań przekracza sumę przekazanej zapłaty, wartości udziałów niedających kontroli w jednostce przejmowanej oraz wartości godziwej udziałów w tej jednostce uprzednio posiadanych przez jednostkę przejmującą, nadwyżkę tę ujmują się bezpośrednio w wyniku finansowym, jako zysk na okazynym nabyciu.

Udziały niedające kontroli stanowiące część udziałów właścicielskich i uprawniające posiadaczy do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji można początkowo wycenić w wartości godziwej lub odpowiednio do proporcji udziałów niedających kontroli w ujętej wartości możliwych do zidentyfikowania aktywów netto jednostki przejmowanej. Wyboru metody wyceny dokonuje się indywidualnie dla każdej transakcji przejęcia. Inne rodzaje udziałów niedających kontroli wycenia się w wartości godziwej lub inną metodą przepisaną w MSSF.

W przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami, udziały w jednostce przejmowanej uprzednio posiadane przez Grupę przeszacowuje się do wartości godziwej na dzień przejęcia, a wynikający stąd zysk lub stratę ujmują się w wyniku finansowym.

2.5. Wartość firmy

Wartość firmy wynikającą z przejęcia innego podmiotu ujmują się według wartości początkowej ustalonej na dzień przejęcia tego podmiotu (patrz nota 13) pomniejszonego o kwotę utraty wartości.

Dla celów testu na utratę wartości wartość firmy alokuje się do poszczególnych ośrodków generujących przepływy pieniężne w ramach Grupy (lub do grup takich ośrodków), które mają odnieść korzyści z synergii będących skutkiem połączenia jednostek gospodarczych, przy czym poziom na których testowana jest wartość firmy na utratę wartości nie może być wyższy niż segment operacyjny

Ośrodek generujący przepływy pieniężne, do którego alokuje się wartość firmy, jest testowany na utratę wartości raz do roku lub częściej, jeżeli występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty wartości. Jeżeli wartość

odzyskiwalna ośrodką generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jego wartości bilansowej, odpis z tytułu utraty wartości alokuje się tak, by w pierwszej kolejności zredukować kwotę bilansową wartości firmy alokowanej do tego ośrodką, a pozostałą część alokuje się na inne składniki aktywów tego ośrodką, proporcjonalnie do wartości bilansowej każdego z nich. Odpis z tytułu utraty wartości firmy ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym. Odpisów z tytułu utraty wartości firmy nie odwraca się w kolejnych okresach.

W chwili zbycia ośrodką generującego przepływy pieniężne przypisana do niego wartość firmy jest uwzględniana w obliczeniu zysku lub straty ze zbycia.

2.6. Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej oraz walutą prezentacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN). Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych są waluty kraju w którym działają spółki, w tym między innymi: EUR (euro), RON (lej rumuński), HUF (forint węgierski), TRY (lira turecka), CHF (frank szwajcarski).

Transakcje wyrażone w walutach obcych są początkowo ujmowane według kursu waluty funkcjonalnej obowiązującego na dzień zawarcia transakcji. Aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane po kursie waluty funkcjonalnej obowiązującym na dzień bilansowy. Pozycje niepieniężne wyceniane według kosztów historycznych w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia początkowej transakcji. Pozycje niepieniężne wyceniane według wartości godziwej w walucie obcej są przeliczane po kursie wymiany z dnia ustalenia takiej wartości godziwej.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego, w tym w przypadku przeliczenia na walutę funkcjonalną PLN dokonuje się według średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych oraz w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów jeżeli różnice kursowe stanowią korektę kosztu odsetek.

Dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w walucie prezentacji PLN, dokonuje się przeliczeń poszczególnych pozycji sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych, dla których walutą funkcjonalną jest waluta inna niż PLN, w następujący sposób:

- (i) aktywa i zobowiązania - po kursie zamknięcia ogłaszającym dla danej waluty przez NBP,
- (ii) przychody, koszty, zyski, straty - po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnich ogłaszanych dla danej waluty przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego. W przypadku znacznych wahań kursu wymiany w danym okresie przychody i koszty przelicza się po kursach z dnia transakcji,

Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach danego okresu i kumulatywnie w kapitale własnym.

2.7. Aktywa niematerialne

Aktywa niematerialne są rozpoznawane, jeżeli jest prawdopodobne, że w przyszłości spowodują one wpływ do Grupy korzyści ekonomicznych. Początkowe ujęcie aktywów niematerialnych następuje według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Po ujęciu początkowym aktywa niematerialne są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie i odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Aktywa niematerialne są amortyzowane liniowo.

Wydatki związane z pracami badawczo rozwojowymi w większości są ujmowane w kosztach okresu w oparciu o opublikowane w dniu 5 marca 2019 roku stanowisko Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego (UKNF). Zgodnie z przyjętym stanowiskiem Spółki prowadzące badania nad lekami biopodobnymi powinny kapitalizować nakłady związane z tymi pracami dopiero po otrzymaniu pozwolenia regulacyjnego lub też w momencie bliskim jego uzyskania. W opinii UKNF, w przypadku prac rozwojowych związanych z opracowywaniem nowego produktu lub

procesu produkcyjnego w branży farmaceutycznej, właściwym dowodem wskazującym na możliwość z technicznego punktu widzenia ukończenia składnika wartości niematerialnych i jego komercjalizacji jest uzyskanie pozwolenia właściwego organu regulacyjnego w odniesieniu do nowych produktów lub procesów produkcji. W konsekwencji tylko niewielka część nakładów związanych z opracowywaniem nowego produktu lub procesu produkcyjnego w branży farmaceutycznej może być kapitalizowana. Grupa dostosowała swoją politykę rachunkowości do powyższej rekomendacji.

Przewidywany okres użytkowania składników wartości niematerialnych kształtuje się następująco:

- oprogramowanie komputerowe - od 2 do 5 lat,
- koszty zakończonych prac rozwojowych – 5 lat,
- inne aktywa niematerialne - od 2 do 5 lat.

2.8. Środki trwałe

Środki trwałe wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonych o dotychczas naliczone odpisy umorzeniowe oraz odpisy z tytułu utraty wartości.

Koszty poniesione po momencie gdy środek trwałych jest dostępny do użytkowania, jak koszty napraw, remontów, przeglądów, opłaty eksploatacyjne, wpływają na wynik finansowy okresu sprawozdawczego, w którym zostały poniesione. Jeżeli możliwe jest wykazanie, że dla kosztów poniesionych po początkowym ujęciu środka trwałego spełnione są kryteria kapitalizacji wówczas koszty te zwiększają wartość początkową środka trwałego.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży lub gdy zostanie usunięty z bilansu.

Zyski i straty z tytułu zbycia środków trwałych stanowiące różnice pomiędzy przychodami ze sprzedaży i wartością bilansową zbywanego środka trwałego ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Środki trwałe, z wyjątkiem gruntów, są amortyzowane liniowo, a okres ich amortyzacji kształtuje się następująco:

- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej - od 10 do 40 lat,
- urządzenia techniczne i maszyny – od 5 do 20 lat,
- środki transportu – od 2 do 7 lat,
- inne środki trwałe – od 3 do 20 lat.

Środki trwałe o niskiej jednostkowej wartości początkowej odnoszone są jednorazowo w koszty.

2.9. Środki trwałe w budowie

Środki trwałe w budowie są wyceniane w wysokości ogółu kosztów pozostających w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowych, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. W ramach środków trwałych w budowie wykazywane są również materiały inwestycyjne nabyte na cele budowy danego aktywa nie posiadające alternatywnego zastosowania. Środki trwałe w budowie nie są amortyzowane do momentu zakończenia ich budowy i postawienia ich w stan dostępności do użytkowania.

2.10. Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy ocenia się czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości składnika bądź grupy aktywów trwałych i aktywów niematerialnych (ośrodków wypracowujących środki pieniężne) jeżeli pojedyncze aktywa nie generują niezależnych wpływów. Jeśli takie przesłanki istnieją, ustala się szacowaną, możliwą do odzyskania wartość składnika aktywów (tj. wartość wyższą z dwóch: wartość użytkową lub wartość godziwą pomniejszona o koszty sprzedaży) i dokonuje się odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w rachunku zysków i strat.

2.11. Leasing

Polityka rachunkowości stosowana od 1 stycznia 2019 roku

Grupa ocenia w momencie zawarcia umowy czy umowa jest leasingiem lub zawiera leasing. Umowa jest leasingiem lub zawiera leasing, jeśli przekazuje prawo do kontroli użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów na dany okres w zamian za wynagrodzenie.

Grupa stosuje jednolite podejście do ujmowania i wyceny wszystkich leasingów, z wyjątkiem leasingów krótkoterminowych oraz leasingów aktywów o niskiej wartości. W dacie rozpoczęcia leasingu Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązanie z tytułu leasingu.

Zastosowanie MSSF 16 przez Grupę wymagało dokonania szacunków, które wpływają na wycenę zobowiązania z tytułu leasingu oraz wycenę aktywów z tytułu prawa do użytkowania, w szczególności szacunki te dotyczyły ustalenia okresu leasingu oraz stopy dyskontowej.

W przypadku umów, które rozpoczęły się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później, Grupa stosuje następujące zasady wyceny:

Składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania wycenia się na moment początkowego ujęcia według kosztu, który obejmuje:

- a) kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- b) wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- c) wszelkie początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę,
- d) szacunek kosztów, które ma obowiązek ponieść leasingobiorca w związku z demontażem i usunięciem składnika aktywów, przeprowadzeniem renowacji miejsca bądź samego składnika aktywów do stanu wymaganego przez warunki leasingu.

Po początkowym ujęciu, Grupa wycenia prawo do użytkowania składnika aktywów podobnie jak inne trwałe aktywa niefinansowe, tj. ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja ujmowana jest co do zasady metodą liniową od daty rozpoczęcia leasingu aż do końca okresu użytkowania tego składnika lub do końca okresu leasingu, w zależności od tego, która z tych dat jest wcześniejsza.

Zobowiązanie z tytułu leasingu wycenia się na moment początkowego ujęcia w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty, które obejmują:

- a) stałe opłaty pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- b) zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki, wycenione początkowo z zastosowaniem indeksu lub stawki obowiązujących na datę rozpoczęcia;
- c) kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- d) cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji;
- e) kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, są ujmowane od razu jako koszt okresu, w którym zaistniało zdarzenie lub warunek powodujący konieczność uiszczenia opłaty. W kolejnych okresach zobowiązanie z tytułu leasingu pomniejszane jest o dokonane spłaty i powiększane o naliczane odsetki. Do naliczania odsetek Grupa stosuje krańcową stopę leasingobiorcy.

Krańcowa stopa leasingobiorcy jest sumą wartości stopy wolnej od ryzyka (dla jej określenia spółki z Grupy stosują stawki oprocentowania obligacji rządowych dla odpowiednich walut) oraz premii za ryzyko kredytowe spółek z Grupy, które kwantyfikowane jest na bazie dostępnej dla spółek z Grupy oferty marż dla kredytów

inwestycyjnych odpowiednio zabezpieczonych na aktywach spółek. Dodatkowo krańcowa stopa procentowa korygowana jest o wartość specyficzną dla przedmiotu leasingu.

W przypadku, gdy w umowie leasingowej dokonywana jest modyfikacja, zmianie ulega okres lub wysokość zasadniczo stałych opłat leasingowych lub następuje zmiana w zakresie osądu co do realizacji opcji kupna wynajmowanego aktywa, wówczas zobowiązanie z tytułu leasingu jest przeliczane, aby odzwierciedlić opisane zmiany. Aktualizacja wartości zobowiązania powoduje również konieczność odpowiedniej aktualizacji wartości aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Spłaty zobowiązania z tytułu leasingu zarówno w części dotyczącej kwoty głównej jak i odsetek prezentowane są w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych w ramach działalności finansowej.

Okres leasingu ustalony przez Grupę obejmuje nieodwoływalny okres leasingu, okres możliwego przedłużenia leasingu, jeżeli Grupa może z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z tej opcji oraz okres możliwego wypowiedzenia leasingu, jeżeli Grupa może z wystarczającą pewnością założyć, że nie skorzysta z tej opcji.

W przypadku umów leasingu na czas nieokreślony Grupa dokonuje analizy opcji wypowiedzenia umowy przez leasingobiorcę i leasingodawcę. W przypadku opcji wypowiedzenia posiadanej przez leasingodawcę i leasingobiorcę bez konieczności uzyskania zgody drugiej strony i bez istotnych kar, okres leasingu szacowany jest na podstawie najwcześniejszego okresu wypowiedzenia. Jeśli najwcześniejszy okres wypowiedzenia nie przekracza 12 miesięcy Grupa stosuje wyjątek ze standardu związany z leasingiem krótkoterminowym.

Grupa zdecydowała o zastosowaniu wyjątków ze standardu związanych z leasingiem krótkoterminowym oraz z leasingiem przedmiotów o niskiej wartości. W efekcie, w przypadku takich umów, opłaty leasingowe ujmowane są bezpośrednio w kosztach.

Polityka rachunkowości stosowana do 31 grudnia 2018 roku

Spółki Grupy są stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjmuje do odpłatnego używania lub pobierania pożytków obce środki trwałe lub aktywa niematerialne przez uzgodniony okres.

W przypadku umów leasingu, na mocy których następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków, wynikających z tytułu posiadania aktywów będących przedmiotem umowy, na rzecz Spółki, przedmiot leasingu jest ujmowany w aktywach jako środek trwały i jednocześnie ujmowane jest zobowiązanie w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu. Opłaty leasingowe są dzielone między koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania, w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania. Koszty finansowe ujmowane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

Środki trwałe będące przedmiotem umowy leasingu finansowego są amortyzowane w sposób określony dla własnych środków trwałych. Jednakże, gdy brak jest pewności co do przejścia prawa własności przedmiotu umowy, wówczas środki trwałe używane na podstawie umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: przewidywany okres użytkowania lub okres trwania leasingu.

Opłaty leasingowe z tytułu umów, które nie spełniają warunków umowy leasingu finansowego, ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

2.12. Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia, nie wyższej od ceny sprzedaży netto.

Koszty sprzedanych zapasów oraz stan końcowy ustalany jest metodą "pierwsze weszło - pierwsze wyszło".

Cena sprzedaży netto jest to możliwa do uzyskania na dzień bilansowy cena sprzedaży bez podatku od towarów i usług i podatku akcyzowego, pomniejszona o rabaty, upusty i tym podobne oraz koszty związane z przystosowaniem składnika aktywów do sprzedaży i dokonaniem tej sprzedaży.

Jeżeli na dzień bilansowy lub w trakcie trwania roku obrotowego ma miejsce zdarzenie powodujące spadek wartości księgowej zapasów, dokonywane są odpisy aktualizujące ich wartość. Jeżeli nie istnieją już okoliczności, które uprzednio spowodowały odpisanie wartości zapasów poniżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, odpisaną kwotę eliminuje się tak, aby nowa wartość bilansowa równała się cenie nabycia lub kosztowi wytworzenia lub zaktualizowanej wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa.

Dokonane w ten sposób odwrócenie odpisu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

2.13. Należności krótko- i długoterminowe

Należności handlowe oraz inne należności stanowiące aktywa finansowe wyceniane są początkowo według wartości godziwej. Należności w przypadku których spełniony jest test SPPI oraz są utrzymywane w celu ściągnięcia płatności, podlegają wycenie według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości wyliczonej przy zastosowaniu modelu strat oczekiwanych. W przypadku krótkoterminowych należności wartość godziwa oraz wycena w zamortyzowanym koszcie nie odbiegają istotnie od kwoty nominalnej.

W przypadku krótkoterminowych należności handlowych, które nie mają znaczącego elementu finansowania, Grupa stosuje podejście uproszczone wymagane w MSSF 9 i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia. Grupa stosuje matrycę odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych lub okresów przeterminowania. Na potrzeby ustalenia oczekiwanych strat kredytowych należności handlowe pogrupowano na podstawie podobieństwa charakterystyki ryzyka kredytowego (wyodrębnione zostały następujące grupy: należności konsumenckie oraz należności B2B).

W celu określenia ogólnego współczynnika niewypełnienia zobowiązania przeprowadza się analizę nieściągalności za ostatnie 5 lat. Współczynniki niewypełnienia zobowiązania oblicza się dla następujących przedziałów: nieprzeterminowane, przeterminowane do 1 miesiąca; od 1 miesiąca do 3 miesięcy, od 3 miesięcy do 6 miesięcy, od 6 miesięcy do 1 roku, powyżej 1 roku. W celu określenia współczynnika niewypełnienia zobowiązania dla danego przedziału wiekowania, saldo należności spisanych porównuje się z saldem należności niespłaconych.

Odpis z tytułu utraty wartości oblicza się uwzględniając współczynniki niewypełnienia zobowiązania skorygowane o wpływ czynników przyszłych oraz wysokość salda należności niespłaconych na dzień bilansowy dla każdego przedziału analizy wiekowej.

Grupa stwierdziła, że ma homogeniczne grupy należności podzielone per kraj na klientów indywidualnych i instytucjonalnych.

Dla należności innych niż handlowe, Grupa stosuje trzystopniowy model utraty wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych - zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizujący. Wysokość odpisu aktualizującego wartość należności ustalana jest zgodnie z lokalnymi uwarunkowaniami prawnymi oraz z uwzględnieniem specyfiki postanowień umów.

2.14. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne na rachunkach bankowych spełniają test SPPI oraz test modelu biznesowego „utrzymywane w celu ściągnięcia”, w związku z tym wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości ustalonego zgodnie z modelem strat oczekiwanych.

Do dnia 1 stycznia 2018 roku środki pieniężne w banku i w kasie wyceniane były według wartości nominalnej.

Wykazana w sprawozdaniu z przepływu środków pieniężnych pozycja środki pieniężne składa się z gotówki w kasie oraz lokat bankowych o terminie zapadalności nie dłuższym niż 3 miesiące, które nie zostały potraktowane jako działalność lokacyjna.

2.15. Rozliczenia międzyokresowe

Spółki Grupy dokonują czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów, jeżeli dotyczą one przyszłych okresów sprawozdawczych. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów dokonywane są w wysokości prawdopodobnych zobowiązań przypadających na bieżący okres sprawozdawczy.

2.16. Aktywa z tytułu umów z klientami oraz rozliczenia międzyokresowe przychodów

Aktywa z tytułu umów z klientami stanowią niezafakturowane kwoty rozpoznanych przychodów według stopnia zaawansowania wykonania usługi zgodnie z zasadami opisanymi w polityce rozpoznawania przychodów.

Aktywa z tytułu umów z klientami (tj. przychodów niezafakturowanych z umów konsumenckich) wyceniane są na każdy dzień bilansowy z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości wyliczonych przy zastosowaniu modelu strat oczekiwanych. Ponieważ aktywa z tytułu umów z klientami nie zawierają istotnego elementu finansowania, Grupa stosuje podejście uproszczone wymagane w MSSF 9 i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia. Grupa stosuje matrycę odpisów zgodnie z polityką rachunkowości dla należności handlowych.

W ramach zobowiązań wykazywane są przychody przyszłych okresów, stanowiące otrzymane od klientów przedpłaty na poczet usługi przechowywania za okresy wskazane w indywidualnych umowach, które rozpoznawane są jako przychód proporcjonalnie w okresie, którego dotyczą.

Szczegóły polityki rozpoznawania przychodów przedstawione zostały w punkcie 2.22. niniejszego sprawozdania.

2.17. Rezerwy

Rezerwy ujmowane są wówczas, gdy na Spółkach ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne, oraz gdy można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

Na dzień bilansowy przeprowadza się weryfikację stanu rezerw, dokonując w razie konieczności odpowiednich korekt w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej wiarygodnego szacunku ich wartości. Zmiany stanu rezerw odnoszone są bezpośrednio na odpowiednią pozycję kosztów, na które rezerwa ta została utworzona.

2.18. Kredyty bankowe i pożyczki oraz zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu

W momencie początkowego ujęcia, kredyty bankowe i pożyczki są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty uzyskania kredytu/pożyczki. Następnie, wszystkie kredyty bankowe i pożyczki, z wyjątkiem zobowiązań przeznaczonych do obrotu (instrumenty pochodne poza rachunkowością zabezpieczeń), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem. Przychody i koszty są ujmowane w rachunku zysków i strat z chwilą usunięcia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

W przypadku modyfikacji warunków umownych zobowiązania finansowego, która nie powoduje zaprzestania ujmowania istniejącego zobowiązania, zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym. Zysk lub stratę oblicza się jako różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych i oryginalnych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem oryginalnej efektywnej stopy procentowej zobowiązania.

2.19. Podatek dochodowy

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego okresu sprawozdawczego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów przejściowo niepodlegających opodatkowaniu i kosztów przejściowo niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

2.20. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy jest ustalany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy tworzona jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, chyba, że rezerwa na odroczonego podatek dochodowy powstaje w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów lub pasywów przy transakcji nie stanowiącej połączenia przedsiębiorstw i w chwili jej zawierania nie ma wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania lub stratę podatkową.

Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy tworzona jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych, wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych, udziałów w jednostkach współzależnych, z wyjątkiem sytuacji, gdy termin odwracania się różnic przejściowych podlega kontroli i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmowany jest w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych i niewykorzystanych strat podatkowych, przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać wspomniane różnice i straty (chyba, że aktywa z tytułu odroczonego podatku powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów lub pasywów przy transakcji nie stanowiącej połączenia przedsiębiorstw i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania lub stratę podatkową).

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na odroczonego podatek dochodowy wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według uchwalonych do dnia bilansowego przepisów będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana.

2.21. Aktywa finansowe

Od 1 stycznia 2018 roku Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii wyceny:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Klasyfikacja jest uzależniona od przyjętego przez Grupę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych. Grupa dokonuje reklasyfikacji inwestycji w instrumenty dłużne wtedy i tylko wtedy, gdy zmienia się model zarządzania tymi aktywami.

Ujmowanie i zaprzestanie ujmowania

Aktywa finansowe ujmuje się, gdy Grupa staje się stroną postanowień umownych instrumentu. Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły lub zostały przeniesione, a Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Wycena na moment początkowego ujęcia

Grupa wycenia składnik aktywów finansowych w jego wartości godziwej. W przypadku składników aktywów finansowych, które nie są zaklasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa może na moment początkowego ujęcia powiększyć ich wartość godziwą o koszty transakcyjne dające się bezpośrednio przypisać do ich nabycia. Koszty transakcji dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są ujmowane w wyniku finansowym.

Wycena po początkowym ujęciu

(i) Instrumenty dłużne – Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI”, ang. solely payment of principal and interest), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Przychody z tytułu odsetek oblicza się metodą efektywnej stopy procentowej i wykazuje w pozycji przychody finansowe (w nocie jako przychody z tytułu odsetek) w wyniku finansowym. Odpisy z tytułu utraty wartości prezentuje się w odrębnej pozycji rachunku zysków i strat (w linii zyski / straty z wyceny inwestycji).

W szczególności, w tej kategorii Grupa klasyfikuje:

- należności handlowe poza należnościami podlegającymi faktoringowi (zob. pkt (iii) poniżej),
- pożyczki, które spełniają test klasyfikacyjny SPPI i które zgodnie z modelem biznesowym są wykazywane jako „utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych”, środki pieniężne i ich ekwiwalenty.

(ii) Instrumenty dłużne – Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody

Instrumenty dłużne, z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży, wyceniane są według wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Zmiany wartości bilansowej są ujmowane przez pozostałe całkowite dochody, za wyjątkiem zysków i strat z tytułu utraty wartości, przychodów z tytułu odsetek oraz różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym. W przypadku zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub stratę poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do wyniku finansowego i ujmuje jako pozostałe zyski/(straty). Przychody z tytułu odsetek od takich aktywów finansowych wylicza się metodą efektywnej stopy procentowej i ujmuje się w pozycji „przychody z tytułu odsetek”. Odpisy z tytułu utraty wartości prezentuje się w pozycji „odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych”.

(iii) Instrumenty dłużne – Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. W szczególności Grupa zalicza do tej kategorii następujące instrumenty:

- należności handlowe podlegające faktoringowi stosowanemu regularnie w celu zarządzania płynnością, gdy warunki umowy faktoringowej skutkują zaprzestaniem ujmowania należności; oraz
- pożyczki, które nie spełniają testu SPPI (tj. przepływy pieniężne z tych pożyczek nie stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek), ponieważ częstotliwość zmian oprocentowania nie odpowiada formule naliczania odsetek.

Zysk lub stratę z wyceny inwestycji dłużnych do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym w okresie, w którym wystąpiły. Te zyski /straty z wyceny do wartości godziwej zawierają wynikające z umowy otrzymane odsetki od instrumentów finansowych zaliczonych do tej kategorii.

(iv) Instrumenty kapitałowe

Udziały w kapitale innych jednostek obejmują instrumenty kapitałowe innych jednostek, które nie dają kontroli, współkontroli ani znaczącego wpływu na te jednostki. Udziały w innych jednostkach są początkowo ujmowane w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, w przypadku aktywów finansowych nie wycenionych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Po początkowym ujęciu inwestycje te wycenia się w wartości godziwej. Na dzień początkowego ujęcia instrumentu kapitałowego, Grupa dokonuje nieodwołanego wyboru dla każdego instrumentu czy zyski i strat z tytułu zmian wartości godziwej tych instrumentów będą ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach czy w wyniku finansowym.

W przypadku wyceny ujętej przez pozostałe całkowite dochody, zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej nie podlegają późniejszej reklasyfikacji do wyniku finansowego w momencie zaprzestania ujmowania inwestycji.

Dywidendy z takich inwestycji ujmuje się w pozycji zysk (strata) z wyceny i sprzedaży inwestycji w momencie ustanowienia prawa Spółki do otrzymania płatności.

Odpisy z tytułu utraty wartości

Grupa dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses - „ECL”) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego, czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

Grupa stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych innych niż należności handlowe:

Stopień 1 – salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następujących 12 miesięcy);

Stopień 2 – obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;

Stopień 3 – obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

W zakresie w jakim zgodnie z powyższym modelem konieczna jest ocena czy nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego, Grupa uznaje w szczególności, iż opóźnienie w spłacie 30 dni oznacza wzrost ryzyka kredytowego.

Aktywa finansowe są spisywane, w całości lub w części, kiedy Grupa wyczerpie praktycznie wszystkie działania w zakresie ściągnięcia i uzna, że nie można już racjonalnie oczekiwać odzyskania należności.

2.22. Przychody ze sprzedaży

2.22.1. Przychody z umów z przedsiębiorcami

Ze względu na istniejący rynek i obowiązujące wzorce umów dla tego typu usług, przychody z tytułu pobrania, badań i preparatyki identyfikowanych łącznie jako jedno świadczenie ustala się odrębnie od przychodów z tytułu przechowywania.

Przychody z świadczenia polegającego na przeprowadzeniu badań i preparatyki komórek w wysokości uzgodnionej w umowie ceny jednostkowej za próbkę ujmuje się w czasie wykonywania usługi.

Przychody z usług przechowywania komórek ustala się w proporcji do uzgodnionej w umowie ceny za przechowywanie próbki w uzgodnionym cyklu rozliczeniowym według stopnia zaawansowania mierzonych czasem.

2.22.2. Przychody z umów z klientami indywidualnymi

Od 1 stycznia 2018 roku do rozpoznawania przychodów z klientami indywidualnymi jednostka stosuje MSSF 15, zgodnie z którym rozpoznaje przychody odpowiednio z pięciostopniowym modelem ujmowania przychodów opisanymi w tym standardzie, polegającym na:

- 1) Identyfikacji kontraktu z klientem;
- 2) Identyfikacji odrębnych obowiązków świadczenia w kontrakcie;
- 3) Ustalenia ceny transakcyjnej;
- 4) Alokacji ceny transakcyjnej do odrębnych obowiązków świadczenia;
- 5) Ustalenia okresu lub momentu ujęcia przychodów z realizacji poszczególnych obowiązków świadczenia.

1) Identyfikacja kontraktu z klientem

Zasady opisane poniżej dotyczą umów o pobranie, preparatykę, badania i przechowywanie materiału biologicznego z płożdu, zawieranych przez spółkę z klientami indywidualnymi. Negocjowane równoległe umowy sprzedaży innych produktów i usług, w szczególności: testów genetycznych, ubezpieczeń rozpatrywane są odrębnie. Umowa wchodzi w życie z chwilą pobrania materiału biologicznego, zawarta jest na czas nieokreślony lub określony w zależności od kraju. Dla umów zawartych na czas nieokreślony Grupa oszacowała, że okres umowy wynosi 18 lat (dziecko, od którego pozyskano materiał biologiczny osiąga dorosłość) ze względu na zmianę prawnego właściciela pobranego materiału w momencie uzyskania pełnoletności dawcy materiału biologicznego. W przypadku umów przedpłaconych na okres dłuży niż 18 lat, Grupa do obliczeń przyjmuje faktycznie przedpłacony okres przechowywania.

Spółki z Grupy zawierają umowy z klientami na czas określony z wskazanym terminem przedpłaty na okres 12, 18, 20, 25 lub 30 lat, jak również zawierają umowy na czas nieokreślony z indywidualnie uzgodnionymi warunkami płatności. W tym drugim przypadku klient może dokonywać płatności w modelu abonamentowych (płatność co roku z góry bądź z dołu), jak również w modelu przedpłaconym z płatnością z góry za okres 3, 5, 10, 12, 18 lat. W zależności od obecnej polityki sprzedażowej w niektórych przypadkach płatności te mogą zostać rozłożone w czasie.

2) Identyfikacja odrębnych obowiązków świadczenia w kontrakcie

W zależności od zakresu zawartych umów, umowy obejmują jeden lub dwa z następujących obowiązków świadczeń:

- Pobranie, preparatykę, badania i kwalifikację materiału biologicznego do przechowania (tzw. przychody z próbek w pierwszym roku) – usługi te łącznie stanowią jeden obowiązek świadczenia;
- Przechowywanie materiału biologicznego.

3) Ustalenie ceny transakcyjnej

Wartością umowy jest suma kwot należnych z tytułu realizacji wynikających z niej świadczeń w okresie jej trwania. W przypadku standardowej oferty są to opłaty dotyczące pobrania, preparatyki, badania i kwalifikacji materiału biologicznego do przechowania oraz opłata z tytułu przechowywania w okresie 18 lat, chyba że umowa została przedpłacona na dłuższy okres (np. na okres 20, 25 lub 30 lat).

Szacując całkowitą cenę transakcyjną Grupa określa najniższą kwotę przychodów jaką może osiągnąć, określając przychód z przechowywania w formule przedpłaty na okres 18 lat. Różnica pomiędzy tak ustaloną ceną transakcyjną, a wynagrodzeniem otrzymanym w trakcie trwania umowy dla innych formuł płatności (np. płatność

w modelu abonamentowym) stanowi wynagrodzenie zmienne, którego realizacja uzależniona jest od preferencji klienta odnośnie wybranego modelu płatności. Ta część wynagrodzenia zmiennego jest rozpoznawana w momencie, gdy zniknie niepewność co do jej odwrócenia się w przyszłości. W przypadku rezygnacji klienta przed zakładanym okresem 18 lat przychód z umowy jest równy wartości zafakturowanej w okresie trwania tej umowy.

4) Alokacja ceny transakcyjnej do odrębnych obowiązków świadczenia

W przypadku standardowych umów obejmujących oba obowiązki świadczenia wskazane w punkcie (2) powyżej alokacja ceny transakcyjnej do tych obowiązków świadczenia dokonywana jest w oparciu o jednostkowe ceny hurtowe na rynku B2B (pomiędzy przedsiębiorcami), skorygowane o koszty bezpośrednie i pośrednie jakie pojawiają się wyłącznie w związku z obsługą rynku detalicznego oraz o marżę oczekiwaną na rynku detalicznym.

5) Ustalenie okresu lub momentu ujęcia przychodów z realizacji poszczególnych obowiązków świadczenia

Oba główne odrębne obowiązki świadczenia wskazane w punkcie (2) powyżej są wypełniane przez okres czasu. Grupa dla głównych obowiązków świadczenia w kontrakcie będzie przyjmować następujące metody pomiaru stopnia spełnienia obowiązku:

- Dla obowiązku świadczenia, jakim jest uzyskanie materiału biologicznego nadającego się do wykorzystania odzwierciedleniem stopnia wypełnienia przez Grupę obowiązku będzie ujęcie przychodu w momencie zakończenia poszczególnych czynności na bazie oszacowanego stopnia zaawansowania usługi na te momenty.
- Dla obowiązku świadczenia, jakim jest przechowywanie materiału biologicznego, odzwierciedleniem stopnia wypełniania tego obowiązku jest upływ czasu w stosunku do łącznego oszacowanego okresu przechowywania ustalonego zgodnie z wytycznymi w punkcie 3).

Wartość otrzymanych z góry płatności z umów konsumenckich ujmowana jest jako „Przychody z przedpłaconych umów konsumenckich” natomiast wartość zarachowanych przychodów, które nie zostały zafakturowane Grupa wykazuje jako aktywa z tytułu umów z klientami. Przychody przyszłych okresów z przedpłaconych umów konsumenckich ujmowane są w przypadku umów, w których klient dokonuje jednorazowej płatności z góry; natomiast zarachowany przychód z umów konsumenckich występuje w przypadku umów, gdy klient dokonuje płatności okresowo, gdyż zarachowany przychód w momencie wykonania świadczenia stanowiącego pobranie materiału biologicznego jest wyższy od kwot należnych do tego dnia płatności, a tym samym podlega spłaceniu w okresie przechowywania tego materiału.

W przypadku zmiany formy płatności przez klienta w trakcie okresu trwania umowy tj. przejście z modelu przedpłaconego na abonament i odwrotnie Grupa takiej zmiany nie traktuje jako oddzielnej umowy. Wpływ takiej zmiany na cenę transakcyjną oraz na dokonywaną przez jednostkę ocenę stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia ujmuje się jako korektę przychodów (jako ich zwiększenie lub zmniejszenie) na dzień zmiany umowy (tj. dokonuje się łącznej korekty przychodów), gdyż taką zmianę traktuje się jako zmianę wynagrodzenia zmiennego wynikającego z umowy.

Aktywa z tytułu umów z klientami wycenia się z uwzględnieniem oszacowanych rezygnacji klientów (churn) przed upływem okresu 18 lat na bazie danych historycznych z uwzględnieniem oczekiwanych zmian przyszłych. Za rok 2019 oszacowany wskaźnik odejść kształtował się w przedziale od 1,5 % do 20% w zależności od okresu pozostałego do końca szacowanego okresu umowy (w roku 2018 od 4,5% do 20%). Wskaźnik odejść uzależnione jest od okresu jaki pozostał jeszcze do wypełnienia świadczenia w zakładanym okresie trwania umowy.

6) Istotny czynnik finansowania w umowach z klientami

W ramach umów zawieranych przez Grupę występują istotne różnice w czasie pomiędzy momentem spełnienia obowiązku świadczenia a momentem otrzymania płatności w przypadku płatności dokonywanych przez klienta w całości z góry w modelu przedpłaconym oraz płatności rocznych dokonywanych w modelu abonamentowym. Przy płatnościach w modelu abonamentowym zarachowany przychód w momencie wykonania świadczenia stanowiącego pobranie materiału biologicznego nadającego się do wykorzystania podlega spłaceniu w długim okresie czasu. W ocenie Grupy pomimo występowania tej różnicy umowy nie zawierają elementu finansowania.

2.22.3. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów, z terapii komórkowych

Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów rozpoznawane są w momencie przekazania towarów i/lub materiałów nabywcy. Natomiast przychody z tytułu terapii komórkowych rozpoznawane są w momencie wydania produktu do terapii, bądź też wykonania kompleksowego świadczenia związanego z przeprowadzeniem terapii eksperymentalnej z użyciem komórek mezenchymalnych.

2.23. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowe obejmują odsetki od pożyczek i kredytów, różnice kursowe od pożyczek i kredytów oraz straty na instrumentach pochodnych (swap stóp procentowych), które ujmuje się w rachunku zysków i strat.

Koszty finansowania zewnętrznego dotyczące nabycia lub budowy środków trwałych stanowiących aktywa kwalifikowane (tj. wymagające dłuższego okresu przygotowania do zamierzonego sposobu użytkowania), przez okres budowy lub przystosowania, są ujmowane w wartości tych aktywów.

Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmowane są w rachunku zysków i strat.

2.24. Odsetki

Przychody z tytułu odsetek są rozpoznawane w momencie ich naliczenia (przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej). Przychody z tytułu odsetek prezentowane są w pozycji przychodów finansowych.

2.25. Dotacje

Dotacje do aktywów, które mają na celu finansowanie aktywów trwałych, a dokładnie ich zakup, wytworzenie, budowę lub ulepszenie są prezentowane jako przychody przyszłych okresów, które są w sposób systematyczny ujmowane w zysku lub stracie na przestrzeni okresu użytkowania składnika aktywów sfinansowanego dotacją.

2.26. Dywidendy

Należne dywidendy zalicza się do zysków (strat) z wyceny i sprzedaży inwestycji na dzień powzięcia przez Zgromadzenie Wspólników/Akcjonariuszy spółki, w którą jednostka zainwestowała, uchwały o podziale zysku, chyba że w uchwale określono inny dzień prawa do dywidendy. Płatności dywidendy na rzecz udziałowców ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez udziałowców Spółki.

2.27. Płatności na bazie akcji

Płatności na bazie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych na rzecz pracowników i innych osób świadczących podobne usługi wycenia się w wartości godziwej instrumentów kapitałowych na dzień ich przyznania. Szczegóły dotyczące określania wartości godziwej płatności na bazie akcji rozliczane w instrumentach kapitałowych znajdują się w Nocie 35.

Wartość godziwą płatności na bazie akcji rozliczanych w instrumentach kapitałowych określoną w dniu ich przyznania odnosi się w koszty metodą liniową w okresie nabywania uprawnień, na podstawie oszacowań Grupy co do instrumentów kapitałowych, do których ostatecznie zostaną nabyte prawa, drugostronnie zwiększając

kapitał. Na każdy dzień bilansowy Grupa weryfikuje oszacowania dotyczące liczby instrumentów kapitałowych przewidywanych do przyznania. Ewentualny wpływ weryfikacji pierwotnych oszacowań ujmuje się w rachunku zysków i strat, z odpowiednią korektą kapitału rezerwowego na świadczenia pracownicze rozliczane w instrumentach kapitałowych.

3. ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH

3.1. Zmiany błędów dotyczących lat poprzednich, danych porównawczych i prezentacji w rachunku zysków i strat, sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku przepływów pieniężnych

3.1.1 W wyniku zidentyfikowanego błędu dotyczącego podziału Zobowiązania z tytułu przejętego obowiązku przechowania w przedpłaconych umowach na część krótko- i długoterminową na 31.12.2018, w danych porównawczych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej kwota 7 839 871,13 zł została przesunięta z krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych do linii długoterminowe przychody przyszłych okresów.

3.1.2 Dodatkowo w roku obrotowym dokonano pewnych zmian prezentacyjnych, w szczególności:

- w rachunku przepływów pieniężnych wpływy z tytułu dotacji przeniesiono do działalności inwestycyjnej i operacyjnej (uprzednio były wykazane w działalności finansowej),
- w celu lepszej prezentacji wyników wyodrębniono w rachunku wyników odrębną pozycję „zyski z wyceny i sprzedaży inwestycji”, jednocześnie usunięto linię „zysk z działalności operacyjnej”, w nowej linii prezentowane są zyski i straty związane z inwestycjami (wycena, wynik na zbyciu, otrzymane dywidendy),
- w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zmieniono nazwę pozycji „Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe przychodów” na Długoterminowe/Krótkoterminowe Aktywa z tytułu umów z klientami”,
- w sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy na koszty przechowywania zostały przesunięte z rozliczeń międzyokresowych do linii przychody przyszłych okresów jako zobowiązanie do świadczenia usług przechowywania,
- w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wyodrębniono pozycję należność od akcjonariuszy z tytułu podwyższenia kapitału ze względu na jej istotną wartość na dzień 31 grudnia 2019 roku,
- zmiana prezentacji segmentów sprawozdawczych opisana w punkcie 6 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.2. Zmiany związane z wdrożeniem MSSF 16

W omawianym okresie nastąpiły zmiany zasad rachunkowości oraz zmiany prezentacji danych związanych z wejściem w życie standardu MSSF 16, obowiązującym od dnia 1 stycznia 2019 roku, regulującego umowy leasingu (w tym umowy najmu i dzierżawy). Grupa zastosowała zmodyfikowane podejście retrospektywne tj. ujęła wpływ zastosowania nowego standardu na dzień 1 stycznia 2019 r. bez przekształcania danych porównawczych.

Grupa dokonała ponownej analizy zawartych umów leasingu operacyjnego. Po przyjęciu MSSF 16 Grupa ujmuje zobowiązania z tytułu leasingu, który wcześniej zgodnie z zasadami MSR 17 był sklasyfikowany jako „leasing operacyjny”. Zobowiązanie z tytułu leasingu zostało wycenione w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w dacie rozpoczęcia stosowania MSSF 16. Dla potrzeb prezentacji wpływu zastosowania standardu, w tabeli poniżej zastosowano dyskontowanie przy zastosowaniu krańcowej stopy dyskontowej Grupy na dzień 31 grudnia 2018.

Ponadto Grupa odstąpiła od analizy umów, które już wcześniej zostały zakwalifikowane jako leasing finansowy zgodnie z MSR 17. Dla niezakończonych na dzień 1 stycznia 2019 umów leasingu finansowego wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu pozostanie wyceniona jak dotychczas przewidywał to MSR 17.

Wdrożenie MSSF 16 wymaga dokonania pewnych szacunków, osądów i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązania z tytułu leasingu oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one m.in.:

- ocenę czy umowa zawiera leasing zgodnie z MSSF 16,
- ustalenie okresu obowiązywania umów (w tym dla umów z nieokreślonym terminem lub z możliwością przedłużenia),
- ustalenie płatności leasingowych,
- ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych,
- ustalenie stawki amortyzacji.

Większość zidentyfikowanych umów dotyczy wynajmu pomieszczeń biurowych oraz pomieszczeń laboratoryjnych, a także leasingu samochodów. Pozostała część zawartych umów dotyczy przedmiotów o niskiej wartości (poniżej 5.000 USD) oraz umów krótkoterminowych, gdzie data końcowa leasingu upływa w ciągu najbliższych 12 miesięcy i dla części tych umów Grupa skorzystała ze zwolnienia z obowiązku ujawniania ich w sprawozdaniu.

Grupa przeanalizowała zawarte dotychczas umowy pod względem spełniania definicji leasingu. A mianowicie czy spełnione są wszystkie następujące warunki:

- Czy składnik jest zdefiniowany?
- Czy Grupa ma prawo do praktycznie wszystkich korzyści ekonomicznych?
- Czy Grupa ustala w jaki sposób i dla jakich celów używany jest składnik aktywów?

Do ustalenie płatności leasingowych Grupa wzięła pod uwagę:

- Płatności stałe,
- Płatności zmienne uzależnione od stopy lub indeksu,
- Gwarancje wartości rezydualnej,
- Cenę wykonania opcji zakupu,
- Kary za rozwiązanie umowy.

Do ustalenia okresu leasingu Grupa przyjęła całkowity nieodwoływalny okres w jakim Grupa ma prawo do korzystania z danego aktywa w tym uwzględniając opcję przedłużenia jeżeli jest rozsądnie pewne że Grupa z niej skorzysta oraz okres pokryty opcją wypowiedzenia jeżeli jest rozsądnie pewne że Grupa nie skorzysta z wypowiedzenia.

Stopa dyskontowa została ustalona przez Grupę jako Krańcowa Stopa Leasingobiorcy odpowiadająca Krańcowej Stopie Pożyczkowej na moment rozpoczęcia leasingu. Wysokość średniorocznej krańcowej stopy na datę wdrożenia standardu kształtowała się pomiędzy 2,38% a 18,83%. W skład Grupy wchodzi również spółki zagraniczne, w związku z tym przyjęte stopy dyskontowe dla poszczególnych spółek znacznie się różnią, ze względu na sytuacja gospodarcza kraju, walutę ich siedziby, co przekłada się na wysokość przyjętej stopy wolnej od ryzyka, która została oszacowana na podstawie rentowności 10-letnich obligacji skarbowych danego państwa. Dla poszczególnych kontraktów o w miarę podobnych cechach, ale dotyczących poszczególnych spółek z Grupy postanowiono skorzystać z rozwiązania w postaci zastosowania jednolitej stopy dyskontowej.

Ze względu na fakt, iż leasing operacyjny oraz wynajem długoterminowy był ważnym źródłem finansowania dla Grupy umożliwiającym otrzymanie prostego dostępu do nieruchomości oraz samochodów to implementacja MSSF 16 miała istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Grupy. Spowodowała wzrost wartości aktywów trwałych oraz zobowiązań, tym samym wzrost sumy bilansowej Grupy, a także wpłynęła na wielkość niektórych wskaźników finansowych w szczególności wskaźników zadłużenia oraz rentowności. Wzrósł poziom amortyzacji oraz wielkości EBITDA.

Wdrożenie MSSF 16 nie miało wpływu na zyski zatrzymane i kapitały własne na dzień 1 stycznia 2019 roku z uwagi na ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu w takiej samej wysokości. Grupa przeanalizowała wpływ tych zmian na spełnienie kowenantów zawartych w umowach kredytowych i nie stwierdziła ryzyka ich naruszenia.

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ MSSF 16 na skonsolidowany bilans Grupy na moment pierwszego zastosowania, tj. na dzień 1 stycznia 2019 roku:

Pozycje bilansowe	01.01.2019 [tys. zł]	01.01.2019 [tys. zł]	01.01.2019 [tys. zł]
	Leasing (Razem)	Leasing (MSSF 16)	Leasing (MSR 17)*
Prawo do użytkowania aktywa, w tym z tytułu:	23 679,55	17 889,21	5 790,34
Nieruchomości	15 499,11	15 499,11	-
Środki transportu	5 006,37	2 390,10	2 616,27
Urządzenia techniczne i maszyny	2 066,56	-	2 066,56
Inne środki trwałe	1 107,51	-	1 107,51
Zobowiązania z tytułu leasingu:	23 960,87	17 889,21	6 071,66
Zobowiązania długoterminowe	19 164,33	14 623,54	4 540,79
Zobowiązania krótkoterminowe	4 796,54	3 265,67	1 530,87

* leasing finansowy rozpoznany na dzień 31 grudnia 2018 roku w księgach Grupy

Grupa jest stroną umów najmu dotyczących:

- Powierzchni biurowych, laboratoryjnych i magazynowych,
- Środków transportu,
- Specjalistycznych urządzeń,
- Sprzętu biurowego,

z których wynikały na dzień 31 grudnia 2018 roku przyszłe płatności, zaprezentowane w nocie 22 niniejszego sprawozdania. Powyższe umowy spełniają definicję leasingu według MSSF 16. Poniżej zaprezentowano uzgodnienie zobowiązań z tytułu umów najmu do zobowiązań z tytułu leasingu, które zostały ujęte na dzień 1 stycznia 2019 roku zgodnie z MSFF 16.

Pozycje bilansowe	Wartości [tys. zł]
Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego na dzień 31 grudnia 2018 roku (MSR 17)	16 750,14
Zobowiązania z tytułu leasingu na dzień 31 grudnia 2018 roku (MSR 17)	6 071,66
Wartość dyskonta przy zastosowaniu krańcowej stopy pożyczkowej	(1 618,40)
Zmiana osądu Grupy w stosunku do opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umów najmu klasyfikowanych uprzednio jako leasing operacyjny (+/-)	3 802,24
Leasing krótkoterminowy (-)	(741,27)
Leasing aktywów o niskiej wartości (-)	(309,21)
Różnice kursowe	5,72
Zobowiązania z tytułu leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku	23 960,87

4. NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF

4.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe sporządzono zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanych z nimi interpretacjami przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej.

4.2. Status zatwierdzenia Standardów w UE

W niniejszym skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie od 1 stycznia 2019 r.:

- MSSF 16 „Leasing” obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie. Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu (wpływ zastosowania MSSF16 przedstawiono w Nocie 3).
- Zmiany do MSSF 9: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie, z możliwością jej wcześniejszego zastosowania. Na skutek zmiany do MSSF 9, jednostki będą mogły wyceniać aktywa finansowe z tak zwanym prawem do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, jeżeli spełniony jest określony warunek - zamiast dokonywania wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.
- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”. W odniesieniu do długoterminowych udziałów w jednostce stowarzyszonej lub wspólnym przedsięwzięciu, do których nie stosuje się metody praw własności, spółki stosują MSSF 9.
- Interpretacje KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego”.
- MSR 19 „Świadczenia pracownicze”. Poprawki do standardu określają wymogi związane z ujęciem księgowym modyfikacji, ograniczenia lub rozliczenia programu określonych świadczeń.
- „Roczne zmiany MSSF 2015-2017” wprowadzają zmiany do 4 standardów: MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”, MSR 12 „Podatek dochodowy” oraz MSR 23 „Koszty finansowania zewnętrznego”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

Grupa zastosowała powyższe zmiany od dnia 1 stycznia 2019 roku przy czym żadna z tych zmian oprócz MSSF16 (Nota 3) nie miała istotnego wpływu na niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe lub nie miała zastosowania do działalności Grupy.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę:

- Zmiany do MSSF 3 „Połączenie jednostek” - w wyniku zmiany do MSSF 3 zmodyfikowana została definicja „przedsięwzięcia”. Aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie spowoduje, że więcej transakcji przejęć zostanie zakwalifikowanych jako nabycie aktywów. Zmiany do MSSF 3 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” - obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub po tej dacie. Nowy MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi.
- Zmiany w zakresie Założeń Konceptyjnych w MSSF - w 2019 roku opublikowano zmiany do Założeń Konceptyjnych MSSF, które będą miały zastosowanie z dniem 1 stycznia 2020 roku. Zweryfikowane Założenia Konceptyjne będą wykorzystywane przez Radę i Komitet ds. Interpretacji w przyszłości podczas prac nad nowymi standardami. Niemniej jednak, podmioty przygotowujące sprawozdania finansowe mogą wykorzystywać Założenia Konceptyjne w celu opracowania polityk rachunkowości do transakcji, które nie zostały uregulowane w obecnie obowiązujących MSSF.
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” - Rada opublikowała nową definicję terminu „istotność”. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami, ale nie oczekuje się, że będą miały znaczący wpływ na przygotowanie sprawozdań

finansowych. Zmiana jest obowiązkowa dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.

- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” - zmiany wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- Zmiany do MSSF 9, MSR 39 oraz MSSF 7 związane z reformą IBOR - opublikowane w 2019 roku, zmiany modyfikują niektóre szczegółowe wymogi w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, w głównej mierze, aby oczekiwana reforma stóp referencyjnych (reforma IBOR) zasadniczo nie powodowała zakończenia rachunkowości zabezpieczeń. Zmiany do standardów obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie.
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” - Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2020 roku lub po tej dacie. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.
- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”. Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów. Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami. Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business). W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów. Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

W ocenie Grupy żadna z powyższych zmian nie będzie mieć istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

5. ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań, co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe mogą odbiegać od rzeczywistych wyników. Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe to:

- Szacowana utrata wartości firmy - Grupa corocznie testuje wartość firmy pod kątem utraty wartości, zgodnie z zasadą rachunkowości przedstawioną w nocie 2.5. Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne, czyli spółek, do których odnosi się wartość firmy, wyliczana jest metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF). Szczegółowe informacje dotyczące wartości firmy zaprezentowane zostały w nocie 13 niniejszego sprawozdania.
- Szacowana utrata wartości przyszłych wpływów z rocznych kontraktów rozpoznanych na przejściu jednostki zależnej – w razie wystąpienia przesłanek Grupa testuje wartość przyszłych wpływów z rocznych kontraktów rozpoznanych na przejściu jednostki zależnej pod kątem utraty wartości.
- Szacowana utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych - na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. Wartość odzyskiwalna poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne szacowana jest przy wykorzystaniu metodologii opisanej w nocie 2.10.
- Szacowane okresy ekonomicznej użyteczności - wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie aktualnej wiedzy dotyczącej przewidywanego okresu użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów niematerialnych. Przewidywany okres użytkowania podlega okresowej weryfikacji. Szczegóły dotyczące okresów amortyzacji zostały przedstawione w nocie 2.7 i 2.8.
- Szacowane okresy długości trwania kontraktu – w omawianych okresach szacowana długość trwania kontraktu zawartego na czas nieokreślony dla poszczególnych krajów była jednakowa i wynosiła 18 lat. Grupa oszacowała okres trwania umowy na 18 lat na podstawie analizy historii realizowanych już umów. Dane historyczne Grupy potwierdzają fakt, iż klient, który zdecydował się na pobranie materiału biologicznego ma intencję do przechowywania materiału biologicznego w długim okresie czasu. Łączna liczba rezygnacji (*churn*) z przechowywania nie jest znacząca i wynosi obecnie około 1 % i wynika głównie z przyczyn losowych. Ponadto za 18-letnim okresem trwania umowy przemawia fakt, iż w momencie uzyskania pełnoletności dawcy materiału biologicznego następuje zmiana prawnego właściciela pobranego materiału. Należy przy tym nadmienić, że pomimo braku umownego obowiązku przechowywania materiału w okresie 18 letnim ze strony klienta nie oznacza to, że umowa nie zawiera egzekwowlanych praw i obowiązków w tym zakresie. Specyfika pobranego materiału wskazuje, iż pomimo braku formalnego umownego obowiązku przechowywania materiału po pobraniu, klient jest zmuszony do korzystania z usług przechowywania świadczonych przez Grupę, jeżeli materiał nie został pobrany w celu natychmiastowego zużycia. Na istnienie takiego przymusu wskazują następujące przesłanki:
 - Sytuacje, w których klient może mieć możliwość pozyskania materiału biologicznego, są unikalne (tylko w momencie porodu dziecka) co powoduje, że klient nie ma możliwości pozyskania materiału w dowolnej ilości i w dowolnym czasie. Ponadto opłata za pobranie i preparatykę materiału biologicznego jest znacząca w stosunku do opłaty za przechowywanie, tak więc uzasadnionym jest przyjęcie założenia, że klient który zdecydował się na pobranie materiału biologicznego (jeżeli nie dokonano pobrania w celu natychmiastowego zużycia) ma intencję przechowywania materiału biologicznego w długim okresie czasu.
 - Aby pobrany materiał nadawał się kiedykolwiek do wykorzystania, musi być przechowywany w wyspecjalizowanej jednostce świadczącej tego typu usługi, tak więc klient zmuszony jest korzystania z usług wyspecjalizowanej jednostki w celu przechowywania. Koszt przeniesienia materiału do innej jednostki świadczącej usługi przechowania jest dość wysoki, iż można uznać, że stanowi pewną barierę do swobodnego przenoszenia pobranego materiału ze spółek Grupy do innych wyspecjalizowanych jednostek.
- Niewystępowanie istotnego elementu finansowania w umowach z klientami w przypadku gdy termin płatności istotnie różni się od momentu wykonania obowiązku świadczenia. W ramach umów zawieranych przez Grupę występują istotne różnice w czasie pomiędzy momentem spełnienia obowiązku świadczenia a momentem otrzymania płatności w przypadku płatności dokonywanych przez klienta w całości z góry oraz płatności rocznych w ramach umów abonamentowych - wówczas zarachowany przychód w momencie wykonania świadczenia stanowiącego pobranie materiału

biologicznego nadającego się do wykorzystania podlega spłaceniu w długim okresie czasu. W ocenie Grupy pomimo występowania tej różnicy umowy nie zawierają elementu finansowania ze względu na fakt, iż:

- W odniesieniu do płatności dokonywanych w modelu przedpłaconym (z góry), Grupa nalicza jedną opłatę w celu maksymalizacji rentowności, a nie w celu pozyskania finansowania od klienta. Klienci, którzy dokonują płatności z góry, rzadziej rezygnują z usługi niż klienci, którzy dokonują corocznych płatności. Ponadto Grupa, w przypadku umów płatnych w modelu abonamentowym ponosi wyższe koszty administracyjne (obsługa klienta, zarządzanie przedłużaniem umów, windykacja), niż w przypadku umów gdzie płatności dokonywane są w modelu przedpłaconym.
- W odniesieniu do odroczonej płatności za usługi pozyskania i preparatyki materiału biologicznego głównym powodem ich odroczenia jest zapewnienie klienta, iż spółka w sposób satysfakcjonujący wypełni swoje zobowiązania wynikające z umowy. Ze względu na charakter usług które oferuje Grupa, klient nie ma możliwości sprawdzenia wcześniej czy usługi zostaną prawidłowo wykonane, ponieważ jakość usługi można udowodnić tylko w momencie, w którym klient zdecyduje się na wykorzystanie materiału biologicznego, co może wydarzyć się w odległym, bliżej nieokreślonym momencie czasu, jeśli w ogóle. Materiał biologiczny można teoretycznie wykorzystać w dowolnym momencie, jednak to czy i kiedy będzie można to zrobić zależy od czynników, na które klient nie ma wpływu (np. wystąpienie choroby, którą można wyleczyć za pomocą komórek macierzystych). Odroczonej płatność w tym wypadku może być postrzegana jako gwarancja, że Grupa wywiąże się ze swoich zobowiązań w sposób prawidłowy.

6. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

Zgodnie z MSSF 8, segmentem operacyjnym jest dająca się wyodrębnić część działalności Grupy, dla której są dostępne odrębne informacje finansowe podlegające regularnej ocenie przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych związanych ze sposobem alokowania zasobów oraz z oceną wyników działalności.

W roku 2019 dokonano zmiany w zakresie prezentowanych segmentów sprawozdawczych bez zmiany identyfikacji segmentów operacyjnych. W Grupie Polski Bank Komórek Macierzystych począwszy od 1 stycznia 2019 roku wyodrębnia się następujące segmenty sprawozdawcze (segment sprawozdawczy, to taki segment operacyjny lub agregacja segmentów operacyjnych, dla którego MSSF 8 wymaga dokonania ujawnień):

- **Rynek bankowania tkanek popłodowych B2C (dalej B2C)** – obejmujący swoim zakresem działalność związaną z kompleksowym świadczeniem usług w zakresie preparatyki i przechowywania materiałów biologicznych dla klientów indywidualnych.
- **Rynek bankowania tkanek popłodowych B2B (dalej B2B)** - obejmujący swoim zakresem działalność związaną z świadczeniem usług w zakresie preparatyki i/lub przechowywania materiałów biologicznych dla partnerów biznesowych.
- **Działalność R&D (dalej R&D)** – swym zakresem obejmuje działalność Grupy w zakresie prowadzonych prac badawczo-rozwojowych.

Zmiana prezentacji względem ubiegłego roku wynikała z przeprowadzonej transakcji nabycia akcji w portugalskiej spółce Stemlab SA w której segment B2B stanowi istotny udział w przychodach ogółem, jak również wdrożenia w 2019 roku oferty bankowania materiału biologicznego równolegle w dwóch laboratoriach należących do Grupy FamiCord - w efekcie klient będzie zawierał umowę na realizację usług z co najmniej dwoma podmiotami należącymi do Grupy w konsekwencji czego przypisanie informacji finansowych do jednego z dotychczasowych segmentów (tj. rynki strategiczne i rynki pozostałe) stało się niemożliwe.

Dane za rok 2018 zostały przekształcone odpowiednio w celu odzwierciedlenia nowych segmentów sprawozdawczych.

W 2019 oraz w 2018 roku Grupa Kapitałowa PBKM nie zidentyfikowała wiodących klientów, których wartość obrotów przekroczyła poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży.

Dane finansowe przygotowywane dla celów sprawozdawczości zarządczej oparte są na tych samych zasadach rachunkowości, jakie stosuje się przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

Ze względu na fakt, iż wartość obrotu ze sprzedaży innych usług, niż usługi podstawowe dotyczące pozyskania materiału biologicznego i jego przechowywania nie przekracza 10% łącznych przychodów ze sprzedaży Grupa nie wydziela przychodów ze względu na rodzaje sprzedawanych usług.

Przychody i koszty w podziale na segmenty operacyjne za 2019 oraz analogicznie 2018 rok kształtują się następująco:

Dane za rok 2019 [tys. zł]	B2C	B2B	R&D	Działalność nieprzypisana	Razem
Sprzedaż	158 614	12 193	-	17 181	187 988
Koszty działalności operacyjnej	134 252	10 352	4 624	26 234	175 463
Zysk ze sprzedaży	24 362	1 841	(4 624)	(9 053)	12 526
EBITDA	33 733	2 313	(3 711)	-4 157	28 178

*Nie występują przychody ze sprzedaży pomiędzy zaprezentowanymi segmentami.

Dane za rok 2018 [tys. zł]	B2C	B2B	R&D	Działalność nieprzypisana	Razem
Sprzedaż	140 828	5 366	-	15 448	161 642
Koszty działalności operacyjnej	107 072	4 354	5 546	13 579	130 551
Zysk ze sprzedaży	33 756	1 012	(5 546)	1 869	31 092
EBITDA	37 276	1 209	(3 524)	15 275	50 236

*Nie występują przychody ze sprzedaży pomiędzy zaprezentowanymi segmentami.

Grupa definiuje EBITDA, jako zysk/stratę netto za okres ustalone zgodnie z MSSF, z wyłączeniem podatku dochodowego (bieżącego i odroczonego), kosztów finansowych, przychodów finansowych, zysków (strat z wyceny i sprzedaży inwestycji oraz amortyzacji).

EBITDA nie stanowi miernika wyniku zdefiniowanego przez MSSF oraz nie stanowi miernika zestandaryzowanego i sposób wyliczenia EBITDA może różnić się pomiędzy podmiotami, a w związku z tym prezentacja i kalkulacja EBITDA stosowana przez Grupę może nie być porównywalna do stosowanych przez inne podmioty na rynku.

EBITDA za rok 2019 i 2018 jest nieporównywalna ze względu na wpływ MSSF16 tj. w 2019 roku wzrost amortyzacji w związku z wdrożeniem MSSF 16 wyniósł 3 464 tys. zł. Poniżej przedstawiono uzgodnienie EBITDA do zysku brutto Grupy:

Uzgodnienie wskaźnika EBITDA	01.01.2019- 31.12.2019 badane	01.01.2018- 31.12.2018 badane
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	17 865 855,86	41 841 538,66
Zyski (strata) z wyceny i sprzedaży inwestycji	(3 763 592,97)	66 170,57
Przychody finansowe	(2 401 317,51)	(89 113,57)
Koszty finansowe	3 622 501,49	1 980 991,43
Amortyzacja	12 854 784,15	6 436 399,16
EBITDA	28 178 231,02	50 235 986,24

7. PRZYCHODY I KOSZTY

7.1. Struktura przychodów ze sprzedaży i kosztów działalności operacyjnej

Przychody operacyjne i koszty działalności operacyjnej w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

Przychody netto ze sprzedaży	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Przychody netto ze sprzedaży usług	187 275 500,93	161 328 598,44
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	712 966,57	313 718,61
Razem	187 988 467,50	161 642 317,05

W pozycji przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów Grupa prezentuje przychody uzyskane ze sprzedaży komponentów zestawów pobraniowych oraz materiałów laboratoryjnych.

Poniższa tabela przedstawia podział przychodów w podziale na główne kategorie:

[tys. PLN]	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Przychody netto ze sprzedaży	187 988	161 642
<i>w tym:</i>		
- przychody z bankowania B2C i B2B	170 807	146 068
- przychody z terapii komórkowych	11 261	12 772
- przychody z pozostałych usług medycznych	3 615	1 666
- pozostałe przychody	2 305	1 136

Poniżej w tabeli zaprezentowano przychody z bankowania rodzinnego, tj. w grupie B2C:

[tys. PLN]	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Przychody z bankowania próbek B2C	158 614	140 828
- przychody z próbek w pierwszym roku	123 726	108 304
<i>w tym:</i>		
w modelu abonamentowym	58 976	63 747
w modelu przedpłaconym	64 750	44 557
- przychody z przechowywania materiału biologicznego	34 888	32 524
<i>w tym:</i>		
w modelu abonamentowym	28 449	25 445
w modelu przedpłaconym	6 439	7 079

W poniższej tabeli zaprezentowano podział przychodów w segmencie B2B

[tys. PLN]	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Przychody z preparatyki materiału biologicznego	11 813	5 059
Przychody z przechowywania materiału biologicznego	380	181
Razem	12 193	5 240

W poniższej tabeli przedstawiono przychody z tyt. umów z klientami według kryterium rodzaju umowy:

Przychody z tytułu umów z klientami według kryterium rodzaju umowy (segment B2C) [tys. zł]	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Oparte na stałej cenie	71 189	51 636
Oparte na zmiennej cenie	87 425	89 192
Razem	158 614	140 828

Przychody z tytułu umów z klientami według kryterium rodzaju umowy (segment B2B) [tys. zł]	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Oparte na stałej cenie	12 469	5 240
Oparte na zmiennej cenie	-	-
Razem	12 469	5 240

Jako przychody z umów opartych na cenie stałej wykazywane są przychody z umów zawartych na czas określony dłuży niż 18 lat co do których całe wynagrodzenie zostało zapłacone z góry stąd wysokość przychodu w całym okresie realizacji umowy jest z góry znana i stała.

W grupie przychodów opartych na zmiennej cenie Grupa prezentuje przychody od klientów, którzy w trakcie realizacji świadczenia wybierają formę płatności w modelu abonamentowym.

Wartością poszczególnej umowy jest suma kwot należnych z tytułu realizacji wynikających z niej świadczeń w okresie jej trwania. W przypadku standardowej oferty są to opłaty dotyczące pobrania, preparatyki, badania i kwalifikacji materiału biologicznego do przechowania oraz opłata z tytułu przechowywania w okresie 18 lat, chyba że umowa została zawarta na czas określony i przedpłacona na dłuższy okres niż 18 lat. Szacując całkowitą cenę transakcyjną Grupa określa najniższą kwotę przychodów jaką może osiągnąć, określając przychód z przechowywania w formule przedpłaty na okres 18 lat. Różnica pomiędzy tak ustaloną ceną transakcyjną, a wynagrodzeniem otrzymanym w trakcie trwania umowy dla innych formuł płatności (np. płatność w modelu abonamentowym) oraz minimalnymi rocznymi spłatami aktyw powstałych w skutek realizacji usługi pobrania i preparatyki materiału biologicznego stanowi wynagrodzenie zmienne, którego realizacja uzależniona jest od preferencji klienta odnośnie wybranego modelu płatności.

W poniższej tabeli przedstawiono przychody z tyt. umów z klientami B2C i B2B według kryterium terminu przekazania:

Przychody z tytułu umów z klientami według terminu przekazania (segment B2C) [tys. zł]	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
W miarę upływu czasu – usługa pobrania i preparatyki	123 450	108 304
W miarę upływu czasu - usługa przechowywania	35 164	32 524
Razem	158 614	140 828

Przychody z tytułu umów z klientami według terminu przekazania (segment B2B) [tys. zł]	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
W określonym momencie – usługa pobrania i preparatyki	12 246	5 014
W miarę upływu czasu - usługa przechowywania	223	225
Razem	12 469	5 240

Grupa rozpoznaje przychody z terapii komórkowych, pozostałych usług medycznych oraz przychodów związanych z realizacją świadczenia usług w zakresie pobranie, preparatykę, badania i kwalifikację materiału biologicznego do przechowania. Przychody z przechowywania prezentowane są w grupie przychodów rozpoznawanych w miarę upływu czasu.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat okresu rozliczenia aktywa z tytułu umów z klientami wykazanego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej:

31.12.2019 [w tys. zł]	1 rok	od 1 roku do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Przychody niezafakturowane z umów konsumenckich	11 582	19 544	16 865	113 665	161 656

31.12.2018 [w tys. zł]	1 rok	od 1 roku do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Przychody niezafakturowane z umów konsumenckich	10 177	19 489	19 457	93 590	142 714

Przychody niezafakturowane z umów konsumenckich wynikają z umów abonamentowych w perspektywie do 18 rocznicy urodzin dziecka.

Poniższa tabela przedstawia informacje na temat ceny transakcyjnej przypisanej do pozostałych zobowiązań do wykonania świadczenia związanych z umowami B2C, które pozostały niespełnione lub częściowo niespełnione na koniec okresu sprawozdawczego w podziale na przedziały czasowe w których Grupa oczekuje spełnienia świadczenia i ujęcia tych kwot jako przychody:

31.12.2019 [w tys. zł]	1 rok	od 1 roku do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Przychody z przedpłaconych umów konsumenckich	5 979	10 535	9 897	58 480	84 891

31.12.2018 [w tys. zł]	1 rok	od 1 roku do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Przychody z przedpłaconych umów konsumenckich	5 240	9 977	8 661	47 544	71 423

Poniższa tabela przedstawia przyszłą minimalną cenę transakcyjną z umów konsumenckich przypisaną do niewykonanych jeszcze usług przechowywania przez okres pozostały do wypełnienia umowy dla ustalonego egzekwowalnego okresu umownego wynoszącego dla każdej z tych umów 18 lat od daty pobrania materiału.

dane wg. stanu na dn. 31.12.2019 [w tys. zł]	1 rok	od 1 roku do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Cena transakcyjna przypisana do niewykonanych usług przechowywania	18 425	33 052	31 926	143 179	226 583

dane wg. stanu na dn. 31.12.2018 [w tys. zł]	1 rok	od 1 roku do 3 lat	od 3 lat do 5 lat	powyżej 5 lat	Razem
Cena transakcyjna przypisana do niewykonanych usług przechowywania	16 239	31 740	30 364	131 034	209 377

Przychody ujęte w 2019 roku uwzględnione w saldzie zobowiązań z tytułu umów na początek okresu wyniosły 7,6 mln PLN (w roku 2018: 7,8mln PLN). Wpływ istotnych zmian wynikających głównie ze zmiany wartości szacunkowej ceny transakcyjnej w szczególności umów płatnych w modelu abonamentowym w 2019 roku wyniósł 17,9 mln PLN (w roku 2018: 9,2 mln PLN).

Koszty działalności operacyjnej przedstawiały się następująco:

Koszty działalności operacyjnej	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Amortyzacja	(12 854 784,15)	(6 436 399,16)
Zużycie materiałów i energii	(24 942 692,77)	(19 330 481,80)
Usługi obce	(57 259 428,27)	(47 757 776,37)
Podatki i opłaty	(1 217 720,43)	(1 003 410,10)
Wynagrodzenia	(53 036 288,30)	(36 023 852,62)
Świadczenia pracownicze	(11 357 300,62)	(8 757 369,14)
Pozostałe koszty rodzajowe	(13 548 370,85)	(9 847 785,45)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(1 246 282,94)	(1 393 800,83)
Razem	(175 462 868,33)	(130 550 875,47)

Poniższe tabele przedstawiają szczegółowe dane dotyczące rodzaju ponoszonych kosztów usług obcych oraz pozostałych kosztów rodzajowych w latach 2019 i 2018:

Usługi obce	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Koszty związane z realizacją umowy bankowania materiału biologicznego	(28 492 290,93)	(23 420 582,41)
Koszty najmu	(3 476 108,00)	(6 218 007,31)
Usługi doradcze	(11 039 830,45)	(6 396 419,78)
Obsługa IT	(3 844 024,94)	(2 793 588,99)
Usługi marketingowe	(2 803 001,89)	(1 385 576,60)
Pozostałe	(7 604 172,06)	(7 543 601,27)
Razem	(57 259 428,27)	(47 757 776,37)

Pozostałe koszty rodzajowe	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Reklama	(5 378 267,06)	(4 551 239,44)
Ubezpieczenie	(1 809 782,36)	(444 634,82)
Podróże służbowe	(3 092 590,39)	(2 106 947,06)
Konferencje	(2 048 669,75)	(1 868 542,16)
Pozostałe	(1 219 061,29)	(876 421,98)
Razem	(13 548 370,85)	(9 847 785,45)

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe dane dotyczące ponoszonych kosztów świadczeń na rzecz pracowników w latach 2019 i 2018:

Świadczenia pracownicze	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Wynagrodzenia	(53 036 288,30)	(36 023 852,62)
Program motywacyjny	(441 000,00)	(676 000,00)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(8 856 087,87)	(6 331 968,73)
Koszty świadczeń emerytalnych	(144 616,25)	140 462,52
Pozostałe świadczenia pracownicze	(1 915 596,50)	(1 889 862,93)
Razem	(64 393 588,92)	(44 781 221,76)

W 2019 roku Grupa ujęła w pozycji *Program motywacyjny* koszty wdrożonego programu motywacyjnego w wysokości 441 tys. zł. W 2018 roku wartość programu motywacyjnego wynosiła 676 tys. zł.

Poniższa tabela przedstawia przeciętne zatrudnienie w Grupie w okresie 12 miesięcy roku 2019 oraz w analogicznym okresie roku ubiegłego:

Grupa zatrudnionych	31.12.2019	31.12.2018
Zarząd oraz kadra Zarządzająca w spółkach zależnych	11	10
Pracownicy umysłowi	546	416
Razem:	557	426

7.2. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Pozostałe przychody i koszty operacyjne w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 oraz w okresie porównywalnym kształtowały się następująco:

Pozostałe przychody operacyjne	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych	27 610,40	28 455,82
Odwrocenie odpisu na należności	369 871,35	188 323,30
Odwrocenie rezerw	1 097 867,21	0,00
Dotacje otrzymane	2 798 808,21	2 021 003,27
Dodatnie różnice kursowe	312 332,43	57 452,13
Korekta VAT	320 166,95	11 194 545,54
Pozostałe	1 691 461,97	1 791 394,57
Razem	6 618 118,52	15 281 174,63

W pozycji dotacje prezentowane są rozliczenia otrzymanych środków z Unii Europejskiej, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju częściowo finansujących badania nad terapiami eksperymentalnymi prowadzonymi przez Grupę w konsorcjach lub indywidualnie. Dotacje rozliczane są w czasie w ramach realizowanych prac i wypłacane są zgodnie z zawartymi umowami.

W 2019 roku w pozostałych przychodach operacyjnych w linii Pozostałe ujęte zostało rozwiązanie rezerwy na wynagrodzenie managera w kwocie 337 tys. PLN, 232 tys. PLN dofinansowania partnera finansującego, odsetki od nieterminowo uregulowanych należności w kwocie 134 tys. PLN oraz zwrot kosztów postępowań sądowych po wygranych procesach z klientami w kwocie 121 tys. PLN.

Pozostałe koszty operacyjne	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Odpis na należności	(1 569 807,34)	(1 081 001,83)
Umorzenie należności	(79 380,26)	(67 804,69)
Kary, odsetki za zwłokę	(12 989,84)	(10 104,97)
Darowizny	(194 624,44)	(327 485,50)
Ujemne różnice kursowe	(356 002,29)	0,00
Pozostałe	(1 607 466,68)	(1 086 632,15)
Razem	(3 820 270,85)	(2 573 029,14)

W pozycji pozostałe zostały ujęte m.in. koszty porozumienia z pracownikami w kwocie 260 tys. PLN w Turcji oraz koszty spisanej zaliczki od dostawcy w wysokości 300 tys. PLN. W pozycji odpis na należności ujęto również spodziewaną wartość strat kredytowych od aktywów z tytułu umów z klientami, które w 2019 roku wyniosły 276 tys. zł. Za rok 2018 wartość spodziewanych strat kredytowych od aktywów z tyt. umów z klientami wyniosła 279 tys. zł i pomniejszyła wartość przychodów netto ze sprzedaży.

7.3. Zyski (straty) z wyceny i sprzedaży inwestycji

Zyski z wyceny i sprzedaży inwestycji	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Aktualizacja wartości inwestycji	302 053,12	291 957,25
Wycena do wartości godziwej dotychczas posiadanych udziałów w spółce na moment objęcia kontroli	2 947 402,84	-
Zysk ze zbycia inwestycji	372 856,46	-
Pozostałe	141 280,55	154 166,94
Razem	3 763 592,97	446 124,19

Straty z wyceny i sprzedaży inwestycji	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Aktualizacja wartości inwestycji	0,00	(512 294,76)
Razem	0,00	(512 294,76)

7.4. Przychody i koszty finansowe

Struktura przychodów finansowych w okresie 12 miesięcy zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w okresie porównywalnym kształtowała się następująco:

Przychody finansowe	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych	117 714,82	4 824,92
Dodatnie różnice kursowe	1 375 531,99	-
Odsetki od lokat bankowych i depozytów	87 173,35	11 554,43
Pozostałe	820 897,37	72 734,23
Razem	2 401 317,52	89 113,57

Koszty finansowe	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Odsetki od kredytów i pożyczek	(1 167 646,06)	(575 774,54)
Odsetki zapłacone za zwłokę	0,00	(2 562,87)
Odsetki z tytułu leasingu	(851 403,91)	(319 616,14)
Ujemne różnice kursowe	(1 188 846,58)	(1 036 190,60)
Pozostałe	(414 604,94)	(46 847,28)
Razem	(3 622 501,49)	(1 980 991,43)

W pozycji *Pozostałe* zaprezentowana została m.in. wycena instrumentu pochodnego IRS w wysokości 223 tys. zł za rok 2019. Szczegóły zostały zaprezentowane w nocie 28 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W prezentowanych danych finansowych za rok 2019 i porównywalnych za rok 2018 Grupa Kapitałowa odniosła wszystkie koszty finansowania zewnętrznego na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione.

8. PODATEK BIEŻĄCY I ODROZCZONY

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

Podatek dochodowy	01.01.2019- 31.12.2019	01.01.2018- 31.12.2018
Podatek dochodowy bieżący	(2 903 447,67)	(1 764 645,22)
Zmiana stanu odroczonego podatku dochodowego	(983 715,52)	(5 704 324,55)
Podatek dochodowy razem:	(3 887 163,19)	(7 468 969,77)

Uzgodnienie wysokości podatku dochodowego w rachunku zysków i strat z wynikiem finansowym:

	31.12.2019	31.12.2018
Zysk przed opodatkowaniem	17 865 855,86	41 841 538,64
Podatek przy zastosowaniu stawki ustawowej w Polsce wynoszącej 19%	3 394 513,00	7 989 745,33
Aktywowane straty podatkowe	(675 693,74)	1 090 093,15
Rozpoznanie aktywa z tytułu podatku odroczonego po raz pierwszy	-	(27 644,07)
Nieujęte aktywa z tytułu podatku odroczonego od straty podatkowej	2 398 544,42	89 617,86
Wycena instrumentów finansowych	-	337 291,82
Efekt podatkowy przychodów i kosztów trwale niestanowiących przychodów i kosztów podatkowych	(516 347,99)	(323 486,92)
Wpływ zróżnicowania stawek podatkowych jednostek zależnych działających w innych systemach prawnych	(713 852,51)	(1 686 647,41)
Obciążenie podatkowe według efektywnej stawki podatkowej	3 887 163,19	7 468 969,77

Zgodnie z polskimi przepisami w roku 2019 oraz 2018 Spółki naliczały zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 19% dochodu do opodatkowania.

W pozostałych spółkach, w roku 2019 oraz roku 2018 stosowano następujące stawki podatkowe z tytułu podatku dochodowego:

- Łotwa – 15%
- Węgry – 9%
- Rumunia – 16%
- Włochy – 31,4%
- Turcja – 20%
- Hiszpania – 25%
- Szwajcaria – od 17% do 22%
- Portugalia – 21%

Na rezerwy oraz aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego składają się następujące tytuły:

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2019	31.12.2018
Różnica pomiędzy wartością podatkową i księgową niefinansowych aktywów trwałych	547 463,00	439 174,00
Wycena instrumentów finansowych	36 362,00	262 396,00
Odsetki niezapłacone	130 264,00	41 450,75
Różnice kursowe niezrealizowane	-	183 328,00
Wartość netto śr. trwałych w leasingu	3 920 692,00	884 312,00
Różnica pomiędzy podatkową i księgową wartością aktywów z tytułu przychodów niezafakturowanych	43 124 528,83	38 518 395,66
Inne	91 326,00	583 521,00
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego razem:	47 850 635,83	40 912 577,41
Kompensata z aktywem w ramach poszczególnych spółek grupy	(5 813 613,00)	(2 813 617,00)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	42 037 022,83	38 098 960,41

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	31.12.2019	31.12.2018
Przychody przyszłych okresów	952 318,09	61 418,24
Odpis aktualizujący należności i zapasy	497 014,70	242 133,58
Niezapłacone odsetki	245 183,00	136 001,00
Różnice kursowe niezrealizowane	5 577,00	89 733,00
Zobowiązania leasingowe	4 021 989,00	987 316,89
Inne rezerwy i RMK bierne	875 416,00	635 713,42
Program motywacyjny	-	484 690,00
Strata podatkowa do rozliczenia w przyszłych okresach	4 338 129,39	4 211 361,72
Inne	96 245,36	165 384,19
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego razem:	11 031 872,56	7 013 752,04
Kompensata z rezerwą w ramach poszczególnych spółek grupy	(5 813 613,00)	(2 813 617,00)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	5 218 259,57	4 200 135,05

Różnica przejściowa na rzeczowych aktywach trwałych oraz wartościach niematerialnych wynika z przeszacowania do wartości godziwej aktywów oraz przyspieszonej amortyzacji podatkowej.

Dane prezentowane w powyższych tabelach pokazane są w szyku rozwartym, zaś w Skonsolidowanym Sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa oraz rezerwy z tytułu podatku odroczonego zaprezentowane są per saldo na poziomie sprawozdań lokalnych.

9. AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Zarówno w 2019 jak i 2018 roku Grupa nie posiadała żadnych aktywów do sprzedaży oraz nie zaniechała prowadzenia żadnej działalności.

10. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego Akcjonariuszom Jednostki Dominującej za okres sprawozdawczy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu sprawozdawczego.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto przypadającego Akcjonariuszom Jednostki Dominującej przez skorygowaną (o wpływ potencjalnych elementów rozwodniających) średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz ilość akcji, które posłużyły do wyliczenia zysku na jedną akcję:

	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia podstawowego zysku na jedną akcję (w tys. sztukach)	5 644,78	4 740,00
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej za okres sprawozdawczy (w tys. zł)	15 040,17	34 686,91
Zysk podstawowy na jedną akcję (w zł) ze skonsolidowanego zysku netto za okres sprawozdawczy przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	2,66	7,32

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz ilość akcji po uwzględnieniu efektu rozwodnienia z tytułu programu motywacyjnego:

	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
Liczba wyemitowanych akcji zwykłych zastosowana do obliczenia rozwodnionego zysku na jedną akcję (w tys. sztukach)	5 700,76	4 803,48
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej za okres sprawozdawczy (w tys. zł)	15 040,17	34 686,91
Zysk rozwodniony na jedną akcję (w zł) ze skonsolidowanego zysku netto za okres sprawozdawczy przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	2,64	7,22

11. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Podział zysku za 2018 rok

W dniu 20 maja 2019 roku Zarząd Emitenta podjął decyzję o rekomendowaniu Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Emitenta przeznaczenia całości kwoty zysku netto wypracowanego w 2018 roku na kapitał zapasowy Spółki. Rekomendacja Zarządu Spółki w powyższym kształcie została podjęta w związku z przewidywanym zapotrzebowaniem finansowym wynikającym z prowadzonych i analizowanych inwestycji kapitałowych oraz planowanymi, w perspektywie do końca bieżącego roku, nakładami inwestycyjnymi związanymi z rozwojem działalności operacyjnej oraz badawczej.

Rekomendacja Zarządu Spółki w powyższym kształcie została w tym samym dniu pozytywnie zaopiniowana przez Radę Nadzorczą Emitenta.

W dniu 25 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki, działając na podstawie art.395 § 2 pkt 2) Kodeksu spółek handlowych oraz §11 ust.13 pkt 7), Statutu Spółki, po rozpatrzeniu wniosku Zarządu w sprawie przeznaczenia zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2018 do 31 grudnia 2018 r. i opinii Rady Nadzorczej w tym zakresie, uchwaliło, że zysk netto osiągnięty przez Spółkę w roku obrotowym od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku w wysokości 20 138 123,38 zł zostanie przeznaczony w całości na kapitał zapasowy Spółki.

Polityka w zakresie wypłaty dywidendy

Zgodnie z obowiązującą w Spółce polityką dywidendową, Zarząd zamierza corocznie rekomendować wypłatę dywidendy w wysokości nie wyższej, niż 50% skonsolidowanego zysku netto Grupy wypracowanego w roku poprzednim, uzależniając ostateczną treść rekomendacji od aktualnej sytuacji finansowej i płynnościowej Grupy oraz jej planów inwestycyjnych. Jednakże wobec planów Spółki dotyczących kolejnych akwizycji Zarząd planuje zmianę polityki dywidendowej.

Zgodnie z art. 395 KSH, organem właściwym do powzięcia uchwały o podziale zysku (lub o pokryciu straty) oraz o wypłacie dywidendy jest zwyczajne walne zgromadzenie.

Ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy

Emitent nie jest stroną umów ani nie posiada zobowiązań, które ograniczałyby w jakikolwiek sposób wypłatę dywidendy w przyszłości za wyjątkiem zobowiązań wynikających z zawartej przez Emitenta umowy kredytowej z PKO BP z dnia 10 września 2018 r. Na mocy postanowień tej umowy, Spółka jest zobowiązana (do momentu spłaty zobowiązania) do nie wypłacania dywidendy w wysokości przewyższającej 20% wypracowanego zysku netto za rok obrotowy.

12. AKTYWA NIEMATERIALNE

Poniżej zaprezentowano aktywa niematerialne według stanu na 31 grudnia 2019 r.:

Za rok 2019	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Inne aktywa niematerialne	Umowy z klientami	Aktywa niematerialne w budowie	Razem
Wartość brutto					
01.01.2019	938 432,69	8 527 635,91	4 422 936,91	3 682 653,23	17 571 658,75
Zwiększenia	1 524,90	983 995,04	-	723 609,93	1 709 129,88
Przemieszczenie wewnętrzne	-	(1 485 861,74)	3 537 026,71	(2 051 164,97)	-
Likwidacja	-	(6 686,11)	-	-	(6 686,11)
Inne zmniejszenia	-	-	-	(51 815,26)	(51 815,26)
Nabycie spółek zależnych	-	65 696,00	-	-	65 696,00
Różnice kursowe z przeliczenia	(8 214,89)	(107 820,88)	-	-	(116 035,77)
31.12.2019	931 742,70	7 976 958,23	7 959 963,62	2 303 282,93	19 171 947,49
Umorzenie					
01.01.2019	(623 021,74)	(4 986 770,81)	(4 029 178,41)	-	(9 638 970,96)
Zwiększenia	(96 122,89)	(1 330 347,82)	(452 127,27)	-	(1 878 597,98)
Przemieszczenie wewnętrzne	-	1 414 810,68	(1 414 810,68)	-	-
Likwidacja	-	6 297,20	-	-	6 297,20
Inne zmniejszenia	(8 556,62)	(54 080,14)	-	-	(62 636,76)
Różnice kursowe z przeliczenia	6 715,13	63 817,21	-	-	70 532,34
31.12.2019	(720 986,13)	(4 886 273,67)	(5 896 116,37)	-	(11 503 376,17)
Odpisy aktualizujące					
01.01.2019	-	-	-	(844 968,18)	(844 968,18)
31.12.2019	-	-	-	(844 968,18)	(844 968,18)
Wartość netto					
01.01.2019	315 410,95	3 540 865,10	393 758,50	2 837 685,05	7 087 719,60
31.12.2019	210 756,57	3 090 684,56	2 063 847,26	1 458 314,75	6 823 603,14

Pozycja umowy z klientami przedstawia wartość godziwą przyjętych kontraktów z klientami (ustalona w oparciu o szacowane przyszłe wpływy z rocznych kontraktów w oszacowanym życiu relacji z klientami) rozpoznane na przejściu jednostki zależnej. Na dzień 31 grudnia 2019 roku pozostały okres amortyzacji dla kontraktów spółki Longa Vita wynosi 3 lata, natomiast dla spółki Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych 5 lat.

Poniżej zaprezentowano aktywa niematerialne według stanu na 31 grudnia 2018 r.:

Za rok 2018	Koszty zakończonych prac rozwojowych	Inne aktywa niematerialne	Umowy z klientami	Aktywa niematerialne w budowie	Razem
Wartość brutto					
01.01.2018	921 355,93	5 762 256,44	4 422 936,91	2 654 170,38	13 760 719,66
Zwiększenia	13 147,11	2 272 991,69	-	1 028 482,85	3 314 621,65
Nabycie spółek zależnych	-	523 460,72	-	-	523 460,72
Różnice kursowe z przeliczenia	3 929,66	(31 072,94)	-	-	(27 143,28)
31.12.2018	938 432,69	8 527 635,91	4 422 936,91	3 682 653,23	17 571 658,75
Umorzenie					
01.01.2018	(497 496,90)	(4 573 201,79)	(1 454 835,11)	-	(6 525 533,81)
Zwiększenia	(125 393,39)	(385 234,58)	(2 574 343,30)	-	(3 084 971,27)
Różnice kursowe z przeliczenia	(131,45)	(28 334,43)	-	-	(28 465,89)
31.12.2018	(623 021,74)	(4 986 770,81)	(4 029 178,41)	-	(9 638 970,96)
Odpisy aktualizujące					
01.01.2018	-	-	-	(844 968,18)	(844 968,18)
Zwiększenia	-	-	-	-	-
31.12.2018	-	-	-	(844 968,18)	(844 968,18)
Wartość netto					
01.01.2018	423 859,03	1 189 054,65	2 968 101,80	1 809 202,20	6 390 217,68
31.12.2018	315 410,95	3 540 865,10	393 758,50	2 837 685,05	7 087 719,60

Wszystkie aktywa niematerialne, poza wartością firmy, ujmowane przez Grupę mają określony okres użytkowania. Na dzień bilansowy aktywa niematerialne nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w pozycji *Aktywa niematerialne w budowie* zaprezentowane zostały głównie nakłady poniesione przez Spółkę na rozwój systemów ERP.

Szczegółowe zasady dotyczące kapitalizowania kosztów ponoszonych w trakcie prac rozwojowych zostały przedstawione w nocie 2.7 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

13. WARTOŚĆ FIRMY

13.1. Test na utratę wartości

Zgodnie z polityką Grupy, Zarząd Jednostki Dominującej dokonuje na dzień 31 grudnia corocznego testu na utratę wartości ośrodków lub grup ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, do których przypisana jest wartość firmy.

Przeprowadzenie testu z tytułu utraty wartości wymaga oszacowania wartości odzyskiwanej ośrodka lub grupy ośrodków, do których przypisana jest wartość firmy. W każdym przypadku wartość firmy została przypisana do ośrodka wypracowującego środki pieniężne jakim jest dana spółka

W wyliczeniach wartości użytkowej ośrodków/grup ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne, którymi są poszczególne spółki zależne, zostały przyjęte następujące założenia:

- szczegółową prognozą objęto okres 5 lat, w czasie, którego zostały założone wzrosty przepływów w kolejnych latach, dla reszty okresu funkcjonowania jednostek obliczono wartość rezydualną przy założonym od 1,0% do 2,5% wzroście realnym przepływów, oszacowanym na podstawie historycznych obserwacji;
- zakładane wzrosty przepływów zależą od strategii dla całej Grupy, taktycznych planów poszczególnych jednostek oraz biorą pod uwagę uwarunkowania poszczególnych rynków geograficznych;
- prognozy jednostek zagranicznych zakładają wzrosty przychodów w ich walutach funkcjonalnych;
- stopa dyskonta jest zgodna ze średnioważonym kosztem kapitału dla danego ośrodka. Poszczególne składniki tej stopy zostały oszacowane na podstawie danych rynkowych o stopach wolnych od ryzyka, wartości współczynnika beta, która została zalewarowana w oparciu o rynkową strukturę dług/kapitał oraz wartości oczekiwanej stopy zwrotu z rynku. Stopa dyskonta zawiera się w przedziale: dla roku 2019: 5,56% do 21,53% dla roku 2018: 6,15% do 20,91% (w zależności m. in. od waluty kraju w którym działają spółki: EUR (euro), RON (lej rumuński), HUF (forint węgierski), TRY (lira turecka) czy CHF (frank szwajcarski)).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku nie stwierdzono utraty wartości firmy.

13.2. Zmiany wartości firmy

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość firmy z tytułu nabycia udziałów w spółkach zależnych przedstawiała się następująco:

	Wartość na dzień 31 grudnia 2018	Objęcie kontroli	Różnice kursowe	Wartość na dzień 31 grudnia 2019
Krio	292 572,76	-	296 642,62	589 215,38
Sevibe Cells	12 000 414,98	-	(125 772,59)	11 874 642,39
Longa Vita	1 892 250,88	-	-	1 892 250,88
Yaşam Bankası	678 749,74	-	(69 517,42)	609 232,32
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych	2 423 648,31	-	-	2 423 648,31
Sevibe Testing	5 315,63	-	(5 315,63)	-
Famicord Suisse	5 526 939,22	-	151 619,38	5 678 558,60
Stemlab Portugal	81 298 663,04	-	(784 626,32)	80 514 036,72
Famicordon, Famicell	-	5 562 990,24	(9 698,70)	5 553 291,53
Bebecord, Bebe4D	-	28 269 960,37	(214 770,27)	28 055 190,10
Razem	104 118 554,55	33 832 950,61	(761 438,93)	137 190 066,23

	Wartość na dzień 31 grudnia 2017	Objęcie kontroli	Różnice kursowe	Wartość na dzień 31 grudnia 2018
Krio	322 753,76	-	(30 181,00)	292 572,76
Sevibe Cells	11 609 156,15	-	391 258,83	12 000 414,98
Longa Vita	1 892 250,88	-	-	1 892 250,88
Yaşam Bankasi	881 859,01	-	(203 109,27)	678 749,74
Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych	2 423 648,31	-	-	2 423 648,31
Sevibe Testing	5 509,58	-	(193,95)	5 315,63
Famicord Suisse	-	5 200 530,35	326 408,87	5 526 939,22
Stemlab Portugal	-	80 244 747,78	1 053 915,26	81 298 663,04
Razem	17 135 177,69	85 445 278,13	1 538 098,74	104 118 554,55

Rozliczenie nabycia spółek

Famicordon, Famicell

W dniu 25 stycznia 2019 roku spółka zależna Sevibe Cells zawarła umowę nabycia akcji w spółce Famicordon z siedzibą w Madrycie, stanowiących 95% kapitału zakładowego oraz głosów jak również pośrednio w spółce Famicell z siedzibą w Marly w Szwajcarii, w której Famicordon posiada akcje stanowiące 100% kapitału zakładowego oraz głosów w tej spółce.

Do dnia 31.12.2019 Grupa zakończyła proces rozliczenia nabycia spółek.

Główną przyczyną występowania różnic między wartością godziwą i wartością księgową nabytych aktywów netto jest rozpoznanie w wartości godziwej zobowiązania z tyt. przejętego obowiązku przechowywania dla kontraktów przedpłaconych.

Wartość firmy powstała na tej transakcji reprezentuje oczekiwane korzyści z tytułu zwiększenia udziału w rynku hiszpańskim.

Udziały niekontrolujące w nabytych jednostkach na dzień przejęcia wynosiły 4 555 tys. zł i były przypisane do 45,36% udziałów (pośredni udział PBKM w tych spółkach wynosi 54,64%). Wartość udziałów wyceniona została proporcjonalnie do wartości aktyw netto spółki Stemlab na dzień nabycia.

Wartość przychodów netto ze sprzedaży oraz zysk netto spółek za okres od momentu zakupu udziałów do dnia 31.12.2019 roku wynosiły odpowiednio 7 919 tys. zł oraz 319 tys. zł.

Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółek na dzień objęcia kontroli przedstawiała się następująco:

Famicordon, Famicell [tys. PLN]	Wartość godziwa na dzień nabycia [PLN]
Nabyte aktywa	
Rzeczowe aktywa trwałe	690 558
Należności krótkoterminowe	2 221 418
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 369 639
Pozostałe aktywa	259 251
Razem aktywa	4 540 865
Nabywane zobowiązania	
Zobowiązania z tytułu przejętego obowiązku przechowania w przedpłaconych umowach	5 197 007
Zobowiązania krótkoterminowe	1 893 755
Rozliczenia międzyokresowe	1 883
Razem zobowiązania	7 092 646
Wartość aktywów netto	(2 551 781)
Wpływ na wartość udziałów niekontrolujących	(4 555 146)
Nabywany procent kapitału zakładowego	54,63%
Cena nabycia (środki pieniężne)	1 895 090
Cena nabycia (przejęta pożyczka)	5 671 265
Wartość firmy na dzień nabycia	5 562 990

Bebecord, Bebe4D, MedicalMedia II

W dniu 5 czerwca 2019 roku spółka zależna Stemlab S.A. zawarł umowy nabycia akcji spółki stanowiących 65% kapitału zakładowego (spółka Stemlab S.A. posiadała przed transakcją 35%), jak również akcji spółki Bebé4d, stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% udziałów w spółce MedicalMedia II, stanowiących 100% kapitału zakładowego.

Do dnia 31.12.2019 Grupa nie zakończyła proces rozliczenia nabycia spółek. Przedstawione poniżej rozliczenie ma charakter prowizoryczny. Spółka jest w trakcie identyfikacji i wyceny przejętych aktywów.

Udziały niekontrolujące w nabytych jednostkach na dzień przejęcia wynosiły 1 111 tys. zł i były przypisane do 4,52% udziałów (pośredni udział PBKM w tych spółkach wynosi 95,58%). Wartość udziałów wyceniona została proporcjonalnie do wartości aktyw netto spółki Stemlab na dzień nabycia, w szczególności weryfikacji podlegają przejęte kontrakty z klientami i związane z nimi relacje.

Wartość przychodów netto ze sprzedaży oraz zysk netto spółek za okres od momentu zakupu udziałów do dnia 31.12.2019 roku wynosiły odpowiednio 4 134 tys. zł oraz 286 tys. zł.

Prowizorycznie ustalona wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów i zobowiązań spółek na dzień objęcia kontroli przedstawiała się następująco:

Bebecord, Bebe4D, MedicalMedia II [tys. PLN]	Wartość godziwa na dzień nabycia [PLN]
Nabyte aktywa	
Aktywa niematerialne	65 696
Rzeczowe aktywa trwałe	644 688
Zapasy	45 606
Należności krótkoterminowe	1 924 545
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	6 600 317
Pozostałe aktywa	287 550
Razem aktywa	9 568 402
Nabywane zobowiązania	
Zobowiązania z tytułu przejętego obowiązku przechowania w przedpłaconych umowach	443 354
Zobowiązania krótkoterminowe	2 740 439
Rozliczenia międzyokresowe	1 224 909
Razem zobowiązania	4 408 703
Wartość aktywów netto	5 159 699
Wpływ na wartość udziałów niekontrolujących	(1 110 704)
Wartość godziwa 35% udziałów w jednostkę stowarzyszoną	4 251 612
Nabywany procent kapitału zakładowego	95,58%
Cena nabycia (środki pieniężne zapłacone za przejęta pożyczkę)	30 288 752
Wartość firmy na dzień nabycia	28 269 960

14. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Poniżej zaprezentowano rzeczowe aktywa trwałe według stanu na 31 grudnia 2019 r.:

31.12.2019	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto					
01.01.2019	9 591 210,13	26 471 572,31	4 775 684,00	12 072 890,99	52 911 357,43
Zwiększenia	280 343,71	3 860 316,04	433 844,67	2 850 826,36	7 425 330,78
Przyjęcie ze środków trwałych w budowie	1 232 178,52	680 542,79	-	-	1 912 721,31
Przemieszczenie wewnętrzne	-	126 000,46	-	(126 000,46)	-
Inne zwiększenia	-	184 888,88	-	-	184 888,88
Sprzedaż	-	(313 369,62)	-	(38 442,77)	(351 812,39)
Likwidacja	-	(459 929,24)	-	(118 797,48)	(578 726,72)
Inne zmniejszenia	-	(61 500,00)	-	(1 447,30)	(62 947,30)
Nabycie spółek zależnych	106 534,37	875 944,36	267 690,62	85 076,50	1 335 245,85
Reklasyfikacja do aktywów z tytułu prawa do użytkowania MSSF 16	-	(2 324 614,33)	(5 056 380,80)	(1 301 139,77)	(8 682 134,90)
Różnice kursowe z przeliczenia	(59 021,21)	(363 772,47)	(15 133,07)	(120 012,63)	(557 939,37)
31.12.2019	11 151 245,52	28 676 079,19	405 705,43	13 302 953,44	53 535 983,56
Wartość netto					
01.01.2019	(2 586 469,32)	12 376 350,13)	2 164 201,27)	5 884 562,32)	(23 011 583,03)
Zwiększenia	(1 047 989,63)	(2 734 189,20)	(216 570,82)	(1 276 526,92)	(5 275 276,57)
Przemieszczenie wewnętrzne	-	(20 116,59)	-	20 116,59	-
Sprzedaż	-	235 565,14	-	38 113,82	273 678,96
Likwidacja	-	459 929,24	-	118 295,96	578 225,20
Inne zmniejszenia	-	(104 563,59)	11 230,80	(73 812,73)	(167 145,52)
Reklasyfikacja do aktywów z tytułu prawa do użytkowania MSSF 16	-	467 556,30	2 462 425,86	193 631,21	3 123 613,37
Różnice kursowe z przeliczenia	42 120,79	227 913,34	10 333,41	98 094,70	378 462,24
31.12.2019	(3 592 338,16)	(13 844 255,49)	103 217,99	(6 766 649,69)	(24 100 025,35)
Odpisy aktualizujące					
01.01.2019	-	-	-	-	-
31.12.2019	-	-	-	-	-
Wartość netto					
01.01.2019	7 004 740,81	14 095 222,18	2 611 482,74	6 188 328,67	29 899 774,41
31.12.2019	7 558 907,36	14 831 823,70	508 923,41	6 536 303,76	29 435 958,22

Poniżej zaprezentowano rzeczowe aktywa trwałe według stanu na 31 grudnia 2018 r.:

31.12.2018	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto					
01.01.2018	7 899 772,76	20 889 842,04	3 777 241,72	9 172 080,82	41 738 937,34
Zwiększenia	37 261,29	1 605 619,05	-	2 235 747,03	3 878 627,37
Przyjęcie ze środków trwałych w budowie	1 055 978,37	-	-	2 543,08	1 058 521,45
Środki używane na podstawie umowy leasingu	-	336 236,45	1 401 397,27	1 189 944,88	2 927 578,60
Inne zwiększenia	-	85 466,10	-	2 622,15	88 088,25
Sprzedaż	-	(180 600,34)	(342 808,08)	(242 781,35)	(766 189,77)
Likwidacja	(181 560,00)	(294 027,63)	(65 785,22)	(175 392,37)	(716 765,22)
Inne zmniejszenia	-	(5 629,44)	-	(154 828,58)	(160 458,02)
Nabywanie spółek zależnych	782 288,34	4 147 046,78	-	81 267,41	5 010 602,52
Różnice kursowe z przeliczenia	(2 530,63)	(112 380,69)	5 638,31	(38 312,08)	(147 585,09)
31.12.2018	9 591 210,13	26 471 572,31	4 775 684,00	12 072 890,99	52 911 357,43
Umorzenie					
01.01.2018	(1 917 187,37)	(10 648 540,17)	(1 507 872,99)	(5 196 633,05)	(19 270 233,59)
Zwiększenia	(826 856,18)	(2 811 174,65)	(1 059 270,03)	(1 149 806,23)	(5 847 107,09)
Sprzedaż	-	21 954,12	225 977,52	242 781,35	490 712,99
Likwidacja	156 625,86	277 213,76	65 785,22	175 392,37	675 017,21
Inne zmniejszenia	(118,69)	760 214,57	116 927,33	3 381,00	880 404,21
Różnice kursowe z przeliczenia	1 067,07	23 982,25	(5 748,31)	40 322,24	59 623,24
31.12.2018	(2 586 469,32)	(12 376 350,13)	(2 164 201,27)	(5 884 562,32)	(23 011 583,03)
Odpisy aktualizujące					
01.01.2018	-	-	-	-	-
31.12.2018	-	-	-	-	-
Wartość netto					
01.01.2018	5 982 585,39	10 241 301,86	2 269 368,73	3 975 447,77	22 468 703,74
31.12.2018	7 004 740,81	14 095 222,18	2 611 482,74	6 188 328,66	29 899 774,40

W omawianym okresie, ani w roku ubiegłym spółki Grupy nie posiadały gruntów w użytkowaniu wieczystym. Wszystkie środki trwałe w leasingu finansowym ujęte są grupie budynków, jak również środków transportu oraz urządzeń technicznych i maszyn.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz 2018 roku stan środków trwałych w budowie przedstawia tabela poniżej:

Środki trwałe w budowie	31.12.2019	31.12.2018
Środki trwałe w budowie	3 255 815,50	188 188,00
Razem	3 255 815,50	188 188,00

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość środków trwałych w budowie wyniosła 3 256 tys. zł. Kwota ta dotyczyła nakładów poniesionych przez jednostkę dominującą na rozbudowę i wyposażenie laboratorium Spółki.

Zarówno w 2019 roku, jak i na koniec 2018 roku Grupa nie posiadała aktywów trwałych klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży.

W zakończonym 31 grudnia 2019 roku obrotowym, ani w roku ubiegłym spółki Grupy nie dokonywały odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych.

15. AKTYWA Z TYTUŁU PRAWA DO UŻYTKOWANIA

W poniższej tabeli zaprezentowana została wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podziale na kategorie poszczególnych aktywów na dzień 31 grudnia 2019:

31.12.2019	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Razem
Wartość brutto					
01.01.2019	15 499 106,55	2 534 114,33	7 468 796,59	1 301 139,77	26 803 157,24
Nowe umowy leasingowe	6 708 373,53	913 560,36	2 668 430,70	-	10 290 364,59
Modyfikacje umów leasingowych	1 032 552,25	-	-	-	1 032 552,25
Przejęcie jednostek zależnych	3 464 793,93	-	144 283,85	-	3 609 077,78
Inne zmniejszenia	(781 327,45)	-	(1 337 140,39)	-	(2 118 467,84)
Różnice kursowe	(54 511,33)	(209 500,00)	240 604,05	-	(23 407,28)
31.12.2019	25 868 987,47	3 238 174,69	9 184 974,80	1 301 139,77	39 593 276,74
Umorzenie					
01.01.2019	-	(467 556,30)	(2 462 425,86)	(193 631,21)	(3 123 613,37)
Zwiększenia	(3 020 459,05)	(354 207,81)	(893 310,04)	(226 559,41)	(4 494 536,31)
Różnice kursowe	(461 067,37)	(54 069,15)	(136 362,09)	(34 583,87)	(686 082,48)
31.12.2019	(3 481 526,42)	(875 833,26)	(3 492 097,99)	(454 774,49)	(8 304 232,16)
Odpisy aktualizujące					
01.01.2019	-	-	-	-	-
31.12.2019	-	-	-	-	-
Wartość netto					
01.01.2019	15 499 106,55	2 066 558,03	5 006 370,73	1 107 508,56	23 679 543,87
31.12.2019	22 387 461,06	2 362 341,43	5 692 876,82	846 365,28	31 289 044,58

16. NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Należności długoterminowe	31.12.2019	31.12.2018
od jednostek powiązanych	-	-
od jednostek pozostałych	601 470,34	371 230,93
Stan na koniec okresu	601 470,34	371 230,93

Na dzień 31 grudnia 2019 roku główną pozycją należności długoterminowych stanowią kaucje wpłacone przy umowie najmu pomieszczeń wykorzystywanych do prowadzenia podstawowej działalności przez spółki Grupy.

17. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

Na dzień 31 grudnia 2019 oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa nie posiadała nieruchomości inwestycyjnych.

18. AKTYWA FINANSOWE

Aktywa finansowe długoterminowe	31.12.2019	31.12.2018
Stan na początek okresu	2 903 431,66	546 090,08
Zwiększenia/(zmniejszenia)	(896 479,79)	2 357 341,57
Stan na koniec okresu	2 006 951,87	2 903 431,66

Aktywa finansowe długoterminowe	31.12.2019	31.12.2018
Udziały w jednostkach pozostałych	1 361 202,83	2 312 112,76
Inne inwestycje długoterminowe	645 749,04	591 318,90
Aktywa finansowe razem:	2 006 951,87	2 903 431,66

Na dzień bilansowy jednostka dominująca posiadała około 8% udziałów w kapitale zakładowym spółki Dystrogen Therapeutics Corp. oraz 10% udziału w kapitale i głosach na zgromadzeniu wspólników zawiązanej w 2014 roku spółki RegenMed Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie. Ponadto PBKM S.A. jest komandytariuszem w spółce RegenMed Sp. z o.o. Sp.k., dzięki czemu kontroluje 10% udziałów bezpośrednio i pośrednio.

W innych inwestycjach długoterminowych ujęte zostały głównie pożyczki udzielone podmiotom niepowiązanym.

Aktywa finansowe krótkoterminowe	31.12.2019	31.12.2018
Stan na początek okresu	7 890 712,49	6 059 966,00
Zwiększenia/(zmniejszenia)	2 748 219,22	1 830 746,49
Stan na koniec okresu	10 638 931,71	7 890 712,49

Aktywa finansowe krótkoterminowe	31.12.2019	31.12.2018
Udziały w jednostkach pozostałych	6 743 928,75	7 890 712,49
Inne inwestycje krótkoterminowe	3 895 002,96	-
Aktywa finansowe razem:	10 638 931,71	7 890 712,49

W krótkoterminowych aktywach finansowych w pozycji *Udziały w jednostkach pozostałych* zaprezentowane zostały udziały w niemieckim podmiocie branżowym VITA34 AG notowanym na niemieckiej giełdzie papierów wartościowych. Akcje tych podmiotów wyceniane są w wartości godziwej w oparciu o aktualną wycenę akcji na lokalnych giełdach papierów wartościowych.

W innych inwestycjach krótkoterminowych ujęta została należność z tytułu pożyczki udzielonej Cryosave oraz jednostki uczestnictwa będące w posiadaniu spółki Bebecord.

Zakupy aktywów finansowych księgowane są według daty rozliczenia transakcji.

19. AKTYWA Z TYTUŁU UMÓW Z KLIENTAMI

Aktywa z tytułu umów z klientami	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
Długoterminowe przychody niezafakturowane z umów konsumenckich	151 811 748,64	132 536 355,15
Krótkoterminowe przychody niezafakturowane z umów konsumenckich	9 844 993,31	10 177 150,91
Aktywa z tytułu umów z klientami razem:	161 656 741,95	142 713 506,06

W pozycji aktywa z tytułu umów z klientami w części długo i krótkoterminowej prezentowane są należności wynikające z ujęcia niezafakturowanych przychody ze sprzedaży usług preparowania i przechowywania krwi pępowinowej oraz innych materiałów biologicznych stanowiących łącznie jeden obowiązek świadczenia - pozyskanie materiału biologicznego nadającego się do przechowywania.

Poniżej zaprezentowano wartość aktyw z tyt. umów z klientami oraz stosowne rezerwy.

Aktywa z tyt. umów z klientami	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
Wartość brutto aktyw z tyt. umów z klientami	164 010 168,96	144 779 957,91
Odpis z tytułu szacowanych strat kredytowych	(2 353 427,01)	(2 077 487,43)
Wartość netto aktyw z tyt. umów z klientami	161 656 741,95	142 702 470,48

Odpis z tyt. szacowanych strat kredytowych liczony jest zgodnie z wytycznymi standardu MSSF 9. W wpływ zmiany tego odpisu ujmuje się w pozycji pozostałe koszty operacyjne.

Zmiany kwoty odpisu z tyt. utraty wartości przedstawiono poniżej:

Odpisy z tyt. utraty wartości	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
Saldo na 1 stycznia	2 077 487,43	1 798 574,57
Zwiększenie odpisu ECL	275 939,58	278 912,86
Saldo na 31 grudnia	2 353 427,01	2 077 487,43

Całe saldo aktywów z tytułu umów z klientami jest nieprzeterminowane. Odpis z tyt. oszacowanych strat kredytowych wyliczono przy użyciu współczynnika niewypełnienia zobowiązania w wysokości 1,4% dla obu okresów tj. 2019 i 2018.

Zwiększenie kwoty odpisu ECL w każdym z lat obrotowych wynika ze zwiększenia aktywa tytułu umów z klientami wynikającego z zawarcia kolejnych umów w których wykonano usługę pobrania materiału nadającego się do przechowania za którą płatność nastąpi w kolejnych latach.

20. CZYNNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Czynne rozliczenia międzyokresowe przedstawia następująca tabela:

Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31.12.2019	31.12.2018
Aktywowane koszty podwykonawców za przechowywanie komórek macierzystych	1 066 543,79	1 395 540,92
Koszty pozyskania klientów	53 231,25	98 900,00
Inne	19 950,58	22 796,14
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe razem:	1 139 725,62	1 517 237,06

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31.12.2019	31.12.2018
Aktywowane koszty podwykonawców za przechowywanie komórek macierzystych	544 159,30	542 152,07
Domeny internetowe	472,81	443,18
Ubezpieczenia	308 408,86	167 675,55
Prenumeraty	1 518,21	1 351,77
Najem i dzierżawa	27 891,44	73 891,97
Aktywowanie kosztów zw. z podwyższeniem kapitału	-	996 367,96
Licencje rozliczane w czasie	325 798,51	344 697,80
Inne krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	695 173,70	1 785 569,40
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe razem:	1 903 422,84	3 912 149,70

pozycja aktywowane koszty podwykonawców za przechowywanie komórek macierzystych przedstawia wartość przedpłaconych usług z tytułu przechowywania krwi pępowinowej oraz innych materiałów biologicznych w okresie od roku do 30 lat.

21. ZAPASY

Poniższa tabela przedstawia stan zapasów netto na dzień 31 grudnia 2019 roku:

Zapasy	31.12.2019	31.12.2018
Materiały	5 427 688,87	3 937 690,68
Produkty gotowe	34 942,08	7 733,13
Towary	832 141,47	716 245,51
Zapasy razem:	6 294 772,42	4 661 669,31

Odpis na zapasy	31.12.2019	31.12.2018
Stan na początek okresu	(597 299,48)	(597 299,48)
Zawiązanie odpisu	-	-
Rozwiązanie odpisu	-	-
Stan na koniec okresu:	(597 299,48)	(597 299,48)

Zapasy nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań spółek Grupy Kapitałowej.

22. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Należności handlowe przedstawia poniższa tabela:

Należności handlowe	31.12.2019	31.12.2018
Należności handlowe brutto	36 258 772,34	33 957 859,16
w tym należności od jednostek powiązanych	-	-
Odpis aktualizujący wartość należności	(4 992 288,79)	(4 855 321,44)
Należności handlowe netto:	31 266 483,55	29 102 537,71

Wartość godziwa należności nie odbiega znacząco od wartości, w której zostały one zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Wzrost należności wynika ze wzrostu skali biznesu oraz oferowania usług w formie sprzedaży ratalnej, a także z ujęcia należności nowo nabytych spółek.

Pozostałe należności krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

Należności krótkoterminowe inne	31.12.2019	31.12.2018
Rozliczenia z pracownikami	174 902,09	214 053,66
Depozyty, kaucje	730 695,97	1 168 618,95
Należności z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	2 271 818,43	1 704 579,62
Inne należności krótkoterminowe	2 067 555,41	31 472,51
Pozostałe należności krótkoterminowe razem:	5 244 971,89	3 118 724,74

Dodatkowo w bilansie zaprezentowano pozycję należne wpłaty na kapitał w wysokości 218 mln zł. Należne wpłaty na kapitał dotyczą należności wynikających z podpisanej dnia 30 grudnia 2019 roku umowy objęcia akcji serii M. Wkład pieniężny został wniesiony przez inwestora w dniu 8 stycznia 2020 roku.

Poniżej przedstawiona została zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość

Odpis aktualizujący wartość należności	31.12.2019	31.12.2018
Stan na początek okresu	(4 855 321,44)	(5 090 914,83)
Zawiązanie	(1 706 614,99)	(938 632,43)
Wykorzystanie	468 067,63	172 635,01
Rozwiązanie	1 101 580,01	1 001 590,82
Stan odpisu na koniec okresu	(4 992 288,79)	(4 855 321,44)

Poniższa tabela przedstawia podział należności krótkoterminowych według okresu przeterminowania wraz z odpisami aktualizującymi:

[tys. PLN]	31.12.2019	31.12.2018
Należności nieprzeterminowane	19 637	20 767
Należności przeterminowane w tym:	16 621	13 192
- do 1 miesiąca	3 684	3 000
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 154	2 447
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	1 449	1 241
- od 6 miesięcy do 1 roku	2 782	1 727
- powyżej roku	5 552	4 777
Razem należności krótkoterminowe brutto	36 258	33 959
Odpis aktualizujący należności nieprzeterminowane	(154)	(288)
Odpis aktualizujący należności przeterminowane, w tym:	(4 836)	(4 568)
- do 1 miesiąca	(42)	(126)
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	(137)	(121)
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	(68)	(102)
- od 6 miesięcy do 1 roku	(879)	(396)
- powyżej roku	(3 710)	(3 823)
Razem odpisy aktualizujące należności	(4 992)	(4 856)
Należności krótkoterminowe netto	31 266	29 103

Zawiązanie i rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności zostało rozpoznane w rachunku zysków i strat w pozycji pozostałe przychody/koszty operacyjne.

Ryzyko kredytowe dotyczące należności nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego występującego na poszczególnych rynkach, na których działają spółki Grupy. Maksymalne ryzyko kredytowe występujące w odniesieniu do posiadanych przez Grupę należności, to ich wartość prezentowana w sprawozdaniu w sytuacji finansowej. Nie ma znaczącej koncentracji ryzyka z uwagi na duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu.

Grupa stosuje matrycę odpisów zgodnie z polityką rachunkowości przedstawiona w Nocie 2.13 dla należności handlowych. W 2019 roku do wyliczenia odpisu zastosowano następujące wskaźniki:

- dla należności przeterminowanych do 1 miesiąca – 0,72% - 8,26%,
- dla należności przeterminowanych od 1 miesiąca do 3 miesięcy – 1,93% - 9,16%,
- dla należności przeterminowanych od 3 miesięcy do 9 miesięcy – 2,98% - 11,03%,
- dla należności przeterminowanych od 6 miesięcy do 9 miesięcy – 5,62% - 18,25%,
- dla należności przeterminowanych powyżej roku – 16,65% - 40,30%.

23. ŚRODKI PIENIĘŻNE I EKWIWALENTY

Środki pieniężne i ekwiwalenty	31.12.2019	31.12.2018
Środki pieniężne w banku	41 821 803,96	15 224 331,99
Środki pieniężne w kasie	214 188,83	74 787,20
Lokaty, depozyty	5 077 712,00	1 317 252,00
Inne aktywa pieniężne	607 847,59	557 645,67
Środki pieniężne razem	47 721 552,39	17 174 016,86

Spółki Grupy lokują wolne środki pieniężne w krótkoterminowe lokaty bankowe, których termin zapadalności kształtuje się od 1 dnia 3 miesięcy.

Odpisy z tytułu utraty wartości środków pieniężnych i ekwiwalentów ustalono indywidualnie dla każdego salda dotyczącego danej instytucji finansowej. Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrzne ratingi banków oraz publicznie dostępne informacje dotyczące wskaźników niewypięnienia zobowiązania dla danego ratingu ustalone przez agencję. Analiza wykazała, iż aktywa te mają niskie ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy. Grupa skorzystała z uproszczenia dozwolonego przez standard i odpis z tytułu utraty wartości ustalono na podstawie 12-miesięcznych strat kredytowych. Kalkulacja odpisu wykazała nieistotną kwotę odpisu z tytułu utraty wartości.

24. KAPITAŁ WŁASNY

24.1. Kapitał zakładowy

Na dzień 31 grudnia 2019 roku kapitał podstawowy Spółki wynosił 2.840.891,00 zł i był podzielony na 5.681.782 akcji o wartości nominalnej 0,50 zł każda, w tym:

- 1.752.227 akcji serii A
- 203.600 akcji serii B
- 30.600 akcji serii C
- 484.400 akcji serii D
- 232.200 akcji serii E
- 1.630.000 akcji serii F
- 94.200 akcji serii G
- 32.000 akcji serii H
- 163.000 akcji serii I
- 112.593 akcje serii J
- 28.234 akcji serii K
- 918.728 akcji serii L.

W dniu 11 stycznia 2019 roku miało miejsce podwyższenie kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją nowych akcji serii L zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 23 listopada 2018 roku. Kapitał zakładowy Emitenta został podwyższony o 459.364 zł poprzez emisję 918.728 akcji. Kwota 51,6 mln zł zwiększyła kapitał z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną wykazaną w ramach kapitału zapasowego. Zarejestrowany kapitał zakładowy Spółki wynosi 2.840.891 zł i dzieli się na 5.681.782 akcji na okaziciela o wartości nominalnej 0,50 zł każda, z których przysługuje prawo do 5.681.782 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.

Na dzień 31 marca 2020 roku, tj. na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego kapitał podstawowy Spółki wynosił 4.602.243,50 zł i dzielił się na 9.204.487 akcji o wartości nominalnej 0,5 zł każda.

- 1.752.227 akcji serii A
- 203.600 akcji serii B
- 30.600 akcji serii C
- 484.400 akcji serii D

- 232.200 akcji serii E
- 1.630.000 akcji serii F
- 94.200 akcji serii G
- 32.000 akcji serii H
- 163.000 akcji serii I
- 112.593 akcje serii J
- 28.234 akcji serii K
- 918.728 akcji serii L
- 3.522.705 akcji serii M

Po dniu bilansowym, w dniu 22 stycznia 2020 roku zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału akcyjnego Spółki w związku z emisją akcji serii M zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 14 października 2019 roku. Kapitał zakładowy Emitenta został podwyższony o 1.761.352,50 zł poprzez emisję 3.522.705 akcji. Zarejestrowany kapitał zakładowy Spółki wynosi 4.602.243,50 zł i dzieli się na 9.204.487 akcji na okaziciela o wartości nominalnej 0,50 zł każda, z których przysługuje prawo do 9.204.487 głosów na walnym zgromadzeniu Spółki. Kwota 216,6 mln zł zwiększyła kapitał z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną wykazaną w ramach kapitału zapasowego.

24.2. Struktura akcjonariatu

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu Spółki na dzień publikacji poprzedniego raportu okresowego tj. na dzień 15 listopada 2019 r.

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Active Ownership Fund SICAV-FIS SCS	1 796 573	31,62%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	792 000	13,94%
Jakub Baran	395 875	6,97%
Pozostali	2 697 334	47,47%
Suma	5 681 782	100,00%

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu Spółki na dzień 31 grudnia 2019 roku:

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
AOC Health GmbH	1 796 573	31,62%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	1 092 201	19,22%
Jakub Baran	395 875	6,97%
Pozostali	2 397 133	42,19%
Suma	5 681 782	100,00%

Poniżej zaprezentowano strukturę akcjonariatu Spółki na dzień publikacji raportu za 2019 rok, tj. na dzień 31 marca 2020 roku:

Akcjonariusz	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
AOC Health GmbH*	5 743 221	62,40%
Nationale-Nederlanden PTE S.A.	1 092 201	11,87%
Jakub Baran	395 875	4,30%
Pozostali	1 973 190	21,44%
Suma	9 204 487	100,00%

*AOC Health GmbH jest podmiotem zależnym od AOC Health HoldCo oraz jest podmiotem współkontrolowanym przez Active Ownership Advisors GmbH (spółka zależna od Floriana Schuhbauera) oraz przez Active Ownership Investments Ltd. (spółka pośrednio zależna, poprzez Tammino Import & Advisory LP oraz Tammino Investments Ltd., od Klaus Röhriega).

24.3. Wykaz akcji i uprawnień w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących

Poniżej zaprezentowano informację nt. akcji Spółki posiadanych przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień publikacji poprzedniego raportu kwartalnego oraz na dzień sporządzenia niniejszego raportu rocznego.

Akcjonariusz	Funkcja	Liczba akcji/głosów	Udział w kapitale podstawowym/ogólnej liczbie głosów
Jakub Baran	Prezes Zarządu	395 875	4,30%
Tomasz Baran	Członek Zarządu	60 239	0,65%
Marcin Radziszewski	Członek Zarządu	500	0,01%
Konrad Milterski	Członek Rady Nadzorczej Spółki	3 290	0,04%

Pozostałe osoby nadzorujące i zarządzające nie posiadają akcji Emitenta.

W dniu 15 lutego 2016 r. NWZ Spółki podjęło uchwałę w m.in. w sprawie przeprowadzenia programu motywacyjnego w Spółce, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii K oraz emisji warrantów subskrypcyjnych, zgodnie z którą kapitał zakładowy Spółki został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 PLN w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji. W ramach ww. programu wyemitowanych zostanie 236.741 warrantów subskrypcyjnych z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, uprawniających do objęcia akcji serii K, stanowiących 5% obecnego kapitału zakładowego Spółki. Warranty będą emitowane nieodpłatnie. Objęcie i wydanie Warrantów odbywać się będzie w 4 transzach, po jednej transzy za każdy zakończony rok obrotowy tj. za lata obrotowe 2016-2019. W skład każdej transzy będzie wchodziło 38.826 sztuk warrantów. Warranty nie przyznane lub nie objęte za dany rok obrotowy w danej transzy (bez względu na przyczynę) będą przechodzić do puli rezerwowej. Pula rezerwowa wynosi 81.437 sztuk warrantów. W skład puli rezerwowej będą wchodzić także warranty nie przyznane lub nie objęte w danej transzy (bez względu na przyczynę). Prawo wstępnego alokowania i przyznawania Warrantów znajdujących się w puli rezerwowej przysługuje wyłącznie Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie wskazanej powyżej uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 15 lutego 2016 r. w dniu 11 marca 2016 r. wskazała Panów Jakuba Barana, Tomasza Barana oraz trzy osoby uznane za kluczowe dla działalności Grupy Kapitałowej, jako osoby uprawnione do udziału w nowym programie motywacyjnym. Rada Nadzorcza wstępnie alokowała na ich rzecz warrantów subskrypcyjne w następujący sposób:

- Pan Jakub Baran – Prezes Zarządu Spółki, po spełnieniu warunków programu motywacyjnego, będzie uprawniony do objęcia do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2016, do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2017, do 17.756 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2018, do 17.754 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2019,
- Pan Tomasz Baran – Członek Zarządu, po spełnieniu warunków Nowego Programu Motywacyjnego, będzie uprawniony do objęcia do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2016, do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2017, do 14.205 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2018, do 14.204 sztuk warrantów subskrypcyjnych za rok obrotowy 2019,

Pozostałe trzy osoby będą miały prawo do objęcia odpowiednio do 4.735 warrantów, do 1.184 sztuk Warrantów za każdy rok obrotowy oraz do 947 za każdy rok obrotowy.

Z dniem 20 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o przyłączeniu do programu dwóch kolejnych osób, Marcina Radziszewskiego oraz jednej osoby uznanej za kluczową dla działalności Grupy Kapitałowej. Osobom tym alokowano odpowiednio 4.735 oraz 2.368 warrantów z puli rezerwowej.

Dnia 26 listopada 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o dołączeniu do programu dziesięciu kolejnych osób uznanych za kluczową kadrę zarządzającą Grupy Kapitałowej oraz przyznała dodatkowe warranty za 2017 rok dotychczasowym uczestnikom. Pan Jakub Baran objął 6.736 warrantów z puli rezerwowej za rok 2017, zaś Pan Tomasz Baran 5.400 warrantów z tej samej puli.

W lipcu 2017 roku wyemitowana została pierwsza transza warrantów subskrypcyjnych – Rada Nadzorcza Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. przyznała 29.122 warrantów, co stanowi 75% możliwych do przyznania warrantów w I transzy. Wstępnie alokowane warranty, które nie zostały wyemitowane i przyznane ww. osobom trafiły do puli rezerwowej.

Warunki do przyznania warrantów za dany rok:

- 1) W odniesieniu do 50% warrantów oferowanych w danej transzy – Grupa Kapitałowa osiągnie cele finansowe wyznaczone uchwałą RN na dany rok obrotowy, w szczególności określony poziom wskaźnika EBITDA
- 2) W odniesieniu do 50% warrantów oferowanych w danej transzy nastąpi wzrost wskaźnika EPS na poziomie co najmniej 20%, przy czym wzrost wskaźnika rozumie się dla roku obrotowego jako iloraz EPS osiągniętego przez Grupę Kapitałową w danym roku, do EPS osiągniętego przez Grupę Kapitałową w roku poprzednim.

Cena akcji, po której warrant subskrypcyjny może zostać zrealizowany tj. zamieniony na akcje to Cena Emisyjna (cena z debiutu Spółki na GPW pomniejszona o wypłacone dywidendy) w rozumieniu Regulaminu Programu Motywacyjnego.

W ramach ww. transzy:

- Pan Jakub Baran objął 13.317 warrantów subskrypcyjnych;
- Pan Tomasz Baran objął 10.654 warrantów subskrypcyjnych.

Poza wskazanymi powyżej warrantami osoby zarządzające nie posiadają innych uprawnień do akcji Emitenta.

Osoby nadzorujące nie posiadają uprawnień do akcji Emitenta.

Dnia 19 lipca 2018 roku Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w związku z wykonaniem praw z warrantów subskrypcyjnych w ramach realizacji Programu Motywacyjnego.

W związku z wykonaniem praw z warrantów subskrypcyjnych w ramach realizacji Programu Motywacyjnego w III kwartale 2018 Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w ilości 13 317 sztuk, zaś Członek Zarządu Tomasz Baran objął 10 654 sztuk. Pozostałe 4 263 sztuk akcji serii K zostały objęte przez kluczowych pracowników Grupy. W dniu 26 października 2018 roku miało miejsce zapisanie na rachunkach papierów wartościowych 28.234 akcji serii K, w związku z tym nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego Spółki o sumę równą wartości nominalnej akcji objętych na podstawie uchwały o warunkowym podwyższeniu kapitału zakładowego tj. o kwotę 14.117,00

zł poprzez emisję 28.234 akcji serii K o wartości nominalnej 0,50 zł jedna akcja wyemitowanych na podstawie uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki z dnia 15 lutego 2016 roku.

W dniu 22 sierpnia 2019 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę dotyczącą przyznania 69.802 warrantów subskrypcyjnych osobom uprawnionym, zgodnie z warunkami określonymi w programie motywacyjnym. Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego warrantów nie zostały objęte przez Zarząd Emitenta.

Na dzień publikacji niniejszego sprawozdania Tomasz Ołdak, powołany z dniem 1 marca 2020 roku na stanowisko Członka Zarządu, posiadał łącznie 3.072 warrantów subskrypcyjne. Do dnia dzisiejszego nie nastąpiło wykonanie praw z tych warrantów subskrypcyjnych.

24.4. Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych

W pozycji tej znajdują się różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych.

24.5. Pozostałe kapitały

Kapitał rezerwowy o charakterze ogólnym tworzony jest z wypracowanych zysków oraz z kosztów transakcji z pracownikami rozliczanych w formie instrumentów kapitałowych (nota 24.3.). Nie została określona polityka spółki, co do wykorzystania tej rezerwy w zakresie w jakim pochodzi z zysków. Kapitał ten jest tworzony w wyniku przenoszenia odpowiednich kwot z jednej pozycji kapitałów na drugie (za wyjątkiem pozostałych całkowitych dochodów). Pozycje zaprezentowane w kapitale rezerwowym o charakterze ogólnym nie zostaną przeniesione na wynik. Wartość kapitału rezerwowego na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 3 156 100,00 zł, na dzień 31 grudnia 2018 roku 2 715 100,00 i wynikał w całości z ujęcia programu pracowniczego rozliczanego w instrumentach kapitałowych.

Kapitał zapasowy tworzony jest przez jednostkę dominującą z kwot uzyskanych z obniżenia kapitału zakładowego Spółki, który będzie mógł być wykorzystany jedynie na pokrycie strat oraz tworzony jest z wypracowanych zysków. Na dzień 31 grudnia 2019 roku kapitał zapasowy wyniósł 155 105 447,00 zł, a na 31 grudnia 2018 roku 83 329 597,94 zł, w tym kwota 946 tys. zł stanowiąca 1/3 wartości kapitału zakładowego, która zgodnie z KSH nie może być przeznaczona do podziału.

Kapitał z aktualizacji wyceny tworzony jest z zysków/strat wyceny krótkoterminowych aktywów finansowych wycenianych do wartości godziwej. Na dzień 31 grudnia 2019 roku kapitał z aktualizacji wyceny wyniósł 1 786 950,09 zł. a na 31 grudnia 2018 roku 1 789 929,97 zł.

24.6. Zyski zatrzymane

Na zyski zatrzymane składają się wyniki z lat ubiegłych oraz wynik finansowy netto z roku bieżącego.

24.7. Udziały niekontrolujące

W pozycji tej wykazuje się część aktywów netto jednostek zależnych, objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, które należą do udziałowców innych niż jednostki Grupy Kapitałowej.

25. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

W 2018 roku spółka dominująca utworzyła rezerwę na odprawy emerytalne w kwocie 31,5 tys. zł. W 2019 roku Spółka rozwiązała ją w całości, jednocześnie zawiązując nową w wysokości 86 tys. zł.

W omawianym okresie, jak i w roku ubiegłym Grupa nie dokonywała kalkulacji rezerw na nagrody jubileuszowe. W ocenie Zarządu jednostki dominującej, ze względu na krótki staż pracy pracowników, rezerwa ta byłaby nieistotna z punktu widzenia spółek Grupy.

26. REZERWY

W okresach objętych sprawozdaniem finansowym nastąpiły następujące zmiany w stanie rezerw:

	Rezerwa na świadczenia pracownicze	Rezerwa na odpisy emerytalne	Rezerwa na niewykorzystane urlopy	Rezerwa na pobrania i edukację	Inne rezerwy	Razem
01.01.2019	459 657,50	54 443,42	2 111 612,90	1 696 805,53	956 496,16	5 279 015,51
Zawiązanie	693 460,00	86 003,27	1 203 187,84	1 471 338,03	1 534 280,90	4 988 270,03
Rozwiązanie	(459 657,50)	(31 549,56)	(906 474,06)	(1 696 805,53)	(1 600 597,57)	(4 695 084,22)
Objęcie kontroli			336 065,91		107 288,53	443 354,44
31.12.2019	693 460,00	108 897,13	2 744 392,58	1 471 338,03	997 468,01	6 015 555,75
w tym:						
- długoterminowe	0,00	85 218,51	0,00	0,00	916 422,30	1 001 640,81
- krótkoterminowe	693 460,00	23 678,62	2 744 392,58	1 471 338,03	81 045,71	5 013 914,94

Na dzień 31 grudnia 2019 roku oraz na dzień 31 grudnia 2018 roku spółki grupy nie tworzyła rezerw na sprawy sądowe oraz rezerwy na koszty restrukturyzacji.

27. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE

Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania długoterminowe z tyt. leasingu	25 451 910,58	4 540 787,60
Inne zobowiązania długoterminowe	-	-
Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu razem:	25 451 910,58	4 540 787,60

W pozycji zobowiązania długoterminowe na dzień 31 grudnia 2019 roku prezentowane są zobowiązania z tytułu najmu powierzchni, leasingu samochodów oraz leasingu urządzeń technicznych i maszyn.

Poniżej podział zobowiązań z tytułu leasingu według przewidywanego okresu spłaty:

Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	31.12.2019	31.12.2018
Powyżej 1 roku, poniżej 3 lat	15 446 659,38	4 529 459,08
Od 3 lat do 5 lat	4 438 936,70	11 328,52
Powyżej 5 lat	5 566 314,50	-
Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu razem:	25 451 910,58	4 540 787,60

28. KREDYTY I POŻYCZKI

Kredyty i pożyczki	31.12.2019	31.12.2018
Kredyty i pożyczki długoterminowe, w tym:	66 344 036,56	58 238 888,33
- Kredyty i pożyczki od jednostek pozostałych	66 344 036,56	58 238 888,33
- Kredyty i pożyczki od jednostek powiązanych	-	-
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe, w tym:	19 375 221,36	16 531 696,15
- Kredyty i pożyczki od jednostek pozostałych	19 375 221,36	16 531 696,15
- Kredyty i pożyczki od jednostek powiązanych	-	-
Kredyty i pożyczki razem:	85 719 257,92	74 770 584,48

Poniższa tabela przedstawia podział kredytów i pożyczek wg przewidywanego okresu spłaty:

Kredyty i pożyczki	31.12.2019	31.12.2018
Płatne na żądanie lub w terminie do 1 roku	19 375 221,36	17 377 469,43
Powyżej 1 roku - do 3 lat	20 517 421,99	20 568 670,86
W okresie od 3 do 5 lat	44 366 249,70	36 372 184,11
Powyżej 5 lat	1 460 364,85	452 260,07
Kredyty i pożyczki razem:	85 719 257,90	74 770 584,48

W pozycji kredyty i pożyczki prezentowane są kredyty zaciągnięte przez jednostkę dominującą oraz spółki Sevice Cells i Semlab S.A.. Umowy kredytów i pożyczek zostały oprocentowane zgodnie z notowaniami EURIBOR + marża oraz WIBOR + marża.

W dniu 10 września 2018 roku pomiędzy Emitentem a PKO Bank Polski S.A. oraz wskazanymi spółkami zależnymi od Emitenta w charakterze poręczycieli zawarta została umowa kredytu terminowego oraz kredytu odnawialnego obrotowego do łącznej kwoty stanowiącej równowartość do 75 mln zł. Kredyt terminowy denominowany w EUR o równowartości 65 mln zł został udzielony na nabycie akcji Stemlab natomiast kredyt obrotowy w wysokości do 10 mln zł na finansowanie bieżącej działalności Spółki (w tym spłatę dotychczasowych kredytów udzielonych Emitentowi przez mBank S.A.). Umowa kredytu terminowego została zawarta na okres 5 lat, a oprocentowanie kredytu terminowego oparto o stawkę EURIBOR 1M (przy czym jeśli stawka jest niższa od zera, będzie uznana za równą zero) powiększoną o marżę Banku, a jego spłata będzie następowała w miesięcznych ratach z uwzględnieniem spłaty balonowej w terminie spłaty ostatniej raty kredytu terminowego w wysokości ok. 13 mln zł. Z kolei kredyt odnawialny obrotowy został udzielony na okres 1 roku, jest oprocentowany w oparciu o stawkę WIBOR powiększoną o marżę Banku, ma charakter odnawialny i będzie mógł zostać udzielony m.in. w formie kredytu w rachunku bieżącym, gwarancji bankowej czy też akredytyw.

Zabezpieczenia spłaty ww. kredytów obejmują w szczególności, zastaw na wszystkich akcjach Stemlab należących do Emitenta, poręczenie każdego z Poręczycieli do kwoty 150% łącznej kwoty finansowania udzielone na okres do końca 2026 roku oraz zastawy rejestrowe i finansowe ustanowione na rachunkach bankowych Spółki. Umowa przewiduje konieczność wypełniania przez Grupę Kapitałową Emitenta określonych kowenantów finansowych odnoszących się do wskazanych rodzajowo wskaźników finansowych w szczególności nie przekroczenia wskaźnika zadłużenia do raportowanej EBITDA w wysokości 3,5x, czy też zobowiązanie do ograniczenia wypłaty dywidendy do 20% zysku netto, jak również utrzymania wskaźnika DSCR na poziomie nie niższym niż 1,2.

Wraz z zawarciem umowy kredytowej Emitent zawarł z bankiem transakcję IRS zabezpieczającą stopę procentową. Szczegółowe informacje o tej transakcji zostały przedstawione w nocie 27 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

W dniu 22 października 2019 roku pomiędzy Emitentem, Bankiem oraz wskazanymi spółkami zależnymi od Emitenta w charakterze poręczycieli został zawarty aneks (Aneks) do Umowy Kredytowej. Na mocy Aneksu zadłużenie z tytułu Umowy Kredytowej w zakresie kredytu terminowego zostało zwiększone o kredyt dodatkowy w kwocie 5,5 mln EUR, co stanowi równowartość ok. 23,5 mln zł i powinno być spłacone w terminie do 10 października 2023 roku. Oprocentowanie dodatkowego kredytu terminowego oparte jest o stawkę EURIBOR 1M (przy czym jeśli stawka jest niższa od zera, będzie uznana za równą zero) powiększoną o marżę Banku, a jego spłata będzie następowała w miesięcznych ratach z uwzględnieniem spłaty balonowej (w wysokości ok. 43% kredytu dodatkowego) w terminie spłaty ostatniej raty kredytu terminowego. Jednocześnie Aneksem zmieniono termin spłaty kredytu obrotowego do dnia 22 października 2020 roku oraz zmieniono wysokość kredytu obrotowego zmniejszając go do 8 mln zł. Kredyt obrotowy oprocentowany jest w oparciu o stawkę WIBOR powiększoną o marżę Banku, ma charakter odnawialny i będzie mógł zostać wykorzystany w formie kredytu w rachunku bieżącym oraz gwarancji bankowej.

Zabezpieczenie spłaty dodatkowego kredytu w wysokości 5,5 mln EUR obejmuje w szczególności zastaw na akcjach spółek BEBE4D My Family Ties, S.A oraz Bebecord Stemlife International, S.A., a także poręczenie każdego z poręczycieli do kwoty 136 mln PLN udzielonego na okres do końca 2026 roku. Obowiązuje również zastaw rejestrowy i finansowy na rachunkach bankowych PBKM, których wartość na dzień 31.12.2019r. wynosiła 27,5 mln PLN.

Wraz z zawarciem aneksu umowy kredytowej Emitent zawarł z bankiem dodatkowe transakcje IRS zabezpieczające stopę procentową. Aneksowana umowa przewiduje konieczność wypełniania przez Grupę Kapitałową Emitenta określonych kowenantów finansowych odnoszących się do wskazanych rodzajowo wskaźników finansowych w szczególności nie przekroczenia wskaźnika zadłużenia do raportowanej EBITDA w wysokości 3,5x, nie przekroczenia wskaźnika zadłużenia do raportowanej CASH EBITDA w wysokości 4,25x dla

zadłużenia przypadającego do roku 2021, 3,75x dla zadłużenia przypadającego do roku 2022 oraz 3,5x dla zadłużenia przypadającego po roku 2022. Ponadto Emitent zobowiązany jest do nie wypłacania dywidendy większej niż 20% zysku netto, jak również do utrzymania wskaźnika DSCR na poziomie nie niższym niż 1,2.

W pozostałym zakresie, w tym w zakresie ustanowionych zabezpieczeń Aneks nie wprowadził istotnych zmian do Umowy Kredytowej.

W prezentowanych okresach oraz po dniu bilansowym do dnia publikacji niniejszego skonsolidowanego nie nastąpiło naruszenie kowenantów przez Spółkę.

29. INSTRUMENTY POCHODNE

Emitent posiada otwarte transakcje, które zawarł jako zabezpieczenie zmiennych stóp procentowych długoterminowego kredytu inwestycyjnego. Pozwoliło to zamienić zmienne stopy procentowe na stałe stopy procentowe. Ponadto dzięki tej transakcji możliwym jest skorzystanie z efektu ujemnej wartości stopy EURIBOR 1 M, która służy do wylizania kosztów finansowych tego kredytu.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń w tym zakresie.

Transakcja Nierzeczywistej Zamiany Stóp Procentowych została wprowadzona do ksiąg rachunkowych na dzień 31.12.2019 roku w wartości godziwej według wyceny przygotowanej przez bank PKO BP. Kwota wyjściowa stanowiąca podstawę obliczenia przyszłych płatności to 18,2 mln EUR, która obniża się w miarę dokonywania spłaty rat kredytu inwestycyjnego zaciągniętych w celach akwizycyjnych. Wycena wartości transakcji pochodnych została obliczona przez bank na podstawie dostępnych i aktualnych cen referencyjnych.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2019 roku PBKM SA posiadała następujące instrumenty pochodne:

Lp	Data zawarcia transakcji	Zapadalność	Instrument	Nominał w EUR	Wycena w EUR	Wycena w PLN
1	27.09.2018	01.04.2021	IRS	(3 178 027,57)	(15 099,91)	(64 302,97)
2	27.09.2018	01.04.2020	IRS	(9 534 082,74)	(11 749,36)	(50 034,63)
3	30.12.2019	10.09.2023	IRS	(4 125 000,00)	(22 611,04)	(96 289,10)
4	30.12.2019	31.03.2021	IRS	(1 375 000,00)	(3 007,00)	(12 805,29)
Łączna wartość wyceny na transakcjach pochodnych				(18 212 110,31)	(52 467,31)	(223 431,99)

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018 roku PBKM SA posiadała następujące instrumenty pochodne:

Lp	Data zawarcia transakcji	Zapadalność	Instrument	Nominał w EUR	Wycena w EUR	Wycena w PLN
1	27-09-2018	01-04-2021	IRS	-3.772.139,55	-18.501,04	-79.554,47
2	27-09-2018	01-04-2020	IRS	-11.316.418,68	-36.934,15	-158.816,84
Łączna wartość wyceny na transakcjach pochodnych				-15.088.558,23	-55.435,19	-238.371,31

30. ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

Zobowiązania handlowe przedstawia poniższa tabela:

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług do jednostek pozostałych	14 288 071,21	12 378 060,69
- do 12 miesięcy	14 273 377,00	12 378 060,69
- powyżej 12 miesięcy	14 694,21	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług razem:	14 288 071,21	12 378 060,69

Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

Pozostałe zobowiązania	31.12.2019	31.12.2018
Rozrachunki z pracownikami	733 707,79	432 706,04
Zobowiązania z tytułu dywidend	(0,00)	9 288,00
Wycena IRS	223 431,99	238 371,31
Zobowiązania z tyt. zakupu udziałów	2 346 483,18	6 499 538,83
Inne zobowiązania	3 785 300,89	123 297,32
Pozostałe zobowiązania razem:	7 088 923,83	7 303 201,50

W pozycji inne zobowiązania ujęte zostało głównie zobowiązanie w wysokości 3 447 tys. PLN ujęte w związku z zaistnieniem ryzyka prawnego związanego z prawidłowością otrzymanej spłaty pożyczki udzielonej CryoSave.

Poniższa tabela przedstawia zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych:

Zobowiązania z tyt. podatku dochodowego	31.12.2019	31.12.2018
Podatek dochodowy	441 785,79	462 078,85
Zobowiązania z tyt. podatku dochodowego razem:	441 785,79	462 078,85

31. PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

Na dzień 31 grudnia 2019 roku struktura przychodów przyszłych okresów przedstawiała się następująco:

Długoterminowe przychody przyszłych okresów	31.12.2019	31.12.2018
Przychody z przedpłaconych umów konsumenckich	83 385 995,91	66 183 147,31
Przychody przyszłych okresów B2B	224 393,36	840 574,53
Zobowiązania z tytułu przejętego obowiązku przechowania w przedpłaconych umowach	11 632 540,18	7 839 873,17
Dotacje	1 855 747,57	1 814 725,65
Długoterminowe przychody przyszłych okresów razem:	97 098 677,03	76 678 320,66

Krótkoterminowe przychody przyszłych okresów	31.12.2019	31.12.2018
Przychody z przedpłaconych umów konsumenckich	1 595 550,44	5 239 589,31
Przychody przyszłych okresów B2B	2 744 418,63	205 979,92
Zobowiązania z tytułu przejętego obowiązku przechowania w przedpłaconych umowach	854 076,89	612 982,98
Dotacje	4 568 276,34	2 209 810,35
Krótkoterminowe przychody przyszłych okresów razem:	9 762 322,29	8 268 362,56

Przychody przyszłych okresów stanowią otrzymane od klientów przedpłaty na poczet usługi przechowywania za okres 1, 5, 10, 18, 20, 25 lub 30 lat, które rozpoznawane są, jako przychód proporcjonalnie w okresie, którego dotyczą.

Przychody przyszłych okresów B2B dotyczą przychodów z tytułu przechowywania bądź badań genetycznych świadczonych dla podmiotów biznesowych.

W pozycji dotacje, prezentowane są dotacje udzielone przez fundusze europejskie na prace badawczo-rozwojowe prowadzone przez spółki Grupy.

32. ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

Poniższa tabela przedstawia główne tytuły krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych:

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	31.12.2019	31.12.2018
Koszty niezafakturowane	1 352 187,26	1 346 717,99
Zobowiązania wobec pracowników	-	423 458,28
Koszty testów medycznych	126 224,32	125 651,15
Koszty badania sprawozdania finansowego	101 370,27	96 872,14

Inne	277 540,58	79 426,45
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe bierne	1 857 322,43	2 072 126,01

33. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Poniższa tabela przedstawia objaśnienia do rachunku przepływów pieniężnych za rok zakończony 31.12.2019 roku:

	31.12.2019	31.12.2018
Bilansowa zmiana stanu należności	(222 928 142,40)	(13 954 961,52)
Kompensata	218 514 114	490 126
Dołączenie do konsolidacji	2 522 112	4 572 412
Odpisy aktualizujące wg MSSF 9	(1 188 929)	-
Wdrożenie MSSF 15	-	(879 037)
Zmiana stanu w cash flow	(3 080 846,42)	(9 771 460,77)

	31.12.2019	31.12.2018
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	28 257 024,78	15 376 201,10
Zmiana stanu rozrachunków z tyt. leasingu	-	(1 770 812)
Zmiana stanu rozrachunków z tyt. dywidendy	-	-
Zmiana stanu rozrachunków z tyt. dłużnych papierów wartościowych	-	-
Wprowadzenie MSSF 16	(26 455 059)	-
Nabycie udziałów w jednostkach zależnych	3 401 028	(5 857 408)
Dołączenie do konsolidacji	(4 980 960)	(2 814 544)
dywidenda Stemlab	(103 807)	-
Korekta zobowiązania z tyt. zwrotu pożyczki CryoSave	-	-
Rozwiązanie zobowiązania na earn-out za Stemlab S.A.	-	-
Zmiana stanu w cash flow	118 226,33	4 933 437,09

	31.12.2019	31.12.2018
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	4 751 112,24	(17 301 525,47)
Wdrożenie MSSF 15 i MSSF 9	-	12 612 561
Dołączenie do konsolidacji	(5 933 370)	(9 632 932)
Rozliczenie instrumentu pochodnego IRS	72 634	-
Dotacje otrzymane	-	(2 015 874)
Aktywowane koszty związane z podwyższeniem kapitału	-	927 138
Zmiana stanu w cash flow	(1 109 624,13)	(15 410 632,16)

	31.12.2019	31.12.2018
Bilansowa zmiana stanu zapasów	(1 633 103,10)	(946 721,26)
Dołączenie do konsolidacji	1 903	-
Zmiana stanu w cash flow	(1 631 200,43)	(946 721,26)

	31.12.2019	31.12.2018
Bilansowa zmiana stanu rezerw	736 540,25	(92 837,07)
Dołączenie do konsolidacji	(12 271)	-
Zmiana stanu w cash flow	724 269,62	(92 837,07)

34. ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE Z TYTUŁU LEASINGU

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Grupa posiada szereg zawartych umów najmu, leasingu i innych o podobnym charakterze. Na dzień 1 stycznia 2019 roku większość zobowiązań wynikających z tych umów została ujęta w bilansie w związku z wdrożeniem MSSF 16.

[tys. zł]	31.12.2019	31.12.2018
Płatności z tytułu nierozwiązywalnych umów najmu powierzchni	86	14 544
W okresie do 1 roku	86	2 458
W okresie od 1 roku do 5 lat	-	7 724
Powyżej 5 lat	-	4 362
Płatności z tytułu nierozwiązywalnych umów najmu samochodów	19	2 205
W okresie do 1 roku	19	820
W okresie od 1 roku do 5 lat	-	1 058
Powyżej 5 lat	-	327

35. INSTRUMENTY FINANSOWE

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- Wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- Wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- Wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI” ang. Solely payment of principal and interest), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu.

Instrumenty dłużne z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży, wycenione są w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite. Instrumenty, które nie spełniają wyceny według zamortyzowanego kosztu ani wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. Poniżej została zaprezentowana struktura Instrumentów Finansowych w podziale na wyżej wspomniane kategorie instrumentów:

Aktywa finansowe 31.12.2019	Wartość godziwa rozliczana przez:			
	Zamortyzowany koszt	Wynik	Pozostałe dochody całkowite	Razem
Należności handlowe	31 266 483,55	-	-	31 266 483,55
Wartość brutto	35 881 364,06	-	-	35 881 364,06
Odpisy aktualizujące	(4 992 288,79)	-	-	(4 992 288,79)
Należność krótkoterminowe inne	2 798 251,38	-	-	2 798 251,38
Należność od akcjonariuszy z tytułu podwyższenia kapitału	218 407 710,00	-	-	218 407 710,00
Aktywa z tytułu umów z klientami	161 656 741,95	-	-	161 656 741,95
Wartość brutto	164 010 168,96	-	-	164 010 168,96
Odpisy aktualizujące	(2 353 427,01)	-	-	(2 353 427,01)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	47 721 552,39	-	-	47 721 552,39
Aktywa finansowe krótko i długoterminowe	4 540 751,99	6 743 928,75	1 361 202,83	12 645 883,57
Udziały w jednostkach pozostałych	0,00	6 743 928,75	1 361 202,83	8 105 131,58
Inne inwestycje krótkoterminowe	4 540 751,99	-	-	4 540 751,99

Aktywa finansowe 31.12.2018	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez:		
		Wynik	Pozostałe dochody całkowite	Razem
Należności handlowe	29 102 537,71	-	-	29 102 537,71
Wartość brutto	35 073 298,64	-	-	35 073 298,64
Odpisy aktualizujące	(5 970 760,92)	-	-	(5 970 760,92)
Należność krótkoterminowe inne	3 089 973,81	-	-	3 089 973,81
Pożyczki udzielone	543 154,43	-	-	543 154,43
Wartość brutto	543 154,43	-	-	543 154,43
Odpisy aktualizujące	-	-	-	-
Środki pieniężne	17 174 016,86	-	-	17 174 016,86
Udziały w innych jednostkach	0,00	7 890 712,49	2 360 277,23	10 250 989,73

Zobowiązania finansowe 31.12.2019	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez:		
		Wynik	Pozostałe dochody całkowite	Razem
Kredyty bankowe	85 719 257,92	-	-	85 719 257,92
Zobowiązania handlowe	14 288 071,21	-	-	14 288 071,21
Zobowiązania z tyt. Leasingu finansowego	32 029 941,60	-	-	32 029 941,60

Zobowiązania finansowe 31.12.2018	Zamortyzowany koszt	Wartość godziwa rozliczana przez:		
		Wynik	Pozostałe dochody całkowite	Razem
Kredyty bankowe	74 770 584,48	-	-	74 770 584,48
Zobowiązania handlowe	12 378 060,69	-	-	12 378 060,69
Zobowiązania z tyt. Leasingu finansowego	6 071 655,30	-	-	6 071 655,30

31.12.2019	Wycena w zamortyzowanym koszcie			Razem
	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	
Wartość brutto	270 670 014,38	193 282 630,97	9 784 561,71	473 737 207,06
Należności handlowe	-	26 474 210,63	9 784 561,71	36 258 772,34
Należność krótkoterminowe inne	-	2 798 251,38	-	2 798 251,38
Należność od akcjonariuszy z tytułu podwyższenia kapitału	218 407 710,00	-	-	218 407 710,00
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	164 010 168,96	-	164 010 168,96
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	47 721 552,39	-	-	47 721 552,39
Udziały w innych jednostkach	-	-	-	0,00
Inne inwestycje krótkoterminowe	4 540 751,99	-	-	4 540 751,99
Odpisy aktualizujące (MSSF 9)	0,00	(2 685 845,50)	(4 659 870,31)	(7 345 715,81)
Należności handlowe	-	(332 418,49)	(4 659 870,31)	(4 992 288,80)
Należność krótkoterminowe inne	-	-	-	-
Aktywa z tytułu umów z klientami	-	(2 353 427,01)	-	(2 353 427,01)
Udziały w innych jednostkach	-	-	-	-
Wartość bilansowa (MSSF 9)	270 670 014,38	190 596 785,47	5 124 691,40	466 391 491,25

*W Stopniu 2 wykazano należności handlowe i aktywa z tyt. umów z klientami dla których liczony jest odpis w sposób uproszczony na bazie matrycy.

31.12.2018	Wycena w zamortyzowanym koszcie			
	Stopień 1	Stopień 2	Stopień 3	Razem
Wartość brutto	543 154,43	32 617 003,00	5 546 269,44	38 706 426,87
Należności handlowe		29 527 029,19	5 546 269,44	35 073 298,64
Należność krótkoterminowe inne	-	3 089 973,81	-	3 089 973,81
Pożyczki udzielone	543 154,43	-	-	543 154,43
Udziały w innych jednostkach	-	-	-	-
Odpisy aktualizujące (MSSF 9)	-	(385 555,96)	(5 585 204,96)	(5 970 760,92)
Należności handlowe		(385 555,96)	(5 585 204,96)	(5 970 760,92)
Należność krótkoterminowe inne			-	-
Pożyczki udzielone			-	-
Udziały w innych jednostkach	-	-	-	-
Wartość bilansowa (MSSF 9)	543 154,43	32 231 447,04	38 935,51	32 735 665,95

36. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE, W TYM RÓWNIEŻ UDZIELONE PRZEZ GRUPĘ GWARANCJE I PORĘCZENIA, TAKŻE WEKSLOWE

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. Grupa wystawiła weksle o łącznej wartości 13,2 mln zł. Są one powiązane z umowami przynajmniej dotacje/dofinansowanie do projektów współfinansowanych środkami z Unii Europejskiej, Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

10 września 2018 roku pomiędzy Emitentem a PKO Bank Polski S.A. oraz wskazanymi spółkami zależnymi od Emitenta w charakterze poręczycieli zawarta została umowa kredytu terminowego oraz kredytu odnawialnego obrotowego do łącznej kwoty stanowiącej równowartość do 75 mln zł. Zabezpieczenia spłaty ww. kredytów obejmują w szczególności, zastaw na wszystkich akcjach Stemlab należących do Emitenta jak również na akcjach BEBE4D My Family Ties, S.A. oraz Bebecord Stemlife International, S.A. należących do portugalskiej spółki Stemlab, S.A. Ponadto każdy z podmiotów zobowiązanych udzielił poręczenia do kwoty 136 mln zł na okres do końca 2026 roku. Ustanowiono również zastawy rejestrowe i finansowe na rachunkach bankowych Polskiego Banku Komórek Macierzystych S.A. których wartość na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 27,5 mln zł.

Umowa przewiduje konieczność wypełniania przez Grupę Kapitałową Emitenta określonych kowenantów finansowych odnoszących się do wskazanych rodzajowo wskaźników finansowych w szczególności nie przekroczenia wskaźnika zadłużenia do raportowanej EBITDA w wysokości 3,5x, czy też zobowiązanie do ograniczenia wypłaty dywidendy do 20% zysku netto, jak również utrzymania wskaźnika DSCR na poziomie nie niższym niż 1,2.

Dnia 22 października 2019 roku pomiędzy Emitentem, Bankiem oraz wskazanymi spółkami zależnymi od Emitenta w charakterze poręczycieli został zawarty aneks (Aneks) do Umowy Kredytowej. Opis warunków zawartych w aneksie znajduje się w nocie 28 niniejszego śródrocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Ponadto spółki z Grupy posiadały zobowiązania pozabilansowe z tytułu gwarancji dotyczących zabezpieczenia umów najmu powierzchni. Ponadto jednostka dominująca udzieliła gwarancji na rzecz Dyrektora Izby Administracji Skarbowej związanej z przeprowadzaną przez Spółkę loterią, gwarancja obowiązuje do dnia 18 lutego 2021 roku.

37. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

37.1. Polityka zarządzania ryzykiem

Grupa Kapitałowa narażona jest na szereg ryzyk mających źródła zarówno w sytuacji makroekonomicznej w krajach, w których spółki Grupy działają, jak i mikroekonomicznej w poszczególnych przedsiębiorstwach. Głównymi czynnikami zewnętrznymi mogącymi wywierać negatywny wpływ na wynik Grupy są wahania kursów

walut obcych względem złotego oraz zmiany rynkowych stóp procentowych. Pośrednio na wynik finansowy wpływają także: wzrost PKB, liczba urodzeń oraz poziom inflacji.

W celu ograniczenia możliwości wystąpienia ryzyk Grupa prowadzi jednolitą politykę zarządzania ryzykiem finansowym oraz stały monitoring obszarów ryzyka, wykorzystując dostępne strategie i mechanizmy w celu zminimalizowania ujemnych efektów zmienności rynku i zabezpieczenia przepływów pieniężnych. Polityka i strategia zarządzania ryzykiem monitorowana jest przez Zarząd jednostki dominującej oraz odpowiednie komórki merytoryczne poszczególnych spółek.

37.2. Ryzyko stopy procentowej

Zmiany rynkowych stóp procentowych mogą niekorzystnie oddziaływać na wynik finansowy Grupy. Grupa jest narażona na ryzyko zmiany stopy procentowej z powodu możliwej zmiany wartości odsetek naliczonych od kredytów udzielonych przez zewnętrzne instytucje finansowe spółkom Grupy opartych na zmiennej stopie procentowej.

Emitent posiada otwarte transakcje, które zawarł jako zabezpieczenie zmiennych stóp procentowych długoterminowego kredytu inwestycyjnego. Pozwoliło to zamienić zmienne stopy procentowe na stałe stopy procentowe. Ponadto dzięki tej transakcji możliwym jest skorzystanie z efektu ujemnej wartości stopy EURIBOR 1 M, która służy do wyliczania kosztów finansowych tego kredytu, szczegóły opisane są w nocie 27 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Spółki Grupy mierzą ekspozycję na ten czynnik ryzyka zestawiając sumę kwot wynikających ze wszystkich instrumentów finansowych narażonych na ryzyko zmiany stopy procentowej. Dodatkowo jednostki Grupy prowadzą ewidencję dotyczącą planowanego zadłużenia w ciągu przyszłych 12 miesięcy natomiast dla instrumentów długoterminowych na okres ich obowiązywania.

Celem ograniczenia ryzyka jest niwelacja poniesienia większych kosztów z tytułu zawartych zobowiązań finansowych opartych na zmiennej stopie procentowej.

Grupa analizowała wrażliwość stóp procentowych. Dla celów analizy brane były pod uwagę rzeczywiste stopy procentowe stosowane dla zaciągniętych kredytów i pożyczek, uwzględniając ich zmiany od dnia ich wprowadzenia. Grupa badała wpływ zmian stóp procentowych na rachunek zysków i strat. Bazując na wynikach przeprowadzonych symulacji, 10 pkt bazowych zmiany stóp procentowych w górę / dół mogłyby obniżyć / zwiększyć wynik netto Grupy na dzień 31 grudnia 2019 roku maksymalnie o 38 tys. zł, na dzień 31 grudnia 2018 roku maksymalnie o 13 tys. zł.

Stopień wrażliwości Grupy na wzrost/spadek oprocentowania w poszczególnych okresach przedstawia poniższa tabela:

[tys. zł]	31.12.2019	Wpływ zmiany wysokości oprocentowania na zysk netto
Zobowiązania z tyt. kredytów	85 719	+/- 22
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	32 030	+/- 16

[tys. zł]	31.12.2018	Wpływ zmiany wysokości oprocentowania na zysk netto
Zobowiązania z tyt. kredytów	74 771	+/- 10
Zobowiązania z tyt. leasingu finansowego	6 072	+/- 3

37.3. Ryzyko walutowe

Walutą, w której Grupa prezentuje wyniki jest polski złoty, jednak wiele spółek zależnych z Grupy posiada inną walutę funkcjonalną, w której prowadzi swoją działalność operacyjną. Grupa identyfikuje ryzyko walutowe w związku z transakcjami zawieranymi przez spółki z Grupy w walutach innych niż waluta funkcjonalna danej spółki. Z tego powodu Grupa narażona jest na straty wynikające ze zmian kursu waluty transakcji w stosunku do waluty funkcjonalnej danej spółki z Grupy w okresie od daty zawarcia denominowanej transakcji do daty wystawienia faktury, daty płatności lub rozliczenia transakcji na instrumencie finansowym.

Dodatkowo Grupa posiada szereg instrumentów finansowych (w tym: lokaty bankowe, należności i zobowiązania, akcje notowane na rynkach zagranicznych), których wartość godziwa oraz przyszłe przepływy środków pieniężnych związane z nimi mogą ulegać wahaniom ze względu na zmiany kursów wymiany walut.

Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, ani nie korzysta z kontraktów walutowych typu forward.

Ze względu na fakt, że jednostki Grupy nie posiadają znaczących nierozliczonych pozycji pieniężnych denominowanych w walutach obcych, zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej ryzyko walutowe jest znikome.

37.4. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa może wynikać z:

- ryzyka kredytowego wynikającego z wiarygodności kredytowej instytucji finansowych (banków/ brokerów),
- wiarygodności kredytowej klientów korporacyjnych, co jednak z uwagi na brak znacznej koncentracji ryzyka kredytowego i duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu nie wymaga stosowania specjalnych zabezpieczeń transakcji, poza monitoringiem kontrahentów pod kątem ich zdolności kredytowych,
- ryzyka kredytowego związanego z saldem rozpoznanych, niezafakturowanych przychodów, które będzie podlegało spłacie w przyszłości po zafakturowaniu,
- ryzyko kredytowe związane ze spłatą należności przez klientów indywidualnych w przypadku sprzedaży w modelu abonamentowym

W ocenie Grupy ryzyko dotyczące klientów nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego na rynku, na którym działa Grupa.

W rozliczaniu z kontrahentami preferuje się płatności przelewem, kartą kredytową oraz przedpłaty. Decyzje dotyczące udzielenia kredytu podejmuje się biorąc pod uwagę wynik badania wypłacalności, wartość kontraktu, termin płatności oraz prognozowane saldo należności.

Ryzyko kredytowe dotyczące środków płynnych i instrumentów pochodnych jest ograniczone, ponieważ kontrahentami Grupy są różne banki o wysokim ratingu kredytowym przyznawanym przez międzynarodowe agencje ratingowe. Grupa współpracuje między innymi z mBank, Pekao S.A., BZ WBK.

37.5. Ryzyko związane z płynnością

Grupa monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Grupa zabezpiecza płynność poprzez wykorzystanie limitów kredytowych oraz dat zapadalności depozytów, monitorując na bieżąco płynność na podstawie aktualizowanych co miesiąc prognoz wykonania przepływów finansowych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wielkość niewykorzystanych linii kredytowych wynosiła 4,5 mln zł.

Grupa monitoruje płynność finansową bazując na kalkulacji stopy zadłużenia oraz wskaźnika bieżącej płynności.

Stopa zadłużenia jest obliczana, jako iloraz zobowiązań ogółem oraz sumy pasywów.

[tys. zł]	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania ogółem	300 241	235 073
Suma pasywów	701 485	359 054
Stopa zadłużenia	43%	65%

Wartość zadłużenia w roku 2019 utrzymuje się na podobnym poziomie jak w analogicznym okresie roku ubiegłego natomiast stopa zadłużenia jest mniejsza ze względu na wyższą wartość pasywów.

Wskaźnik bieżącej płynności kalkulowany jest, jako iloraz aktywów obrotowych oraz zobowiązań krótkoterminowych.

[tys. zł]	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa obrotowe	332 712	76 231
Zobowiązania krótkoterminowe	68 308	56 151
Wskaźnik bieżącej płynności	4,87	1,36

Wskaźnik ten w roku 2019 wzrósł w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego, co świadczy o wzroście płynności Grupy. Kilkukrotny wzrost wskaźnika wynika przede wszystkim z ujęcia należności z tytułu emisji akcji w wysokości 218 mln zł.

Dodatkowo Grupa prognozuje przyszłe przepływy z tytułu zobowiązań handlowych. Prognoza uwzględnia zobowiązania istniejące na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania.

Kwoty zaprezentowane w tabeli powyżej są przedstawione w wartościach brutto (niezdyskontowanych). Wartość godziwa zobowiązań nie odbiega znacząco od wartości, w której zostały one zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Zobowiązania z tytułu leasingu oraz kredytów uwzględniają również ewentualne przyszłe zobowiązania odsetkowe. Poniższa tabela przedstawia podział kredytów i pożyczek oraz długoterminowych zobowiązań z tytułu leasingu według przewidywanego okresu spłaty:

Kredyty i pożyczki	31.12.2019	31.12.2018
Płatne na żądanie lub w terminie do 1 roku	20 132 556,46	17 377 469,43
Powyżej 1 roku - do 3 lat	19 760 086,88	20 568 670,86
W okresie od 3 do 5 lat	44 366 249,70	36 372 184,11
Powyżej 5 lat	1 460 364,85	452 260,07
Kredyty i pożyczki razem:	85 719 257,90	74 770 584,48

Długoterminowe zobowiązania z tytułu leasingu	31.12.2019	31.12.2018
Powyżej 1 roku, poniżej 3 lat	15 446 659,38	4 529 459,08
Od 3 lat do 5 lat	4 438 936,70	11 328,52
Powyżej 5 lat	5 566 314,50	-
Zobowiązania długoterminowe z tytułu leasingu razem:	25 451 910,58	4 540 787,60

[tys. zł]	Pożyczki i kredyty bankowe	Zobowiązania z tytułu leasingu	Razem
01.01.2019	74 771	23 961	98 731
Zwiększenia	30 334	14 707	45 041
Wpływ z tytułu zaciągnięcia kredytów	23 466	-	23 466
Zawarcie nowych umów leasingu	-	10 263	10 263
Naliczenie odsetek	1 168	851	2 019
Nabycie spółek zależnych	5 700	3 593	9 293
Inne	-	-	-
Zmniejszenia	(19 385)	(6 638)	(26 023)
Spłata kwoty głównej	(17 417)	(5 979)	(23 396)
Spłata odsetek	(1 337)	(851)	(2 189)
Inne	-	-	-
Różnice kursowe	(631)	192	(438)
31.12.2019	85 719	32 030	117 749

37.6. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest zapewnienie zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, przy jednoczesnym zwiększaniu wartości Grupy dla akcjonariuszy.

Przyjmuje się, że Spółki mogą wpływać na wzrost wysokości kapitału poprzez bieżące starania dla uzyskania dobrego wyniku finansowego, w spółkach akcyjnych poprzez regulowanie wysokości wypłacanej akcjonariuszom dywidendy oraz poprzez emisję nowych akcji lub podwyższenie wartości nominalnej dotychczasowych, a w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością poprzez wysokość wypłacanej dywidendy oraz przez podwyższenie kapitału zakładowego w drodze ustanowienia nowych udziałów lub podwyższenie wartości nominalnej istniejących.

Grupa monitoruje stan kapitałów stosując wskaźnik dźwigni, który jest liczony jako stosunek zadłużenia netto do sumy kapitałów powiększonych o zadłużenie netto. Do zadłużenia netto Grupa wlicza oprocentowane kredyty i pożyczki, zobowiązania z tytułu leasingu, zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania, pomniejszone o środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych.

	31.12.2019	31.12.2018
Oprocentowane kredyty i pożyczki	85 719,26	74 770,58
Zobowiązania z tyt. leasingu	32 029,94	6 071,66
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	21 377,00	19 681,26
Minus środki pieniężne i ich ekwiwalenty (-)	(47 721,55)	(17 174,02)
Zadłużenie netto	91 404,64	83 349,49
Kapitał własny jednostki dominującej	406 416,76	123 870,78
Kapitał i zadłużenie netto	497 821,40	207 220,26
Wskaźnik dźwigni	18,36%	40,30%

Spadek wskaźnika dźwigni w 2019 roku o 22 punkty procentowe w stosunku do roku ubiegłego wynika głównie z wzrostu zobowiązań odsetkowych (wdrożenia MSSF 16) oraz wzrostu wartości kapitałów własnych.

38. PŁATNOŚCI REALIZOWANE W FORMIE AKCJI

W dniu 15 lutego 2016 r. NWZ Spółki podjęło uchwałę w m.in. w sprawie przeprowadzenia programu motywacyjnego w Spółce, warunkowego podwyższenia kapitału zakładowego Spółki w związku z emisją akcji zwykłych na okaziciela serii K oraz emisji warrantów subskrypcyjnych, zgodnie z którą kapitał zakładowy Spółki

został warunkowo podwyższony o kwotę 118.370,50 PLN w drodze emisji nie więcej niż 236.741 akcji. W ramach ww. programu wyemitowanych zostanie 236.741 warrantów subskrypcyjnych z wyłączeniem w całości prawa poboru dotychczasowych akcjonariuszy, uprawniających do objęcia akcji serii K, stanowiących 5% obecnego kapitału zakładowego Spółki. Warranty będą emitowane nieodpłatnie. Objęcie i wydanie Warrantów odbywać się będzie w 4 transzach, po jednej transzy za każdy zakończony rok obrotowy tj. za lata obrotowe 2016-2019. W skład każdej transzy będzie wchodziło 38.826 sztuk warrantów. Warranty nie przyznane lub nie objęte za dany rok obrotowy w danej transzy (bez względu na przyczynę) będą przechodzić do puli rezerwowej. Pula rezerwowa wynosi 81.437 sztuk warrantów. W skład puli rezerwowej będą wchodzić także warranty nie przyznane lub nie objęte w danej transzy (bez względu na przyczynę). Prawo wstępnego alokowania i przyznawania Warrantów znajdujących się w puli rezerwowej przysługuje wyłącznie Radzie Nadzorczej.

Rada Nadzorcza Spółki, działając na podstawie wskazanej powyżej uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 15 lutego 2016 r. w dniu 11 marca 2016 r. wskazała Panów Jakuba Barana, Tomasza Barana oraz trzy osoby uznane za kluczowe dla działalności Grupy Kapitałowej, jako osoby uprawnione do udziału w nowym programie motywacyjnym.

Z dniem 20 kwietnia 2018 roku Rada Nadzorcza podjęła decyzję o przyłączeniu do programu dwóch kolejnych osób, Marcina Radziszewskiego oraz jednej osoby uznanej za kluczową dla działalności Grupy Kapitałowej. Osobom tym alokowano wstępnie warranty subskrypcyjne z puli rezerwowej.

Szczegółowe informacje nt. alokacji poszczególnych warrantów na rzecz osób uprawnionych zostały zamieszczone w punkcie 23.3 *Wykaz akcji i uprawnień w posiadaniu osób zarządzających i nadzorujących* powyżej.

Program motywacyjny został wprowadzony na okres 4 lat obrotowych Spółki, począwszy od 2016 roku, tj. 2016, 2017, 2018, 2019. Zgodnie z Uchwałą o Programie Warranty mają zostać uruchomione w czterech transzach.

Osobom uprawnionym zostanie zaoferowane łącznie maksymalnie 236.741 warrantów. Zgodnie z uchwałą o Programie warranty mają zostać uruchomione w czterech transzach w następujących datach:

- Za rok obrotowy 2016 – 38.826
- Za rok obrotowy 2017 – 38.826
- Za rok obrotowy 2018 – 38.826
- Za rok obrotowy 2019 – 38.826

Dodatkowo istnieje pula rezerwowa, przyznawana przez Radę Nadzorczą, która wynosi 81.437 sztuk warrantów.

Prawo do nabycia warrantów powstaje z chwilą spełnienia następujących warunków:

- osiągnięcie założonego wskaźnika EPS,
- osiągnięcie założonego poziomu EBIDTA,
- pozostawanie w stosunku zatrudnienia w trakcie trwania Programu.

Utrata prawa do nabycia warrantów za dany rok obrotowy następuje w przypadku:

- śmierci Osoby Uprawnionej, lub
- rozwiązania lub wypowiedzenia umowy o pracę lub innej umowy, na podstawie której Osoba Uprawniona wykonuje obowiązki lub świadczy usługi na rzecz Grupy Kapitałowej, w szczególności z powodu jej niewykonywania lub niewłaściwego wykonywania lub podejmowania przez Osobę Uprawnioną działań sprzecznych z interesem Grupy Kapitałowej, lub
- złożenia przez Osobę Uprawnioną rezygnacji z pełnienia funkcji członka Zarządu Spółki albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej, lub
- odwołania Osoby Uprawnionej z pełnienia funkcji członka Zarządu Spółki albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej, lub

- wygaśnięcia mandatu Osoby Uprawnionej, jako członek Zarządu Spółki albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej i niepowołania jej ponownie do Zarządu albo organu zarządzającego w podmiocie z Grupy Kapitałowej, lub

dana Osoba Uprawniona z dniem śmierci lub odpowiednio z dniem rozwiązania, wypowiedzenia umowy, wygaśnięcia mandatu, złożenia rezygnacji lub odwołania, traci prawo uczestnictwa w Programie i zostaje skreślona z listy Osób Uprawnionych; skreślenia danej Osoby Uprawnionej z listy Osób Uprawnionych dokonuje niezwłocznie Rada Nadzorcza. Z dniem utraty prawa uczestnictwa w Programie, wygasa prawo danej osoby do objęcia Warrantów, a Warranty wstępnie alokowane i nienabyte przez tę osobę przechodzą do Puli Rezerwowej. Warranty nabyte przez daną Osobę Uprawnioną przed dniem utraty prawa do uczestnictwa w Programie pozostają w mocy.

Do wyceny użyto modelu opartego na metodzie Monte-Carlo. Za moment rozpoczęcia Programu przyjęto datę 29 kwietnia 2016 roku – dzień debiutu giełdowego Spółki. Za okresy nabywania uprawnień kolejnych transz przyjęto odpowiednio 31 sierpnia 2017 roku, 31 sierpnia 2018 roku, 31 sierpnia 2019 roku, 31 sierpnia 2020 roku.

Za cenę wejściową akcji do modelu wyceny przyjęto kurs akcji spółki w ofercie publicznej - 47 zł/akcja. Cenę wykonania przyjęto w takiej samej wartości jak cenę wejściową - 47 zł/akcja. Jako średni okres trwania życia opcji przyjęto 5,14 roku. Przyjęto założenie, że wypłata dywidendy nie nastąpi w okresie trwania Programu. Ze względu na brak danych historycznych o notowaniach Spółki oczekiwana zmienność akcji PBKM S.A. została określona na podstawie historycznej zmienności akcji spółki Biomed Lublin S.A. w okresie od 27 stycznia 2012 roku do 27 kwietnia 2016 roku - na poziomie 55%.

Oszacowana pierwotnie na podstawie powyższych danych wartość godziwa Programu na datę przyznania wynosi 3.154 tys. zł.

Przy zachowaniu wszystkich istotnych parametrów programu jednostka dominująca ujęła w ciężar kosztów IV kwartałów 2019 kwotę 441 tys. zł względem 676 tys. zł wydatkowanych w roku ubiegłym.

W lipcu 2017 roku wyemitowana została pierwsza transza warrantów subskrypcyjnych – Rada Nadzorcza PBKM S.A. przyznała 29.122 warrantów, co stanowi 75% możliwych do przyznania warrantów w I transzy.

Dnia 19 lipca 2018 roku Prezes Zarządu Jakub Baran objął akcje serii K w związku z wykonaniem praw z warrantów subskrypcyjnych w ramach realizacji Programu Motywacyjnego.

W dniu 22 sierpnia 2019 roku Rada Nadzorcza podjęła uchwałę dotyczącą przyznania 69.802 warrantów subskrypcyjnych osobom uprawnionym, zgodnie z warunkami określonymi w programie motywacyjnym. Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania finansowego warrantów nie zostały objęte przez Zarząd Emitenta.

Poniższa tabela przedstawia zmiany w warrantach w 2019 roku:

	za rok 2019
Liczba warrantów na początek okresu	155 656
Liczba warrantów przyznanych	69 802
Liczba warrantów pozostających do objęcia na koniec okresu	85 854

39. KURSY PRZYJĘTE DO WYCENY POZYCJI WALUTOWYCH

Waluta		
Do bilansu:	31.12.2019	31.12.2018
1 EUR	4,2585	4,3000
100 HUF	1,2885	1,3394
1 RON	0,8901	0,9229
1 TRY	0,6380	0,7108
1CHF	3,9213	3,8166
Do RZiS:	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
1 EUR	4,3018	4,2669
100 HUF	1,3198	1,3339
1 RON	0,9053	0,9165
1 TRY	0,6766	0,7676
1 CHF	3,8731	3,7081

40. INFORMACJA O WYNAGRODZENIACH, WYPŁACONYCH LUB NALEŻNYCH OSOBOM WCHODZĄCYM W SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH JEDNOSTKI DOMINUJĄCEJ

[tys. PLN]	za rok 2019	za rok 2018
Zarząd jednostki dominującej*	2 035,8	1 837,7
Rada Nadzorcza	410,5	146,5
Razem:	2 446,3	1 984,2

*Dane za rok 2018 uwzględniają dywidendę wypłaconą w 2019 roku z zysku roku 2018; dane za 2019 oraz 2018 uwzględniają wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w spółkach zależnych.

41. INFORMACJA O POŻYCZKACH I ŚWIADCZENIACH O PODOBNYM CHARAKTERZE UDZIELONYCH OSOBOM WCHODZĄCYM W SKŁAD ORGANÓW ZARZĄDZAJĄCYCH I NADZORUJĄCYCH

Zarówno w roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2019 roku, jak i w roku ubiegłym spółki Grupy nie udzieliły osobom wchodzącym w skład organów zarządzających i nadzorujących żadnych pożyczek i świadczeń o podobnym charakterze.

42. INFORMACJA O WYNAGRODZENIU BRUTTO BIEGŁEGO REWIDENTA

Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego (tys. PLN)	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	175	170
Inne usługi poświadczające, w tym:	100	110
Przegląd sprawozdania finansowego	90	60
Inne usługi atestacyjne	10	50
Razem:	275	280

43. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH DOTYCZĄCYCH LAT UBIEGŁYCH UJĘTYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO

W omawianym okresie nie wystąpiły żadne znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym roku obrotowego.

44. INFORMACJE O TRANSAKcjACH Z JEDNOSTKAMI POWIĄZANYMI

Transakcje między Spółką a jej jednostkami zależnymi będącymi stronami powiązanymi Spółki zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej notce. Szczegółowe informacje o transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązanymi przedstawiono poniżej.

W roku obrotowym jednostki należące do Grupy zawarły następujące transakcje handlowe ze stronami powiązanymi niebędącymi członkami Grupy:

Sprzedaż usług [tys. zł]	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
RegenMed Sp. z o.o. Sp. k. ¹⁾	0,9	0,8
Razem:	0,9	0,8

- 1) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Diagnostyka Bank Komórek Macierzystych (DBKM); w omawianym okresie spółka DBKM świadczyła dla tej spółki usługi badań laboratoryjnych;

Zakup usług [tys. zł]	01.01.2019-31.12.2019	01.01.2018-31.12.2018
Nardus Consulting ¹⁾	318	400
Fahri Gurur Polat ²⁾	28	28
Bora Yilmazkurt ³⁾	99	92
Protest Diagnostic SRL ⁴⁾	295	178
Zaira Alternatives SRL ⁵⁾	60	56
Hardin Alternatives SRL ⁶⁾	37	37
Razem:	837	791

- 1) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Krio Intezet Zrt.; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi najmu pomieszczeń biurowych i laboratoryjnych;
- 2) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Yaşam Bankasi; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wynajmu nieruchomości oraz usługi doradcze;
- 3) Udziałowcem spółki jest osoba będąca członkiem kadry zarządzającej spółki zależnej Yaşam Bankasi; w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wynajmu nieruchomości oraz usługi doradcze;
- 4) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemplab (Rumunia) i Biogenis; w omawianym okresie spółka Protest Diagnostic SRL świadczył dla Stemplab (Rumunia) usługi badań diagnostycznych;
- 5) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemplab (Rumunia); w omawianym okresie spółka świadczyła dla spółki Zaira usługi administracyjne;
- 6) Udziałowcami spółki są osoby będące członkami kadry zarządzającej spółki Stemplab (Rumunia); w omawianym okresie spółka świadczyła usługi wsparcia sprzedaży;

Poniższe tabele przedstawiają salda należności i zobowiązań wobec jednostek powiązanych:

Należności handlowe [tys. zł]	31.12.2019	31.12.2018
RegenMed Sp. z o.o. Sp. k.	0,7	-
Razem:	0,7	-

Zobowiązania handlowe [tys. zł]	31.12.2019	31.12.2018
Fahri Gurur Polat	-	2
Razem:	-	2

45. INFORMACJA O ZNACZĄCYCH ZDARZENIACH, JAKIE NASTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM NIEUWZGLĘDNIONYCH W SPRAWOZDANIU FINANSOWYM ROKU OBROTOWEGO

Po dniu bilansowym Światowa Organizacja Zdrowia WHO ogłosiła pandemię koronawirusa COVID-19, która w istotny sposób wpłynęła na bieżące funkcjonowanie Grupy. Wskutek powyższych okoliczności, w bardzo krótkim okresie czasu ograniczone zostały wizyty konsultantów medycznych u klientów oraz partnerów. Odwołane zostały liczne targi dla rodzin spodziewających się dziecka oraz warsztaty szkół rodzenia, na których Grupa prezentowała swoją ofertę. Zdaniem Emitenta efektem pandemii będą również opóźnienia w płatnościach realizowanych przez klientów, którzy w obecnej sytuacji mogą chcieć zabezpieczyć w pierwszej kolejności swoje finanse i ograniczą wydatki do zakupu artykułów pierwszej potrzeby. Sytuacja ta może rzutować na zmniejszenie przychodów ze sprzedaży, a w konsekwencji na obniżenie wyników finansowych zarówno Emitenta jak i Grupy Kapitałowej, jednak na dzień publikacji niniejszego sprawozdania nie można oszacować pełnych skutków pandemii koronawirusa COVID-19 na wyniki finansowe Grupy ze względu na znacząca niepewność co do tego wpływu. Bardzo prawdopodobne jest, że wpływ ten może być znaczący.

Do dnia podpisania niniejszego sprawozdania Grupa w celu ograniczenia ryzyk związanych z wpływem koronawirusa COVID-19 na bieżące funkcjonowanie poszczególnych spółek podjęła w krótkim okresie czasu liczne działania polegające między innymi na ustanowieniu dodatkowych zabezpieczeń w laboratoriach oraz poczyniono inwestycje w infrastrukturę IT. Biorąc pod uwagę, że ciągłość pracy jest dla Grupy kluczowa, obecnie większość pracowników Grupy w Europie pracuje zdalnie. Wyjątkiem są laboratoria, w których wprowadzono zmiany, a zespoły nie spotykają się, aby ograniczyć ryzyko zakażenia krzyżowego.